

ఆంధ్రమిత్ర

3/1/99

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము: ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూలై నెల 11-వ తేది బుధవారము } No 86
Vol. 16 } శ్రీ విజయవాసు నందవత్రిక ఆంధ్రమిత్ర బహుళ నవమి. } సంచిక ౮౬

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
కాపును. శార్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరముల వేదించును.
వాపులయాపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
చురదను తొలగించును.

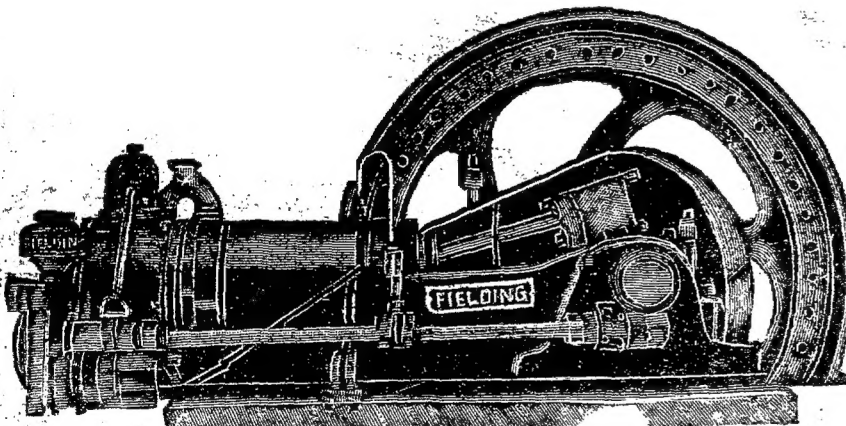
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

ఆమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు నంజీవివంటిది.
వంచభావ చీటి చూచి కొనిన
మోనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో వహ సీసా 1-కి 0-10-0
దజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసివచ్చింది.

ఆమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
109, ఫ్రీరొడ్డు, భార్య, బొంబాయి

ఫీల్డింగ్ క్విక్ స్టార్లింగ్ కెమిక్ల మ్రాడాయిలు యింజను

యిది రెండేనిమి
షములోనే వేవర
యింజను చల్లనిస్థితి
లోనుండగనే స్టార్
లింగును. కోట్ల
స్టార్లింగ్ యింజను
లకు పుండే అపా
యములు వీటికి
లేవు. లోడులాగు
టలో గాని చము

భిన్న తక్కువ అగుటలో గాని తరుచు రిజరులే పోవుటలోగాని, దీనిని మించిన యింజను యీ
మార్కెట్టులో లేదు. అన్ని సామానులున్నా, మిక్కిలి పెంపుగలవిన్నీ, బలముగలవిన్నీ
అయివున్నవి. కేలకొలదిలతి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. ధరలు అతి సరసము
6 మొదలు 75 గుర్రముల పవరువరకును స్టార్లింగ్ సిద్ధముగా నున్నవి. 586

సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి ఆంధ్రు కో,
12, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు

విషాచి నివారిణి ఆమోఘమైన

కలరా మందు
గత యుగవది సంవత్సరములనుండియు అనేక ప్రాణులను కాపాడి భ్యానింపించినది. దీనిని ప్రయోగముల
యందు సయోగము వెంటనుండుకొనుట అవసరము. వీరిల సహాయము ప్రస్తుతము వెల తగ్గించినాము.
వెల బుడ్డి 1 కి రు 1-2-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదవిలయము, బెజవాడ,
నోరి రామశాస్త్రి,

COURT.

Public Auction of Kanyaka Parameswari Rice Mill at Gudivada.

కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు కోర్టులో

మద్రాసు హైకోర్టు ఫయల్ C. S. 577/1926
కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు కోర్టు ఫయల్ E. P. 116/27
వాది:—శిరం. రామచంద్రరావు.
ప్రతివాది:—గోనుగుంట్ల వెంకట సుబ్రహ్మ
ణ్యం శెట్టి.
ప్రతివాదితాలూకు కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు గుడివా
డ సబ్రిజస్ట్రారువారి యిలాకా గుడివాడ గ్రామం
లోని ప్రతివాదికి హక్కుకలిగినటువంటి శ్రీ కన్య
కాపరమేశ్వరీ రైసుమిల్లులను పేరుగల రైసుమిల్లు
విల్డింగులున్న వాటిపై కప్పలున్న అందుల తల్లు
లుదర్వాజాలున్న అందులో నిర్మించబడిన యింజ
నులు, బాయిలర్లు, పాల్లర్లు, షెల్లర్లు వగయిరా
యావత్తు సామానులు సహా కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు కోర్టు
లో 16-7-1928 తారీఖున సదరు డిక్రీకింద వేలం
కాబడును. గనుక పాటపాడుకోరు! నవారు అచ్చ
టకువచ్చి పాటపాడుకోవచ్చును.
శిరం రామచంద్రరావు
171, గోవిందప్ప శాస్త్రాని పేటి, మద్రాసు ఆని ప్రాయశఃపెను,
College, Vizagapatnam.
సువర్ణ
సంకరశాస్త్రి
మొదలైనవి
చ్య. 5/వా
కి

నేషనల్ ఇండియన్

లైఫ్ అమ్యూరెన్సు కంపెనీ

లిమిటెడ్

మాతనముగా ఏర్పరచుకొని రెంటిపులాభములవద్దకి నూటికి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చువద్దతుల యొక్క వివరములు.

యీ దిగువవారికి వ్రాసిన గొనుడు.

హిందూ దేశములో యిట్టిలాభములను చూపు కంపెనీ యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా మని స్టేట్సుమెంట్ పేపరువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించియున్నాడు.

బ్రాంచి కెంట్రీ:—సి. ఎ. మాధవరావు,

కేవల ఇండియా లైఫ్ అమ్యూరెన్సు కంపెనీ,

117 అర్మీయంప్లీట్, మద్రాసు.

ఛీఫ్ ఏజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య,

హార్మోనిక్ సర్క్యుల్స్, లెజవాడ.

విషియాటిక్ గవర్న మెంటు

నెక్యూరిటీ లైఫ్ అమ్యూరెన్సు

కంపెనీ, లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు:—బెంగళూరు సెంట్రల్ జిల్లా పోస్టాఫీసు కావలెను.

మద్రాసు రాజధానియందు, అర్బన్ రెసిడెన్సీ, పని యొనర్చుటయందును మిగుల సామర్థ్యము కలిగినవారలకు కొలది స్థానములు ఖాళీ గానున్నవి.

ఏకైక కంట్రాక్టు మరతులు కడు పరీక్షణగా నుండును ఇన్సూరెన్స్ ఖర్చులు కడు తక్కువ. హక్కుదారులకు వెంటనే చెల్లింపబడును. వాడనేవారుకు వారికి రక్షణోపాయము. ఇన్సూరెన్స్ పనిలో ఎల్లప్పుడు పనిచేయుచున్నారని వారలకు మంచి సావకాశములు కలవు.

పై సంస్థకు: తెలుగుకొనవలసిన జనరల్ కెంట్రీ ఆఫీసు.

V. Rangaswamy Esq, B.A.B.L., F.C.I. General Secretary, Bangalore City,

Messrs. P. K. RAU & Sons. Chief Agents, Madras Presidency. 3, Mukar Nallamuthu St., G. T. Madras.

ఉచితము ఉచితము ఉచితము.

కోటికొలుకు కండు. ప్రతియేడు కేవలము ప్రజల అభివృద్ధి కాదునున్నాడు. మిగతా కాదు.

1928 సంవత్సరపు వాణిజ్యముయొక్క భవిష్యత్తు రిపోర్టు

ఈవత్సరము మియొక్క వ్యాపారాధిక్యతయొక్క సత్వ మును దెలుపును. ప్రపంచవ్యాప్తమున బడినతోటియ్యదు, యీవత్సరము ప్రత్యేక ఘనత సంపాదించినవాడు. యీవత్సరము మియొక్క వ్యాపారమునుగూర్చి లేదీలు వివరముతో యెట్లుజరుగునదియు, వస్తుసామగ్రియొక్క సప్లయ గిరాకీ యెట్లుండునో కొత్తయొక్కముగ దెలుపును. ప్రపంచములో ప్రతిచోటను జరుగు వివిధ వ్యాపారములను గూర్చి వేరుగ దెలుపును.

తగిన సలహా బొందుటకు తొందరపడుదు పుస్తకము గ్రహణగాను రి గ్రహణమును. ఆలస్యము చేయరాదు. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే గలవు.

ప్రకాశకులు:—కమర్షి యల ఫోర్మొస్టరిపోర్టు 1928 ప్రపంచములో వ్యాపారసంస్థలన్నియు యీ రిపోర్టును సమయోగించుచున్నాడు.

ఇంగ్లాండునందును—పార్లమెంటులందును నచ్చెదారులు—స్పీకర్ కాంటెంట్లం పీసీ, తపాలపెట్టె నెం. 2056.

ండియా,

1928

1928

1928

1928

1928

1928

1928

1928

1928

1928

బెంగాలు శాసనసభ

వైచునుసంఘ తీర్మానముపై చర్చ

గవర్నరుచర్యల విమర్శింపరాదనుట

కలకత్తా, జూలై 10:—బెంగాలు శాసనసభయందు నేడు

వైచును సంఘమునుగూర్చిన ప్రభుత్వ తీర్మానము చర్చకు వచ్చునని ప్రేక్షక సానములన్నియు క్రిక్కిరిసియుండెను. సభ్యుల సంఖ్యగూడ మామూలుకన్న యెక్కువగనుండెను. పదిమంది కొత్త సభ్యులు (ఒకరు స్వరాజ్యపక్షము) ప్రమాణములగై కొనిరి. కీ|| శే|| నాదీయామహారాజు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు మరీమొదల చుచోయిన సభ్యులకుగూర్చి అభ్యర్థనలు బలికెను.

శ్రీ మమముగూర్చి ప్రత్యేక చర్చ

కొన్ని జిల్లాలలోనున్న కరవునుగూర్చి చర్చింపదలచిన ఆధ్వర్య మెంటు ప్రతిపాదన యేమయ్యెనని బి. కె. చాటర్జీ గారు అడిగిరి.

ఈ విషయ మంత ముఖ్యమయినదికాదు. ప్రమేయ వ్యాపిండున్న కరవునుగూర్చి చర్చింప సభాకార్యక్రమము లిలుపుతేయవలసినంత అగత్యము లేదని అభ్యర్థనలు బదులు చెప్పగ స్వరాజ్యపక్షమునాడు శిర్డార్ జి. ఆర్. ఆర్. బి.

నాదీయామహారాజు ఎలక్షనునందు ప్రభుత్వోద్యోగులు స్వరాజ్యపక్షమువారికి ప్రతిహతులుగ ప్రచారముచేసిరి. నాదీయామహారాజు డిప్యూటీ సెక్రటరీ సాదరు ప్రచారము చేసిరిని నుభానుచం ప్రభోనుగాను నూచింపగ అట్లు జనగ లేదని నూకన సభ్యులు ప్రతిపక్షిగాను ఆసత్వమనిరి.

వైచును సహకార సంఘతీర్మానము

ప్రత్యేక తీర్మానము జరిగిన పిదప గౌ|| నవాబు నవాబా లి చాదరిగాడు. సభానాయకులు, రాయలు కమిషను వారి నూచన ప్రకారము కమిషనువారికి తోడ్పడ శాసనసభాసభాసంఘమును నియమించువలెనని తీర్మానము ప్రతిపాదించును. వంగ రాష్ట్రముయొక్క ప్రత్యేకపరిస్థితులను గూర్చి దలిసిరి. మెన్లను నిర్ణయములన లేంగాలునకు వత్తును కలిగెను. పరిష్కరణములు రాకప్రకారము జాయింటు పార్లమెంటు కమిటీవారి నిర్ణయములనుగూడ ప్రయోజనము లేకుండెను. ఇప్పు డీ కమిషనువారు మెన్లను నిర్ణయములనుగూడ పరిజాతులగాన లేంగాలునకు మంచి అవకాశము వచ్చెను. ఈ అవకాశము గొని మనహక్కుల కాపాడుకొనవలెను. అందు నిమిత్తము కమిషనువారికి సహాయము చేయు ఉపసంఘమును నిర్ణయించుట తప్ప వేరేమార్గములేదు. ఈ ఒక్కకారణము చేత నేను తీర్మానము ప్రతిపాదించెదననిరి.

స్వరాజ్యపక్షనవరణ

స్వరాజ్యపక్షము ఛీఫ్ విప్రు సలిసిరంజన సర్కారు గారు, ఈ విషయమున చర్చమరల యెప్పటికో వాయిదా వేయమనికోరుదు సవరణ. ప్రతిపాదించిరి. కమిషనునియమము మనస్వరణిసాలాగార్లకున పరిశీలించుట కుద్దేశించబడినది. అట్టి ప్రావృత్తునకు మన మంగీకరింపలేదు. తమ రాజ్యాంగ విధానము నిర్ణయించునపుడు భాగతీయుల కెక్కువ అధికార ముండవలెను. అది లేనపుడు దానిగూర్చి మనమాలోచింపరాదు. ఈ విచారణ యందు ముఖ్యోద్దేశమేమన, విద్యావిషయములందు సాంఘిక విషయములందు మనలోలోపములేచి, దానికంతకు బ్రతిఘటనపాలనయే కారణమునను బ్రతిఘటన భారత అధికారిత్వద్వికే యిచ్చుట నున్నారనియు దీనివృత్తియెదలచిరి. బ్రతిఘటన మనము విడచుట సమయ మున్ననున్నది. నూనాయకుడు చిత్తరంజన దాడు స్థాపించిన స్వాతంత్ర్యధ్వజము దిగిపోలేదు. యుద్ధభయము పూర్తిగ పోవలెనన్నచో మిగతా వ్యాపకములను రాజనీతి సనుసరింపవలెనుగాని, రాజ్యాంగవిధానమునెదు స్వల్పాటంకములను సరకుచేయరాదు. అని బ్రతిఘటనకి తప్పదను.

“శాసన సభానిబంధనల సనుసరించి యెవరికేరయితే యిచ్చుట నచ్చురీతి రాదో అట్టిమహాభావుడు యీయధ్య చాల వాదా విడిగపనిచేయమ ప్రభుత్వపక్షమున నయాసభియాన సలుగురికి నచ్చజెప్పి లేగినసహాయముచేయకొనజూచుచున్నాడు” అని సర్కారుగారు నుడిచిరి. సభాస్వాతంత్ర్యము బజారులో పెట్టి విక్రయంపరాదనిరి.

గవర్నరుగారి ప్రవర్తనను విమర్శించుటంటచే సర్కారుగారు చివరభాగము నుత్తరంపాలించుకొనవలెనని అభ్యర్థన జేసెను. సర్కారుగారు రియ్యకొనలేదు. అభ్యర్థనలు:—మిగతా గవర్నరుగారి నుద్దేశింపలేదందురా? సర్కారు:—నే నావిషయమేమియు చెప్పను. అన్నదేదో అన్నాను.

అభ్యర్థనలు:—మిగతా గవర్నరుగారిని గూర్చియే అన్నాను. వానినిగూర్చి యేమియు అనరాదని నా సలహా. గవర్నరుగారినిగూర్చియే అంటినని ధ్వజముగ చెప్పలేనివారు అమాటలను ఉపసంహరించుకొనవలెను.

నుభాను చంద్రబోనుగారు:—మా పక్షమువారందఱు మిగతా దారికి పోవుచున్నారని అభిప్రాయ పడుచున్నాను.

అభ్యర్థనలు:—సభ్యు లెవరును గ వర్నరు గారి హక్కులను చూర గొనకుండు జూదుట నానిధి. సభ్యుడు నావలన సనుసరింపవలెనన్నచో నే జెప్పవలసిన దేమియులేదు.

స్వరాజ్యపక్షమువారు మరికొన్ని సవరణల ప్రతిపాదించిరి. అన్నియు చర్చించుటకు సముచితమే కొంతమంది. సర్వతత్వ సభ రిపోర్టునుచురకు లేదా యీ విషయమున తిరిగి యెన్ని కలు జరుగువరకు వాయిదా జేయవలెననిరి.

సర్ ఎ. కే. గజ్జవిగారు సవరణల ప్రతిపాదనలను గూర్చి యు కమిషనువారికి సహాయము చేయరాదను సురభిప్రాయముతో యీసవరణ ప్రతిపాదన చేసిరి. దీనిపైన నేమిలాభము? మిగతా సర్ విరుగు. ముక్తిపనిలోనుండి డిప్యూటీ సెక్రటరీ అని స్వరాజ్యపక్షమువారినిరి. గజ్జవిగారు యింకను నూట్టాడుచు కమిషను నియమించబడినందున యిక కాదని ప్రయోజనములేదు. సహకారముకల్గితే ఇండియాకు స్వతంత్రిపాలన సమర్పనసిరి.

రా. బ. యదునాథు మజుందార్ గారు సవరణల ఎదుర్చును. ఇండియా పాలితరాజ్యము కావనజాలదు. కాన సహకారముకల్గితే సాధింపవలెను. కొంగ్రెసువారు విలేవారుకు కలసి రాజ్యాంగవిధానము తిరుగుజేయుట వైచును కమిషను వారికొరకు గాదు.

నుభానుబోను:—కాదు, కాదు. అది బర్కెనుమోడు ప్రభువునకు అంత్యం దేశము. మరి యిచ్చుట మహమ్మదీయులు తీర్మానమును బలపరచింపవలె సభ నాటికి ముగిసెను. మరునాడు చర్చ జరగును. (స్పీ పెను.)

బరంపురం తెల్లసిల్లు

నాణ్యమునందు యితర సిల్కులన్నిటిని మించగలదు. నిత్యము వాడిన 10 సంవత్సరములు మున్నును. చూచుటకు సొంపుగానుండును. కనీసము శాంపిల్ ముక్క 1 కి పొడుగు 2 గజములు, వెడల్పు 48 అం. ముక్కధర 1-కి రు 13. కోటునకు గాని వర్తనకుగాని సరిపోవును. మద్రాసు కాంగ్రెసు ఎగ్జిబిషన్ వారిచే మార్కెటునందున్న వాటిలో శ్రేష్టమైనదిగ వర్తపై చేయబడినది. స్వరాజ్యవాదులందరిచే ధరింపదగినది. నచ్చునెడల పూర్తివైకం వాషసుయ్యబడును. చిత్రచిత్రమైన ఆంచులతో చీరలు, పంచెలు, చాపులు, కండువాలు, కొరినరం గులలో గ్యారంటీవుని ఆర్డరుకు సంప్రదియ చేయగలము.

బి. కె. గుప్త అందుకో.

బరంపురం సిటీ, గుజరాంజిల్లా.

ది గ్రేట్ ఈస్టర్న్ లైఫ్ అమ్యూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ (స్టేట్ నెటిల్ మెంటులో యిన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

బొంబాయి బ్రాంచి నెం. 50-52 చర్చిగే మూలధనము. ఒకకోటిరూపాయలుకు మించినది. ధనమంతయు ఇండియాలోనే యిన్ వెస్ట్ చేయదమైనది. (4617)

యం. యం. నాదన్, ఆర్. వెంకటాచారి, ఆంధ్రజిల్లాలకు ఛీఫ్ ఏజెంటు ఛీఫ్ ఏజెంటు. వెడేరి, మదరాసు.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare certificate on 2 annas stamp. Apply to Central Telegraph College, Nai Sarak, Delhi. 8437

అత్తదమ్మతము! ఆశ్చర్యము!! ఆమోఘము!!!

తం దొడ్డి, 1-1-0-4-0; వి. 2. నంబ్ 0-2-0,
 & ప్రభుత్వ వాయిదా ప్రకారం రూప దీక్ష, కట్టి
 తీసుకు, ఈ విషయమున వదిలెను. తదుపరి ప్రతిపక్షము.
 ప్రతిపక్షము వీధి, బాగాగా... మునుపటి.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షత

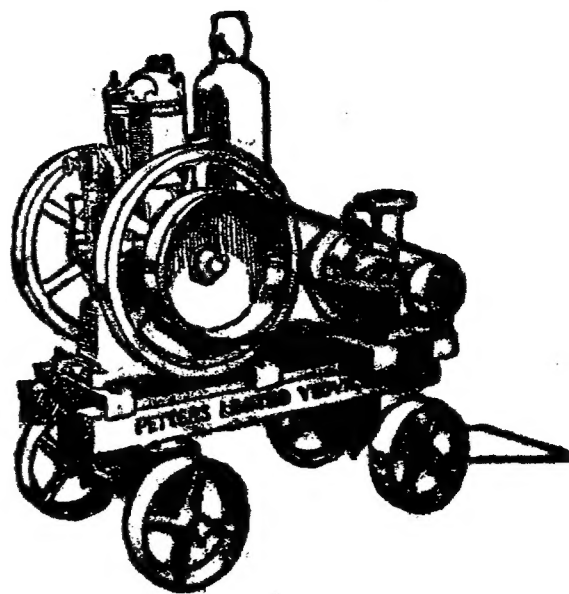
అభిమాని ప్రత్యుత్తరము

జూన్ 30వ తేదీన వెలువడిన ఆంధ్ర పత్రికలో 'కాంగ్రెస్ అధ్యక్షత- ఆంధ్రుల యుద్ధానీక' అను శీర్షికగల వాతావలంబమును చూచి పురస్కారము లిచ్చితిమి. వారాంతమునా గాత్రములు 7 వ తేదీన వెలువడిన ఆంధ్ర పత్రికలో ప్రచురింప జేసితిమి. ఆతరువాత రాజకీయములను సంబంధించి, దౌర్జన్యమును, కాంగ్రెస్, కాంతము, జైదార్యములను ఆంధ్రులకు నలవరచుకొనవలసినదని చెప్పినామని నిందించుట మన్నింప గోరుచున్నాను. అట్టి దుష్టమును కార్యదీక్షను, సామాజిక పద్ధతులను నేర్చుకొని దేశమును పడుప పురుషులను కాపలయు. ఆంధ్రుల రాజకీయములను ఇంకను బాల్యముననున్నది యున్నది. మనవారందరైన ఆధ్యక్షులను మనకందమున సంపదమే కాని అట్టికాల మింకను రావద్దు. ప్రకాశం గారును తదితరులను మహాజనులు కొందఱు యొగ్యులే. కాని వారింటె నెక్కడయోగ్యత అనుభవము కార్యదీక్ష గలవారు వట్టికొండ టుండగా నెవరెక్కడ ఆధ్యక్షా మహా అభిమాని' నే చెప్పినందు అని నెలవిచ్చిరి ఈ ప్రశ్నకు సమాధాన మిచ్చుట 'అభిమాని' తగు వాద్యము.

కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుని నిరూపించుపద్ధతులలో కేవలము యోగ్యతయోగ్యతలు ఆధ్యక్షత్వము విధించి విచారించునో 1885, 1892 సంవత్సరములలో క్రమముగా బొంబాయి, అల్మోరా నగరములందు జరిగిన మహాసభల కధ్యక్షత వహించిన ఉమేశ్ చంద్ర బెనర్జీ గారికంటె, 1887 లో మదరాస్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షత వహించిన తిరుప్పి కాకంటె, 1891లో నాగపుర మహాసభాధ్యక్షత వహించిన అనందాచార్యులు గారికంటె 1896లో కలకత్తా సభాధ్యక్షత వహించిన రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ గారికంటె, 1900 లో లాహోర్ సభాధ్యక్షత వహించిన ముంజీందాస్ వారాణసి చంద్ర వర్మ గారికంటె, 1908లో మదరాస్ సభాధ్యక్షత వహించిన లాల్ మోహన్ ఘోష్ గారికంటె, 1911లో కలకత్తా మహాసభాధ్యక్షత యగు బిష్ణు శారాయాధర్ గారికంటె, 1912లో బెన్ గురజనందు మహాసభ మహాసభాధ్యక్షత యగు ముఖర్జీ గారికంటె, 1918లో కరాచీ సభాధ్యక్షత వహించిన నవాబ్ సయ్యద్ మహమద్ గారికంటె, 1918లో నాగపుర ప్రత్యేక మహాసభాధ్యక్షత వహించిన రాధు వాచార్యులు గారికంటె, ఆయా కాలములందు దధికరమును కైస్తవమయ్యలు, కార్యదీక్ష, వలుకు బడి, దౌర్జన్యమును సాధించుట కలవారు యావచ్చా రతము వలె తుండెరని యే యూహించ నగు వా? సమకాలిక లండనులో జరిగి విశ్వప్రజాభివృద్ధి కావలె! ఎన్నటికినాకాలము. నీరవి వింతవారం టె దలొకలరు. అంతయును జగత్సృష్టిగాంచినట్టియే, దేశోద్ధరణమునకై కంకణము గట్టుకొనినవారి కెల్లరకును ముట్టప్రాయమును, చాకిరించునవలె నిత్యవ్యవహారమును, రాజకీయ, సాంఘిక, మతవిషయములందు భారతీయ భ్రాతృత్వము గురు సామములకరించినట్టియే, ఆంధ్రమహాజనులెల్లరచే 'భగవాన్ తిలక్' అని పూజించబడినట్టి శ్రీ బాలగంగాధరతిలక్ మహాతముని కంటె ధర్మభాటియందధికార తాయోగ్యతలు కలవారెవ్వరి? చెప్పనామింపుడు! అట్టి మహానీయుడు ఒక పర్యాయమైనను కాంగ్రెస్ అధ్యక్షత వహించిన పాపమున బోలేరు కాపున సభాధ్యక్షతను అచార్యులుగా నుండిన రాజకీయముల వాని పద్ధతులగుములకట్టి సంబంధము లేదు.

ప్రతియొకరైన సభాధ్యక్షత వహించితిరవలయునని నాయోగ్యము కాదు. అందఱు నందల మెక్కిన మాయవా రెవ్వరు? ఇప్పటికి 42 సాధారణమహాసభలు, 3 ప్రత్యేక మహాసభలు జరిగియుండినను ఆంధ్రులలో నొక్కరైన ఆధ్యక్షతాపీఠ ములకరింప యోగ్యతలేమిదో యనియే నాసంకే యము. ఆంధ్రులు రాజకీయములను బాల్యముననున్నారట. బాల్యములేదు, యౌవనములేదు-యవగతి, మావాడు పుట్టి బోవువానికి అన్న, పెరిగేవారికి తమ్ముడు, అనుసామెతను బోలి యున్నది. దాదాభాయి నాలోడిగాన స్వరాజ్యమునైతే మన దేలింది 40, 45 సంవత్సరములు కావచ్చినను ఇంకను మనకు బాల్యములేదు. ఎల్ల కాలము బుద్ధి అబ్బాయితేనా?

ఇంకొక విషయము విచారించవలయును: ఇదివరకు మహాసభ 42 సాధారణమహాసభలు 3 ప్రత్యేకమహాసభలు లలో బొంబాయి రాజధానియందు 11, బంగళానందు 9, సంయుక్తపరగణాలయందు 8, తమిళనాడునందు 7, పాంచాల నందు 4, మధ్యపరగణాలందు 3 మహాసభలు జరిగియుండగా యావచ్చారతములో వైశాల్యముననేమి జనసమూహమునందేమి ద్వితీయస్థానములకరించుచుండిన ఆంధ్రావనిలో జరుగవలసినది ఒక సభయేనా? ఆంధ్రదేశమున పట్టణములకేమి కొడున? ఆదిభ్యుత్థానకేమి? ఇందరయ్య మనవారి యుద్ధానీక, ప్రభుత్వములోపిరికి వలిపిరికియొక్క ఫలితమే. ఒకవేళ భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజన నూత్రము పనునదియే మహాసభనా రీతమును

పెట్రోల్ సకలవిధముల జలయంత్రములు

మావద్ద యింజనులు, జలయంత్రములు, వివిధగా స్టాకులోనుండి, తేలికైనవి, చురుకైనవి, తీసుకొనబోదగినవి, స్థిరముగా ఏర్పాటు చేయబడవలసిన యంత్రములను అన్ని తగువరికరములచే అమర్చబడి, పోటీను తిరస్కరించదగిన తగ్గు ధరలకు పెంటనే సరఫరా చేయుదుము.

పెట్రోల్ ఎంజనుల మొదలగువాటికి సంబంధించి పూర్తివివరములు కాకినాడలో గల మా బ్రాంచి ఆఫీసునందుకూడ తెలుపబడును అచ్చట ఒక సంపింగు నెట్టుపనిచేయుటను కూడ చూడవచ్చును.

బెన్ట్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్..

3579

(యింజనీరింగు డిపార్టుమెంటు)

పోస్టుబాక్సు 63,

మదరాసు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము) ప్రవాహించినది యిట్టి వలననే గదా యని ప్రశ్నింతురు కాబోలు అట్లునా? కరాచీలో జరుగుటకు సింధు ప్రాంతమునకును, అహమ్మదాబాదులో జరుగుటకు గుజరాతునకును, పునహాలో జరుగుటకు మహారాష్ట్రమునకును, బెల్గాం లో జరుగుటకు కర్ణాటకమునకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాపకత వహించి కాంగ్రెస్ వారు ప్రత్యేకపాత్రుల వనగ్రహించి ఎంతకాలమైనది? ఈ రాష్ట్రము లన్నియు ఆంధ్రరాష్ట్రముకంటె నే విషయమునను విందిపోవాలవు. మనలో నొక గొప్ప లోపముగలదు. ఎవరైన నొకరు ముందుకు రావారుమండిన వారిని నిందించుటయే, నిరసింపుటయే, పరిహసింపుటయే ప్రారంభించెదము. కారణము అసూయాత్వముగోగములే! పెరిటి కెట్టు ముందుకు పనికిరాదన్నట్లు, పొరుగింటి పుల్లనికూర గుచ్చి యెను నట్లు మనవారు మనకు నచ్చరు. ఇతరులకూచి నోరు తెరచెదము. దూరపుకొండలు నునుపు. ఇదివరకధ్యక్షత వహించినవారిలో నురేంద్రనాథ్, రమేశ్ చంద్ర, గోపాలకృష్ణుడు, మదన్ మోహన్, పర్యేంద్రప్రసన్న, బిసాంట్, ఇమాం, మోతీలాల్, లాలాజీ, దేశబంధు, మహాత్మా, దేవీప్రభృతుల ధీకైతి, కార్యకూలత్వమును, దేశసేవాపరాయణతను గురించి ఎవరనుకోంకపల రనుట నిస్సంకోయము. కాని కాయినీ, తమ్మనీ, పయ్యరుమహమ్మదు; విజయరాఘవాచారి, వారాయాధర్, లాల్ మోహన్ ఘోష్, ముఖర్జీగార్ వంటివారు ఆకాలములో మన యిప్పటి దేశభక్త, దేశోద్ధాతక, ఆంధ్రదేశసేవి, దాక్షర్ గార్లకంటె అతిరథులు మహారథులు కావాలరు. తినినగానిరుచి, తిగినగానిలోరు తెలియదన్నట్లు మన వారిధీకై, కార్యదీక్షత అధ్యక్షతవహించినగదా తెలియవచ్చుట? ఒకనిని ఒడ్డుననిలుచుండబెట్టి యాతనేర్చుకొనుమని చెప్పిన యోగాంతమునకై ప్రయోజన ముండునా? కాంగ్రెస్ కార్య సానుకూలత, ప్రజాభివృద్ధి కేవల మొక ప్రాసెస్ టెంటు మాత్రమే యుండవు. అంతయు కార్యనిర్వాహకవర్గమే నిర్ణయించి ఆచరణయందుంచును. అధ్యక్షోపశ్వాసము నొసంగుట తెలివిలేలలతో ఆచరించుమాడుదినములు కొంతకంటె సాగించుటయే అధ్యక్షునివిధి ఈ మాత్రము మన ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వరాజ్యపార్టీ వాయకుల ప్రకాశంగారుగాని, తదితరప్రముఖులుగాని నిర్యహింపవాలరా? ప్రకాశం ప్రభృతులకంటె యావచ్చారతమున సభికు

లులేనిది నేనెప్పటికి ఆవశ్యము. కాంధీసేవూనంటి మహానీయులెవరోకలదు. అచార్యులుగారు మాచించినట్లుల ఎవరెక్కవ ఆధ్యక్షా వారే! పెంటి టెంటుపనినొందవలయుననిన గాంధీ మహాత్ముడు మోతీలాల్ గార్ల తమతమవత్తుము. నాయకత్వమును ఎదలుకొనినదాక మరొకరికివదలి అభింపరాదు. హిందూ దేశమంతటిలో నో-ఛేంజర్ పార్టీకి గాంధీగారును, స్వరాజ్య పార్టీకి నే నేవూగారేగదా అపలునాయకులు. కాపున ఆచార్యులుగారిసూచన నిష్క్రమింపజను. ఆచార్యులుగారివలె నాకును భారతీయులెల్లరు పరిపమానలే. కాని జన్మభూమియగునాంధ్రదేశములో నొకరైనను మహాసభాధ్యక్షత వహింపకుండిరే యనియే నాచింత. ఇక నీ విషయము చాలితము.

అభిమాని,

సింగంపల్లి వెంకటాద్రి.

నీసా 1-కి, కృమము. పి. చార్జి. య 2-0-0 తేను.

ఈయందు గవేరియా అను నెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్వారము నుండి వెలువడు ప్రావృత మూత్రము విడుచునప్పడు గలుగు చురుకు, పోటు, మొదలగు భాధలను పెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకు గలుగు వివిధమయిన కుసుమవ్యాధులయిన ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును. 1172-1766

ఆనందకుటీరము, కి, జైరాగిమతం వీధి, మదరాసు

మంచి తరుణము

చెడిన ఆరోగ్యమును మరల చక్క గూర్చుకొనుటకు ఆతంకనిగ్రహ మూత్రలు శివయోగించవలగును.

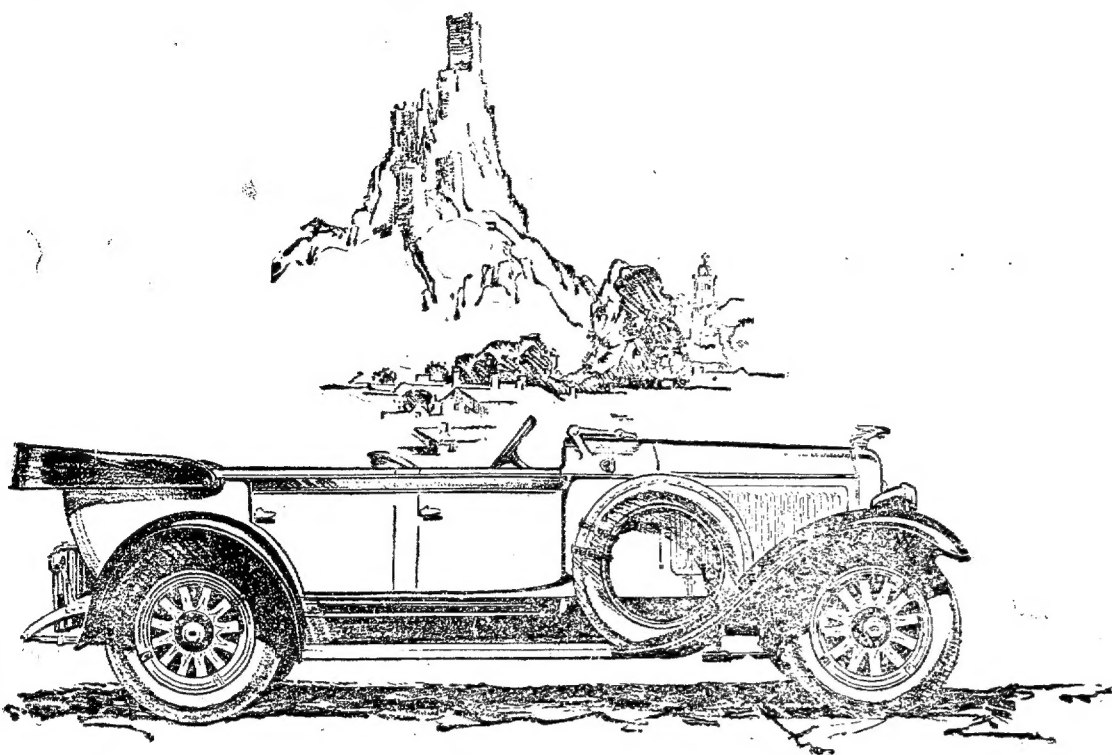
82 మాత్రలు గల డబ్బి 1 కి రూ 1/-

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మ

28, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కాస్మోపాలిటన్ సిక్సు కారునకు నెంత దూరమైనను లక్ష్యము లేదు.

మీరు ఎక్కడికి వెళ్లినానే కాస్మో కుమార్తెగమునుంచి కాస్మోమార్ నకుగాని లేక కలకత్తానుంచి కరాచి కై నను సరే, దూరమెంతైనను, కాస్మోపాలిటన్ సిక్స్ నిరాటంకముగా వెళ్లగలదు. అదియును గాక మహాగట్టితనము గలిగి మోతైనవనుల కుపయోగపడగలదు. జనరల్ మాటార్పు వారి పరీక్షార్థ మేర్పరుపబడిన స్థలములో యిచ్చవచ్చినట్లు నడిపినను, పరీక్షయందు జయముగాంచ గలిగెను. ఇంజను మొదలు న్యల్వ భాగమువరకు అన్నియు మంచి ఉక్కుతో

తయారు కాబడినవి. బాడీలు గట్టి కొయ్యతో నిర్మింపబడెను. ప్రతిభాగము చిరకాలము మన్నును. దానిలోని గొప్ప క్లచ్ తనంతటతానే అడ్జస్టుచేసుకో గలదియు, మెత్తగాపోవు పిష్టింగ్ బ్రాన్స్ మిషన్, బాగుగా మెరుగు పరిచిన చట్ట నిర్మాణము నివియన్నియు దాని ఖ్యాతికి కారణాంశములు. కాస్మోపాలిటన్ సిక్స్ లో బయలుదేరి ఎంతవేగముగా నడిపినను, భయములేదు. సురక్షితముగా గమ్యస్థానమును, సకాలములో చేరగలరు.

సింప్లన్ అండు కో, లిమిటెడ్.

మద్రాసు అండు ఉదకమండలం.

ఓక్ లాండ్

కాస్మోపాలిటన్ సిక్స్

ప్రతి గృహమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండతగినది! దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా తోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను

తెప్పించి, ఒకదళా వాడిన మీరు మిక్కిలి తృప్తిచెందవలసి వా నిర్భయభీతాయము. ప్రతిదినము అనుగతయే నాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రజల నిదర్శనము. 504, వా 501 ఇవి మేలేనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అపూర్వమైన పిండులు మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తూరిక్రముగా తయారు చేయబడినవి. తాంబూలుతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. కలంవిధములు, దస్త్రాలు, శీతలము, ఆకర్షణ, పేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లలు వడినెము, కళ్ళకు ఈడ్పు, అగ్నిమాంద్యము, ముదబద్ధము బలహీనత మొదలగువాటికి ప్రత్యాయుధమవలె పనిచేయును. స్త్రీలు వసివీలలు ముసలివారు మొదలగువారికి అన్యుతపనానము. బాలింతలకు ఒక గొప్ప వరప్రసాదము. 250-300 మాత్రలు గల బుడి 1 కి ధర రూ 0-4-0 పొద్దు ఖర్చు 0-4-0 జి. పొద్దు ఖర్చుతో 6 పహి రూ. 1-8-0, 12 కి రూ. 2-18-0, 25 కి రూ 5-8-0 భిషగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, పొప్రేటరు. శ్రీ సీతారాఘవ వైద్య శాల, మైసూరు

తెల్లవారి జాతిదురభిమానము

ఒక గోవాస్త్రీ దురవస్థ
భార్యకు పత్రిక విలేఖరి నీహనుండి యిట్లు వ్రాసెను. కాల్కానుండి తెల్లవారికి గంగుజాతిదురభిమానమును చెప్పిపెడి యొక వార ఇచ్చుట చేరినది. కలకత్తా వైద్య టాపిక్ న్యూస్ పేపరు అనే స్థానము వైద్యకర్తగానన్న మేజర్ బాట్లెను గారితో శ్రీమతి బాట్లెనుగారు కలకత్తాకు ఒకటవక్లాసు బండిలో పోవుటకు ఒక సీటు రిజర్వేషన్ తీసెను. ఆది నమున ప్రయాణికు లెక్కువగ నుండుటచే నీమెను క్రిందివోటున సీటుదొంకలేదు. ఈమెకు 70 ఏండ్లుగలవు. ఆనాలోగ్గ న్నితిలో కడుదీనముగా నుండెను కాల్కా, దగ్గర నెలుబండిలోకి ఈమె నొక బ్రూరిలో గొనిపోవబడినట్లు. ఈమె ఒకటవ కానుబండిలోని కేగిమిడిసీటునకు పోవుటకు శక్తిలేక క్రింది సీటులోనే కూర్చుండెను. అబండిలో క్రిందనున్న రెండుసీటులలో నొకటి కల్వలగారిభార్యకును ఇంకొకటి ఏ సి ఎస్. ఆఫీసరుగారి భార్యకును రిజర్వేషన్ చేయబడినవి. శ్రీమతిబాట్లెను గారినిచూచి కల్వలగారిభార్య అసీటులోనుండి తొలగిసామ్మనెను. బాట్లెనుగారు నీరసముగానుండుటచేత నచ్చటినుండిలేవలేక పోయిరి. ఇంతలో కల్వలగారు వచ్చి బాట్లెనుగారిని లేచిపొమ్మని ఆచట తన భార్యకు రిజర్వేషన్ చేయబడినదియు లేకలలేనీ రైలు స్టేషనుమధ్యరను పీల్చి లేదరించి తనవైయాధికారము గూడ రిపొర్టుచేసెదననిరి. ముసలిదియు అన్యాయముగా నున్నది యనను ఈగోవాస్త్రీని యీతెల్లవారి వారసు కల్వల వారి భార్యయు నిరీతికనముగ జూచుటకు తమకుగల జాతిదురభిమాన మేకారణము. తెలుబండి కదల సరికి ఇంకను దెబ్బలాల జరుగుచున్నది. దిగుపరి చేసిజరిగినో తెలియదు. బాట్లెనుగారిదా సినైనను బండిలోనికి వారురానిచ్చికో లేదో తెలియదు. అట్లు రానీయకున్నచో బాట్లెనుగారి యజ్ఞప చేస్త కష్టము గాక యంతును.

ఆంగ్ల భాషా మూలకవిద్యయా? దేశీయ భాషామూలకవిద్యయా?

బొంబాయి, జూలై 9:—దేశీయ భాషను వాదక సంఘమునెదుట ముచ్చటించుచు విద్య ఆంగ్ల భాష ద్వారానేర్పబడవలెనా? లేక దేశీయ భాషామూలకముగా నేర్పబడవలెనాయను సమస్యను బొంబాయిగవర్నరుగారు చర్చించిరి. ఇదిచాల కష్టమగు సమస్య యనియు, తల్లిదండ్రుల భావములమీద నిది యాధారపడియుండుననియు ఆతడు చెప్పెను. ప్రాథమికవిద్యయంతయు దేశీయ భాషలలోనే నేర్పబడవలెనుగాని, విద్యాధికుడును, కాస్త్రులతోగలదును గావలసినచో ఆంగ్లవిద్య మిక్కిలి యవసరమని యితుడుచెప్పెను పూర్వ మాంగ్ల దేశములోగూడ లాటిన్ భాష తెలిసినవాడే విద్యాకుడుగా పరిగణింపబడుచుండెను ఇట్లే భాషాతీతులకును ఆంగ్లము ముసపరమైనది. ఈ మధ్యరకమువారికి ఇట్టి సంఘమువారు కేయరగ్గని యమితముగా నున్నది అని వాడుచెప్పిరి. (క్రీ.కె.)

9 సంవత్సరముల భార్యను తీసికొని పోయినందులకు శిక్ష

అస్సీలులో రద్దుచేయబడుట
లాహోరు, జూలై 9:—రావల్పిండి వాస్తవ్యుడగు భగతుసింగు అనునతడు 9 సంవత్సరముల బాలికను వివాహము చేసికొని అత్తగారి కోరికకు విధేయగా భార్యకు బలవంతముగ తనఇంటికి తీసికొని పోయెను. అందుపై పిల్లతల్లి అల్లరిపై కేసుచేసెను. మాంజుగొమరి జిల్లామాజిస్ట్రేటుగా రీ కేసు విచారించి బాలిక 12 సంవత్సరములకు లోబడినదగుటచే నిందితునకు 2 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించి, అస్సీలుచేయుగ నెవన్నజడ్డి శిక్షను ఒక సంవత్సరమునకు తగ్గించిరి. మరల అస్సీలు చేయగ వైకోర్టు వారు శిక్షను రద్దు చేసి నిందితుని విడుదలచేసిరి.

ANDHRA TUTORIAL HOME.

Coaches private candidates for Part I Inter and B. A. Provides Residential accommodation. September Session just commenced, Expert instruction by well known and experienced Lecturers of the Vizianagaram College: Vernacular Composition and written work Special features. Fee Inter 20/- B. A. 25/- for the session. Room Rent extra. Apply to "DIRECTOR" Andhra Tutorial Home, (Near Maharajah's College) Vizianagaram.

విదేశభాషలో విద్య నేర్చుటకు కారణము

గాంధీమహాత్ముని ప్రధాన వ్యాసము

పూజానగరము కాశ్యపండితు డేర్పరచిన మహిళా విద్యవిద్యాలయ వట్టప్రదాన సభలో నువ్వసించుచు మైదరా బాదు సంస్థానమునందు విద్యాభ్యాసకారి (డైరెక్టరు) గా నున్న నవాబు మహారుజులబదరుగారు దేశభాషలలోనే విద్య నేర్పవలెనని వట్టప్రదలలో నువ్వసించిరి. అందులకు మైక్సు ఆఫ్ యండియా క్రికలో నొక ప్రత్యుత్తరము ప్రకటించబడినది.

“భారతీయులలో విద్యాధికులవారు వ్రాయుచున్న గ్రంథములు చూస్తూ వానిలో లాభకరములును శ్రేష్ఠములును నగు విషయములన్నియును పోతూ యుగనో అపరోక్షముగనో పాశ్చాత్య విజ్ఞానము వలన లభించినవి ..... అందువలన దేశీయ నాణ్యత కలదు పూర్వమునుండియు మనము చూచినచూడ జాతి రాజా రామ మోహనరాయలు మొదలు నేటి గాంధీ మహాత్మునివరకు భారతీయులలో ఏ సందర్భమునందైన పేర్కొనబడని ఘన కార్యములను జేసినై చీయగలిగినవాడందఃకింగూడ నేటి మేధావీ క్రికలోక్షముగనో ప్రత్యక్షముగనో పాశ్చాత్యవిద్యవలననే లభించినది మేము చెప్పగలము.”

అనువాదము గా ప్రత్యుత్తరమునుండియుక మిత్రుడు కాకు పంపెను.

ఈ ప్రత్యుత్తరము వ్రాసినవారు భారతదేశమున ఉన్నతవిద్యకు నేర్పుటకు ఆంగ్లభాషయే శ్రేష్ఠతమునా? అని విచారమునగుచున్నాక ఆవ్యాసమున వివరింపబడిన వ్యక్తుల వట్ట ఆంగ్ల భాషా ప్రాముఖ్యతను అడి వారియందు కలిగించి ప్రబోధమును గూర్చి మాత్రమే చర్చించిరి. పాశ్చాత్య విజ్ఞాన ప్రాముఖ్యతను ప్రబోధింపక క్రివి నవాబుగారుగాని మరెవరైననుగాని కించించి యుండలేదు. పాశ్చాత్య విజ్ఞాన హోమరుండమునందు ప్రాచ్య భారతీయ విజ్ఞానము కాచూరి యొధుగులు అక్రమమునీ మాత్రమే భారతీయ లాక్షణికులు చూచారు. ప్రాచ్య విజ్ఞానము కంటే పాశ్చాత్యవిజ్ఞానము శ్రేష్ఠతనుని ప్రపంచముగల గొప్ప గూడ అభివృద్ధికి రాదగిన భారతీయవతులును తమ జాతీయతను గోల్పోయి భారత ప్రజలనుండి చీలిపోవుటకుసాధకముగా పాశ్చాత్య విజ్ఞానమునే వారికి బోధించుట భారతదేశమున కంతకుమగూడ మిక్కిలి హానికరమేయగును.

ఆవ్యాసమునందు పేర్కొనబడిన వ్యక్తులు పాశ్చాత్య విజ్ఞానసంజాతీ ప్రతికూల ప్రబోధమునకు గురియై యుండినను ప్రాచ్యవిజ్ఞానమును కొంతవరకైన నిలుపుకొనగలిగియుండినవలన నేటి వారు దేశీయ లండు ఆల్ఫునా క్రిము గనైన అనుకూల ప్రబోధమును కలిగింపగలిగిరి. కాన వారుచేయగలిగినమేలు ప్రాచ్యవిజ్ఞానసంజాతీయతను గాని పాశ్చాత్యవిజ్ఞానసంజాతీయతకాబాలరు. ప్రాచ్యవిజ్ఞానము వారిలో కలిగింపబడిన సంపూర్ణాభివృద్ధికి పాశ్చాత్యవిజ్ఞానము సరోధకమైనదిగావనీ అది ప్రతికూల ప్రబోధమునకేమైనదని నేను భావించితిని. కావించుచున్న పాశ్చాత్యవిజ్ఞానమువలనకలిగిన అభివృద్ధి నేను స్పష్టముగా నెల్లదించియే చూస్తూనుగాని నేను భారతీయులకు యెదురైన నేనైన చేయకలిగియున్నచో ప్రాచ్యవిజ్ఞానమును అల్పముగ నైననీను నిలుపుకొనగలిగియుండుటవలననే అమాత్రము నేనైన చేయగలిగినది నేనుచెప్పగలను. నేను పాశ్చాత్యవిజ్ఞానమును ఆంగ్లత్వమును పూర్తిగా నలవరించుకొనుట యు జాతీయతను గోలు పోవుట యు తలపించినచో దేశీయులకు నేనెంత మాత్రమును నేనచేయగలిగియుండదు. దేశీయుల సిరికతులు నాకేమియును తెలిసియుండవు. వారివిషయమున నాకు అభిమానము లేకమైననుండదు. పెగా వారి ఆచార్య వ్యవహారాదులకు వా! ఆశ్చర్యములనుగూడ నేను నిరసించువాడనే యగుదును. భారతీయులు స్వీయవిజ్ఞానమును పూర్తిగా నలవరించుకొని దానియందు నిమగ్నై యుండుట కిప్పుడవకాశములేకుండనున్నది. పాశ్చాత్య విజ్ఞానమెంతవరకైనను అది భారతీయులకు అననుకూలములటచే దాని వశికరణ క్రివి ప్రతిఘటింపవలసి వచ్చినందులకు వ్యాయామమునున్న క్రియంతయు నిర్ణయించుట కష్టతరమేయగును.

ఈ సమస్యను సందర్శకుడిగా పరిశీలించవలెను. చైతన్య, నానకు, కబీరు, తులసిదాసు, మున్నగు సంప్రదర్శకులందరూ చిన్నతనమునుండియు మిక్కిలి శ్రేష్ఠముగా నడుపబడుచుండిన ఆంగ్ల పాఠశాలలలోనే విద్యనభ్యసించి యుండినచో వారివరకు చేయగలిగినవానికంటెను మెచ్చగు ఘన కార్యములనుచేయగలిగియుండురా? ప్రత్యుత్తరమునందు పేర్కొనబడిన ఆంగ్లవిజ్ఞానప్రబోధమును బడిన నవీనులు చైతన్య శ్రద్ధకులు చేసినవానికంటెను ఘనకార్యములను చేయగలిగిరా? దయానందపరస్వతి ఒక భారత విశ్వవిద్యాలయమున కకా

అద్భుతమైన మీగడ శరీర సౌందర్యము నభివృద్ధిపరచును.

ముఖ వర్చస్సును ప్రకాశవంతముగ నొనర్చును

వెన్ యూసా చర్మమునకు పూసినపెంటనే ఆరోగ్యస్థాన మొనర్చినట్లుండును. చర్మమునకు కాంతిని గలుగజేయును. నిత్యము వెన్ యూసాను వాడును. వలమూరు వెన్ యూసాను పయోగించుచుండిన మీముఖకాంతి హెచ్చును. దుమ్ము సూర్యరశ్మివలన వాడినముఖమును వెన్ యూసా మరల వికసించజేయగలుగును. రాత్రి శయనించుటకు పూర్వము వెన్ యూసాను కొంచము ముఖమునకు మెడకు, చేతులకు రాసుకొనుడు. మీచర్మమంత మృదువుగాను, శుభ్రముగా నగుడనునో గమనింపుడు.

మనశీతోష్ణస్థితుల కుపయోగించదగినది.

కెమిస్టులు, మంగళములము వర్తకుల వద్దను చక్కని బాడీలలో నమ్మబడును.

వెన్ 1 కి రు 1-0-0

వజ్రెట్లు

దాదా అందు కో, యస్సనేడు, మద్రాసు

వారంగల్ (ఎం. ఏ) వట్టమును బడియొన్నచో నత దీవరకు చేసిన సంప్రదర్శకులకుంటేను అధికమునవాని చేయకలిగియుండునా? కష్టతరమున కలది భోగవిరహితులై యుండిన మేటి దీవలకుతన అనుచులవలెనే తాను జీవించుచు వీర శ్రేష్ఠుడకు విద్యాధిని బడిన కివాడతో పోల్చదగినవాగు బాల్యమునుండియు పాశ్చాత్యవిజ్ఞాన ప్రబోధమునకుగరియై పాశ్చాత్యవాతావరణమునందే పుట్టి పెరిగి ఆంగ్ల భాషనే మాటలాడుచు పాఖ్యము నేకోరుచు భోగముల నేల నుభించుచు నున్న యా వ్యక్తి రాజులు ముహూర్తాచారములలో నొక్కరైనవలెనా? ధర్మసాసనసంకల్పడగు ప్రతాపురంగంటెను శ్రేష్ఠముగ వీరు పరిపాలింపగలిగిరా? జన్మ భూమియు కోమునగరము భావకుని కామలియగుచున్న పురుగుడ సంగీతసాధనలో మునిగియుండిన నీకోవలె నిపుడు లండను నగరమున విహారము కులెయున్న వీరు పాశ్చాత్యవిజ్ఞానసంజాతులలో ఉత్తములనిపేర్కొనబడ నద్యులగురా? స్వదేశము వట్ట విదేశీయులభావములనే కలిగియుండునట్లును దైవర్యము మనలన తమవరిపాలనకుతో బసంబడిన ప్రజలకష్టముఖములలో పొల్పానుటకంటె స్వదేశమున వీరును వ్యవసాయతులం కష్టపడి గడించి తమకర్మచుయన్న ధనమును తమ ఆత్మలను అయికోపాఖండమున దుర్వ్రత్యమొనరించుటయే ఉత్తముని భావించునట్లును వీరిని సిద్ధపరచిన పాశ్చాత్యవిజ్ఞానమునందు ప్రకాంసాగ్ధతనుగ నాధిక్యత కాకేమియును గోచరించుటలేదు.

ప్రస్తుతము వివాదములకును విషయము భారతదేశమునందే భాషలో విద్య నేర్ప దగుననుదిగాని పాశ్చాత్య విజ్ఞాన ప్రాశస్త్యము కానేకాదు. మాబోట్టు మా ఉన్నత విద్యయనబడదగిన విధాన మింకొకటి లేకపోవుటచే దానిని ఆంగ్ల భాషా మూలముననే అభ్యసించితిమను కారణమొకటియుండుట వలననే దేశభాషలలో విద్య నేర్చుట అధిక లాభకరమును విషయమును ప్రపంచరవలసిన అవసరము కలిగినదిగాని లేనిచో అట్టి అవసరమే కలిగియుండదు. ప్రజలకు తెలిసియున్న భాషమూలముననే యివకులు జ్ఞానమును గ్రహించి దానిని అవగతము చేసుకొనియుండవలెను. ఉన్నత విద్యల నన్నిటిని గూడ దేశభాషల మూలముననే అభ్యసించవలెనని లేనిచో వారు జాతీయతను నిలుపుకొనబాలరు. జనసమదాయముతో సంబంధము నేర్పరుచుకొనబాలరు. ప్రజాసూరగమును బడయబాలరు. అను విశ్వప్రముగ విషయమును ప్రపంచరవలసిన అవసరమే కలిగియుండదు. ఇప్పుడు మనదేశమున కేల కొలది మంది యివకులు విదేశభాషను దానిజాతీయమును సరిగా గ్రహించ

చుటకు పెక్కువర్షములు వృథాచేయవలసి వచ్చుచున్నది. ఇది వారిజీవితమునందు నిత్యకృత్యముల కెంతమాత్రము నుపయోగించునవికావు. నిరుపయోగములగు వీని నభ్యసించుటకొరకు వీరు మాతృభాషను వాడ్యయితేను ఉపేక్షింపవలసి వచ్చుచున్నది. ఇందువలన అపాశ్చర్యమునవచ్చు కలుగుచున్నదనుట నిస్సంశయము. ఏభాషగాని అభివృద్ధి నొందజాలదనియు దుర్భాగ్యములగు క్రాస్త్రసంకేతములను బోధించుట కుపయోగింపజాలదనియు భావించుటకంటె నూధ్యము మరేమియునుండదు. మాతృభాష ప్రజలస్వభావాభివృద్ధిలను నెల్లదించుటకుతగిన ప్రతినిధిమై యున్నది.

విదేశపరిపాలనములన కలిగిన మితిమీరిన అనర్థకము అన్నిటిలోనూ. విదేశభాషలోనే విద్య నేర్పవలెనని నిర్బంధమే మిక్కిలి గొప్ప అవరకమునిచరిత్రయందు స్పష్టముగ వ్రాయబడగలదు. ఈ అన్యభాషభారత జాతి ని నిర్విర్య మొనరించుచున్నది. విద్యాధుల నకాలమరణములకు పాలుచేయుచున్నది. జనసామాన్యమునుండి విద్యాధికులను వేరుచేయుచున్నది. విద్యాభ్యాసము ననవసరముగ సభిక వ్యయ మూలముగ నొనర్చుచున్నది. ఈ వద్దలికే యింకను సాగించుచున్న యెడల భారతజాతి కష్టపాయమే యగును. విద్యాధికులు భారతీయులు యెంత శీఘ్రముగా నీ విదేశవిద్యావస్యారామునుండి తప్పించుకొన గలుగునో అంత అధికముగు మేలును బడయగలుగుదురు. (ఎంగ్లయండియా, 5-7-28)

దోనిటిది గనుల కట్రలో ఉరికెక్కువిధించు అగు గురు ముద్దాయిలకు 10 సంవత్సరములు ద్వీపాంతరముగ మార్చి మిగిలిన అయిదుగురిని ఉరిదీసిరి.

అపలుబిల్లు యుద్దేశ్యము వెరవేటకు తగినవర్తన దీసి కొనెదరనిరి.

WANTED.

An L. M. P. for the Rural Dispensary, Ravinuthala, Ongole Taluk Board for a period of 2 years. The institution has been working for the last 3 years. Pay Rs. 45/- per mensem. Applications should reach the undersigned on or before 15-7-28 without fail.

Ongole Taluk Board. } Sd/- V. SREERAMULU
Dated 4-7-28 } NAIDU
President
4937

మత్స్య విచారణసంఘము

“మంత్రిపై ఆర్థికసభ్యుని యధికార చలాయించు”

ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానము సరిజేయబడవలెను

పూర్వపు మంత్రిగారి సాక్ష్యము

(నిన్నటి ఫలాహారసంతకము)

నిన్నటి ఫలాహారసంతకము చెన్నపురి మత్స్యశాఖా విచారణ సంఘమువారు సమావేశమైన పింప పూర్వమంత్రి జి. బి. ఆర్. యస్. ఆరోగ్యసామి ముదలియారగారు తమసాక్ష్యమును ప్రకటించిరి.

“పరిశోధనా ప్రవీణుల యావశ్యకత”

జి. బి. ఆరోగ్యసామి ముదలియారగారుసాక్ష్యమొనర్చుచు మత్స్యపరిశ్రమయందు పరిశోధనా శక్తి కెంతయో యావశ్యకతగలదనియు, ప్రస్తుత మట్టి కృషి జరుపబడుటలేదనియు, చెన్నపురియందుగాని, కల్లికోటయందుగాని అట్టి పరిశోధనాది విద్యులను గలపెడి కేంద్రవిద్యాలయముకట్టి స్థాపించుట బహు అవశ్యకమనియు, పరిశోధన గావించువారే అపారధ్యుల విధులగుడ నిర్వహించ వలెదనియు, ఈ విద్యాసంస్థ ప్రభుత్వమువారి మత్స్యశాఖయందలి ఉద్యోగులకును ప్రజలలో ఈ వర్తకమును ప్రవీణులు గాగోరెడివారికిని బోధనా లయముగ నుపకరింపగలదనియు, పరిశోధనాగారముకట్టి యా విద్యాసంస్థ కనుబంధముగ నుండవలెననియు, న్యవసాయ, ఇంజనీరింగు కళాశాలలందులె యాకళాశాలకు సమీపములోను కొన్ని ప్లాట్లరీతనగుడ స్థాపించవచ్చుననియు పల్కిరి.

న్యవసాయ, ఇంజనీరింగు కళాశాలలందులె ఈమత్స్య శాఖయందు శిక్షణబడసినవారధికముగ దేశమునందెప్పుడు అవసరముగ లేరుగావున అట్టి కళాశాల కిప్పుడేమి యవసరమును ప్రశ్నకు సాక్షి సమాధానమునందును ప్రతివిట వందలకొలది వేలకొలది పట్టభద్రులను తయారుచేయువానికే అట్టివార్తలందరికి ఉద్యోగము లభించుచున్నావారావున అటులని వెలయు శిక్షణ యొసంగనూనరాదని పల్కిరి.

సాక్షి యొకను తమయభిప్రాయముల చెల్పుచు ప్రస్తుతమువరకు ఈ శాఖయందు ప్రత్యేక విద్యాసంస్థవము గలవారలు అవసరముగ కావలసియున్నారనియు, యందులకై ఆర్థిక విషయకముగ అటంకము లడుగునొండరాదనియు, ప్రతిసంవత్సర మొకరిద్దరికి శిక్షణ యొసంగబడవచ్చుననియు, యట్టి ప్రవీణులగునా ప్రచురించవచ్చును భారతీయాభ్యర్థు లిందులకు ప్రయత్నించుట కసంభవముగ నున్నదని విశదపరచియు, పల్కిరి.

సమద్రపు చేపలవిషయములో విశేషకృషి జ గవలసి యున్నది. ప్రస్తుత మిశాఖయందు శిబ్బంది చాలావారాలచా యను విషయము ప్రభుత్వమువారి భావివిధాన మిశాఖపట్ల ఎట్లుందునో దానిపై వాదారవడియుండును.

చెన్నపురి యందలి మత్స్య ప్రదర్శనాలయమును తోడు రామేశ్వరముందు మరొకదానిని స్థాపించుటయొక్కము. ఆర్థికముగ యందులకు నవ్వమువచ్చునని భీతికెందబడినది.

శ్రీ ఆరోగ్యసామి ముదలియారగారు ఈవిషయమును గూర్చి తమ నిశ్చితాభిప్రాయములను వెల్లడించుచు మంత్రిల యభిప్రాయములకు ప్రతికూలముగ ఆర్థికసభ్యుడు సర్వాధికారముతో ప్రతిఘటించెడి ప్రస్తుత విధానము వాడేసింది. మంత్రిగావించు చేతలతో ఆర్థిక సభ్యుని కట్టి జోక్యము నుండరాదు. ఈ సందర్భములో సాక్షి స్వావశ్యము నువలించుచు కొంతకాలము క్రిందట తాము మంత్రియైయుండగ “చాలిగంకానరి” వద్ద తామొక స్థానమును తయారుజేసి అందుకుగాను రు. 3000 లు కావలయునని కోరియుంటిమనియు, స్థానము ఎట్లు జయప్రదముగ పనిచేయగలదోకూడ వివరించి యుంటిమనియు, కాని ఆర్థికసభ్యుడీ స్థానమునంతను కడుచుల కనగ రద్దుచేసెననియు, చట్టముననుసరించి యిట్టివిషయములందు గవర్నరుగారే నిర్ణయాధికారులనియు, గవర్నరు గారైనను శాస్త్రబద్ధముగు ప్రవర్తన ననుసరించుచో మంత్రియొక్క చేతలు ప్రభుత్వవిధానమునకు ప్రతికూలముగ నుండినచే తప్ప రద్దుచేయవలెదనియు, ఆర్థికసంఘము సలహాసంగు సంఘమే గాని ప్రస్తుతమున్నరీతిని మంత్రిల కార్యములను ప్రతిఘటించు సంస్థగాదనియు, ప్రస్తుతము ఆర్థికసభ్యునికి సర్వాధికారములు గావలసియు పల్కిరి. మంత్రి

మూడే సంగతులు.

మీకు లోహిలలో అందముగానుండి మిగుల ఆకర్షణీయమయినదియు,-

చిరకాలము దృఢముగా మన్ననదయ్య,-

కత్తి తేకుండా 100 కి నూరువంతులు మంచిపూలుతో నేయబడినదియే కావలసిన తప్పక

లా లి మి లి లో హి

ని మాత్రమే కొనుడు.

హిందూదేశమునందు తయారైనది. ఇచ్చటి శీతోష్ణస్థితుల కనుకూలించునది. మిగుల ఉన్నతి తరగతికి చెందినది, తక్కువ ధరలో పొందదగిన దిదియే. హిందూదేశమునందును, ఖ్యాతిగాంచుచున్నది.

	పాడుగు	వెడల్పు	ధర
	X అం	X అం	రు. అ.
నెం 3 లోహిలు (తెలుపురంగులు)	3-0	1 1/2-0	7-9
,, 26 ,, ,, ,,	2-15	1-6	6-6
,, 26 ,, ,, ,,	2 1/2-0	1 1/4-0	5-0
,, 418 ,, ,, ,,	2-12	1-5	5-4
,, 316 ,, ,, ,,	2-15	1-6	7-0
,, 26 ,, ,, చెక్కు	2-15	1-6	7-0
,, 60 తెలుపు రంగులు.	3-0	1-6	12-8

Lalimli Agency:-

Messrs. Kapurchand & Co.,
Chickpet Bangalore City.

THE CAWNPORE WOLLEN & CO.,
(Branch of the British India Corporation Ltd.)
Post Box No. 5, CAWNPORE.

యొక్క పరిపాలనాశాఖలందు ప్రత్యేక స్కీముల విషయై, పరిపాలనాదివిషయములందు ఆర్థికసభ్యుడే జోక్యమును కలుగజేసికొనరాదు. కావున ఈ విచారణసంఘమువారి విషయములందు కొన్ని స్పష్టముగు నిశ్చితాభిప్రాయములు గలవారై మంత్రికిని, ఆర్థికసభ్యునకును యిట్టిస్పష్టవిషయములందు గల సంబంధముగూర్చి ఖండితముగు కొన్ని శిఫార్సులను గావించవలెను.

అధ్యక్షుడు:-ఈవిషయము నైమను కవిషయవేరి పరిష్కరింపబడదగినదని తలంచరా?

సాక్షి:-దేవు. కావచ్చును. కాని మీరు కృంభలాబధులై యుండ (మిస్టాకంట్రస్టు మరీకట్టబడియుండ) మీ రేమిచేయుగలరు? మంత్రికిని, ఆర్థికసభ్యునకును గల సంబంధము పరిశీలన బడువరకును అభివృద్ధిశాఖాపరిపాలన యంతయు పరిహాసముగ నుండగలదు.

తాంపోగారు:-ఆర్థికసంఘ మెంతవర కిసితికి వాద్యత వహించి యున్నది.

సాక్షి:-మీరడుగు ప్రశ్నచాల సంక్షిప్తమైనది. ఆర్థికసభ్యుడే ఆర్థికసభ్యుని వారి వాయభిప్రాయము.

తాంపోగారు:-ఆర్థికసంఘముకావసరమే నెన్నకొనబడి యుండలేదా? ఆర్థిక సంఘములోని అధికసంఖ్యాకు లకు సభ్యులై నెన్నకొనబడియుండలేదా? వారు మన చేయలే గాదా?

సాక్షి:-ప్రస్తుతమున్న ఆర్థికసంఘమువారుప్రస్తుత సంఘము. ఆర్థికసభ్యుడీ సంఘమునందలి సభ్యుల నందరికై యధికారము చలాయించగలడు అని పల్కిరి.

సాక్ష్యము ముగిసినందున నిన్నటికి విచారణ ముగింపబడెను.

నేత్రవైద్యము

శ్రీపాది అన్నపూర్ణమ్మగారు

శ్రీపాది అన్నపూర్ణమ్మగారు నేత్రవైద్యమునందు చాల ప్రసిద్ధిగాంచిరి. వీరిని గంజాంజిల్లా. ఈమె నరసన్నపేట, శ్రీ కాకుళం తాలూకాలో ననేక గ్రామములందు ప్రచారముచేసి వివిధములగు నేత్రరోగములకు చికిత్సగావించి శోగవివాదము నొప్పి పేరుగాంచెను. అచ్చట చాలమంది దీనిలకు ఉచితముగా చికిత్సచేసి కండ్లజబ్బులు నిర్మూలము గావించెను.

అన్నపూర్ణమ్మగారు నుమారు ఒక మాసముక్రిందల నుదరాకు వచ్చిరి. మెలాపూలో అడ్మిరాలిబే హాసులో వీరి అవ. ఇచ్చట కూడ చాలమందికి చికిత్సచేసి నేత్రములకు శాగు చేసిరి. వీరు యొక కొలదివారములుమాత్రమే మదరాసునందుండుటకు నిశ్చయించిరి.

(ఒక విలేఖరి.)

వలూరు గోసంరక్షణ సమితి ద్వితీయసంవత్సర త్వవము దిగ్విజయముగా జరుగుట

డి 9-7-1928 సోమవారము సాయంత్రము 4 గంటలకు అధ్యక్షులు మ.రా.రా. శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని వాగ్దేశ్యరూపు పంతులుగారిని, ప్రెసిడెంటు మ.రా.రా. శ్రీ మోతే గంగరాజు జమీందారుగారిని రెండుగుర్రముల సాధ్యునిగా వెళ్ళించి, గోవులతో మోటారుకార్లు, ఏనుగులు, గుర్రముల బండ్లు, బహుజనములు వెంబడించి బ్యాంకువాద్యముతో ఊరేగును గోసంరక్షణసమితికి విచ్చేసిరి. చాలామంది పథ నలంకరించి దైవిప్రార్థనలు జరిగినవి. అధ్యక్షులు మ.రా.రా. శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని వాగ్దేశ్యరూపు పంతులుగారికి సమితితరపున బ్రహ్మశ్రీ కలవలపల్లి రంగనాథశాస్త్రిగారిచే స్వాగతపద్యములు చదివించబడినవి. జాతీయపాఠశాల తెలుగు పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ గరికపాటి మల్లావధానిగారు మరియు స్వాగతపత్రమును తయారు చేసి చదివెరి. అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము తిగుపరి సంవత్సరచరిత్రలు పంచిపెట్టబడి మఖ్యమైన భాగాలు చదువబడినవి. మ.రా.రా. శ్రీ అయ్యదేవరకాశీ శ్వేతరూపుపంతులుగారు, బెజవాడలో మ్యూనిసిపల్ మిటింగు వల్ల ఉపన్యసించుటకు రాజాలననియ్య, సభజయప్రదముగా జరుగగలదనియు తెలిగ్రామ యచ్చినందున యీ దినవతేలి యపగవినవారు గోసంరక్షణ ఆసాంసలనుండి ఉపన్యాసములుగాంచి తగుపలహాల నిచ్చిరి.

ఉపన్యాసముల నిచ్చినవారు

1. శోరి రామశాస్త్రిగారు, (బెజవాడ)
2. మన్నంగి లక్ష్మీనరసింహగారు, (యంగంధరసంపాదకలు)
3. మాగంటి బాపిసూర్యదేవగారు, (డిప్టీ కమిషనరు మెంబరు)
4. మద్దూరి చలమయ్యపంతులుగారు.
5. మోతేగంగరాజు జమీందారుగారు.

అధ్యక్షుని అంత్య ఉపన్యాసము తరువరి, అధ్యక్షులకు ఉపన్యాసములకు స్వాగతపత్రములనిచ్చిన పండితులకు, సభవాదికి ఆన్వవాద, గోసంరక్షణ, హిందూయనజనసంఘ, కాశ్యత దిక్పక్షలలో నొకరగు మద్దూరి వెంకటచిక్కరాజుగారు పందనము నిర్వహణలో సభనుగిరినది. పూర్తిపరములు ముందు తెలిపెదము. యీ సందర్భమున గోసంరక్షణకు చదివించిన కట్నములు ముందు తెలిపెదము.

(ఒకవిలేఖరి)

రాజమండ్రి (స్వకీయవిలేఖరి)

ది రాజమండ్రి యెల్క్విక్ సప్లయి కార్పొరేషను జూలై 9 :- రాజమండ్రి ఎల్క్విక్ సప్లయి కార్పొరేషను యొక్క సంఘముయొక్క వాలూడార్ల త్రీతీయసంవత్సర సాధారణ సంఘసభ జూలై 9-వ తేదీని సాయంకాలము 6-30 గంటలకు సంఘముయొక్క రిజిస్టరు ఆఫీసులో సమావేశమయ్యెను. మ-రా-రా-శ్రీ శ్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు అధ్యక్షతవహించి మొదట మ-రా-రా-శ్రీ పీఠంబల లక్ష్మీనరసింహమూర్తి బి. ఏ. బి. యల్. గారు డైరెక్టర్ల రిపోర్టును చదివెరి.

పిమ్మట సభ్యులచే యీ రిపోర్టు ఆమోదించబడెను. తరువాత దివ్యజ్ఞానసమాజము నూతన డైరెక్టరుల ఎన్నికలు జరిగెను.

డి-7-28 తారీఖున దివ్యజ్ఞాన సమాజముకట్టి బిక్కినో జలో స్థాపించబడెను. ఈ సమాజముయొక్క ప్రారంభోత్సవము అడయారు వాస్తవ్యులగు మ-రా-రా-శ్రీ యం. వెంకట్రావుగారిచే జరపబడెను. ఆనాడే బిక్కినో జలో తూర్పు గోదావరిజిల్లా దివ్యజ్ఞాన సమాజసభ్యులయొక్క సభకూడసమావేశమయ్యెను. ఆసభకు మ-రా-రా-శ్రీ వావిలాల శివావధానిగారు అధ్యక్షతవహించిరి.

శ్రీ గుంటూరు అన్నదానసమాజము

మహారాజశ్రీ ఏకా దండయ్య పంతులుగారు తల్లి శ్రీ తమతండ్రి సుబ్రహ్మణ్యంపంతులుగారి ఆర్థికసందర్భమున యీ నెల 9, 10 తేదీలను సమాజము ద్వారా శ్రీ కృష్ణదివ్యజ్ఞాన సమాజమండరావరములో దిక్కులేని కంటి గ్రడ్డి మొదలగు వికలాంగులు నయోన్యధులు మున్నగువారికి రోజు 1-3 ఘనము 150 మందికి అన్నదానము చేయించుటయే గాక 82 ఎనుబడి యార్దరికి ప్రత్యదానము సహా చేసి దీనుల కృతజ్ఞతకును సర్వేశ్వరుని అనుగ్రహమునకును పాత్రులై రని సమాజము వక్షమున మిగుల సంతోషముతో విన్నవించుచున్నాను.

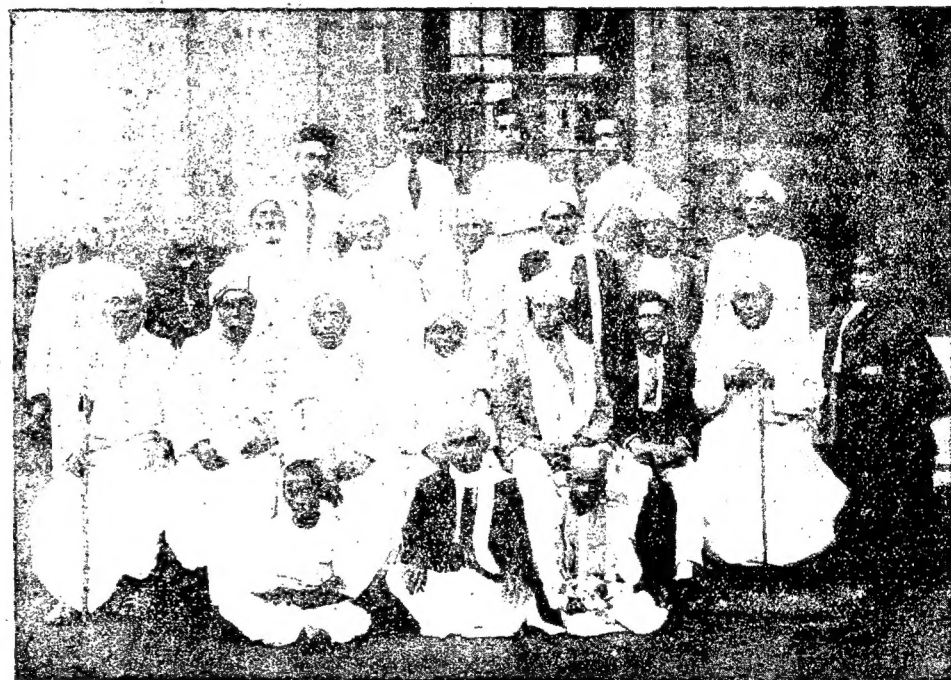
న్యాపతి హనుమంతరావు,

గుంటూరు.

కార్యదర్శి.

కోమలేశ్వరంపేటయందు కార్పొరేషను శిశుసంరక్షణాలయమును అధ్యక్షు లగు జి. నారాయణ స్వామి చెట్టిగారు తెరచిరి. (పి. ఎఫ్. ఎ.)

అంతర్జాతీయ నవాకాశోద్యమ ఉత్సవదినము గతవారము మదరాసులో జరిగెను. కె. టి. పాలుగారు మధ్య కూర్చొనియున్నారు. (ప్ర. ఫో. బి.)

అస్కా (గంజాం జిల్లా) (స్వకీయవిలేఖరి)

పండిత గోపబంధుదాసుగారి స్మృతిసభ

జూలై 7 :- ఉత్కలమున జీవించు గోపబంధుదాసు గారి నిర్యాణము ఉత్కలమునకే గాక భారతవర్ష మున కంతటికిని ఆపారవష్టమును కలుగజేసినది. వారి ద్వాదశామాన్యుదినమున మా గ్రామమునగల ఆంధ్రోత్కల సోదరులెల్లరు ప్రాతీకాలము 7 ఘంటలకు ఉన్నతపాఠశాల భవనమునుండి దాసుగారి చిత్రపటముతో వారి శుగుణముల బొగడును కీర్తనలతో ఉత్సవమునదిసి పురమంతయు దిగిరి. ఆనాటి సాయంకాలము అరు ఘంటలకు పురమందెరమున బోర్డు ఉన్నతపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీమంత్ పంతురామవర్మ బి. ఏ. బి. టి. గారి అధితత్వమున గొప్పసభ జరపబడినది. యీ సభకు పురవాసు లేగాక పరిపరగ్రామములనుండి యనేకజనులవచ్చి పథనలంకరించిరి. అనేకమంది ఉపన్యాసకులు శ్రీ దాసుగారి జీవితము గూర్చియు, వారు దేశమాతకు చేసిన సేవను గూర్చియు, వారి ధైర్యశౌర్యములను ముఖ్యముగ ఉత్కలము పరదలపయమున పడకవృక్షములలో వారుగాని చిన ప్రజాసేవగుగూర్చియు, వారికి ఖడ్గయందు అస్పృశ్యక

నివారణాయుధ గల యభిమానముగూర్చియు సాగెదను, వారి నిర్యాణమునకు వగయచు మాట్లాడిరి. తుదకు వారి జ్ఞాపకార్థమై పురజనులందఱు వారి చిత్రపట మొకదానిని పురమందెరమునకు సమర్పించుటకును, ముఖ్యముగ “గోపబంధు సేవాసమితి”యనునొక సమితినిస్థాపించి ప్రజలకు ఖడ్గకనం దభిరుచి కల్పించి ప్రజలు ఖడ్గ కవయోగించునట్లును, అస్పృశ్యతా భావము ప్రజలమానసములనుండి బారదోలుటకు తగు ప్రయత్నములు చేయుటకు నిశ్చయించిరి. వెంటనే సమితి మెంబర్లు నెన్నుకొనిరి. పిమ్మట ఆనాటి సభాధ్యక్షులు శ్రీ దాసుగారి ప్రాగస్తేహితులగుచే వారి దిగ్దరికిగల స్నేహభావమున, వారి శుగుణములను వారితోగల ప్రత్యక్షమైన భివములను తెప్పి పభితుల మనస్సుల కరిగించిరి. నాటితో సభ ముగిసెను.

బదిలి

మా యూరి బోర్డుమొన్నులు హెడ్ మాస్టరుగ పది సంవత్సరములనుండియున్న శ్రీమతి పరశురామవర్మ బి. ఏ. బి. టి. గారిని రసూల్ కొండకు బదలాయించిరి. శ్రీమంత్ నర్సింకపాధి మహాశయ్య యమ్. ఏ. యల్. టి. గారిని హెడ్ మాస్టరుగనియించిరి.

ఇప్పటికి దైవకృపవలననూ తాలూకాలో సస్యాను కూలముగు వర్షములు వడినవి. భూమివల్లబడినది. పరమేశ్వరుని కృపచేత ఎట్టి అంటుబాధ్యములు లేవు.

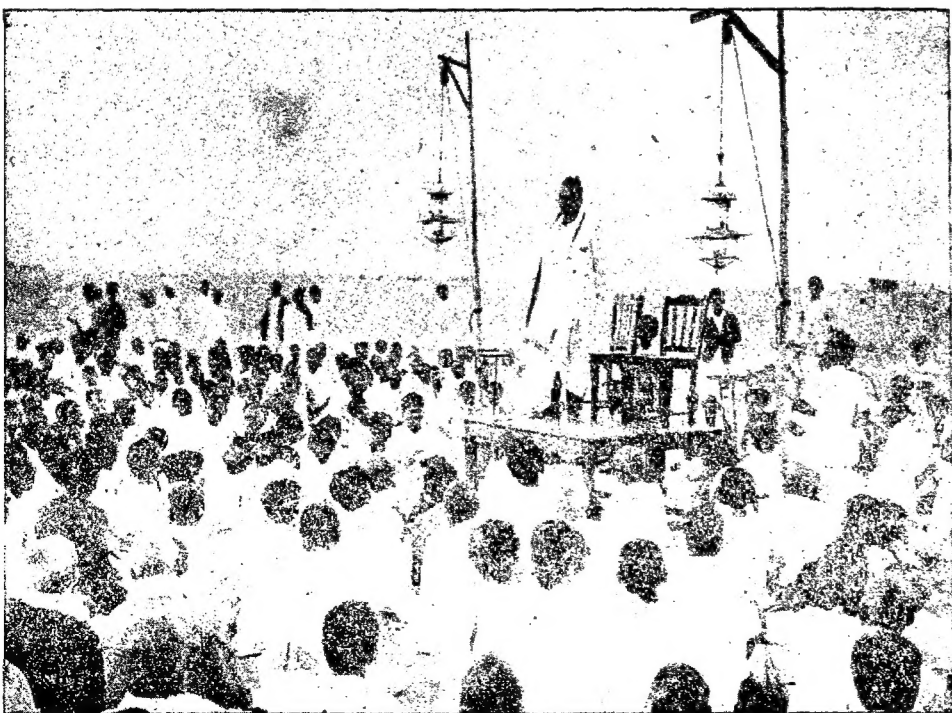

ప్రథమ-వర్గ కిమిడి తాలూకా రయితులసభ

జెందినై కూర్చుండువారు ఎకమ వైపునుండి వరదా శామేశ్వరరావు నాయుడుగారు యం. యల్. సి., పండిత రామలింగ పంతులుగారు, వరహగిరి జోగయ్య పంతులుగారు యం. యల్. పి. ఆధ్యక్షులు, బి. విశ్వనాథదాసు మహాశయోగారు యం. యల్. సి., జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రిగారు (ప్రారంభోపన్యాస మొనగిరి).

దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కార్మిక సమ్మేదారులు గతవారము మదరాసు వచ్చి ప్రచారము జేసి షెడలిపోయిరి. వారు ఎగ్జూరు ప్రేషనవద్ద గావించిన ఉత్సవము. (ప్రె. ఫో. బి.)

నైమను బహిష్కారసభ

తిరువల్లిక్కేటి బీచియందు ఆదివారమునాడు సభ జరిగెను. అధ్యక్షులగు సత్యమూర్తిగారు రుద్రవ్య చున్నారు. (సి. పి. ఎ.)

శ్రీ జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రిగారు

అఖిలభారత క్యాబినెట్ సభ సభ్యులు. వర్ణా కిమిడి రయితులసభ ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

ఎన్నికల చిత్తునిబంధము

ఉపసంఘము నియమింపబడుట

చెన్నపురి కార్పొరేషను ఎన్నికలకారకుగాను ప్రభుత్వముచే రిటేనెల తయారుజేసిన నిబంధనల చర్చించుటకుగాను కార్పొరేషను సభ్యులు నిన్ననాడు తిరు ప్రభుత్వముగ సమావేశమైరి. మొత్తము 22 గు సభ్యులు హాజరైరి. డి. బి. గో. శారాయనామిచెట్టిగారు రవ్యక్షత విహించిరి. నిబంధనలపై సత్యమూర్తిగారు తమ యభిప్రాయముల వెల్లడించిన పిమ్మట, వానిని గురించి ఆలోచించుట కొక యుపసంఘము నియమింపబడెను.

అధ్యక్షుడు ప్రభుత్వమున ప్రభుత్వముచే రిటేనెల చిత్తు నిబంధనలను వివరించి ఈ నెల 20 తేదీనాడు వానిపై సభ్యులు తమ యభిప్రాయములను వెల్లడించునని ముగిసినది.

సత్యమూర్తిగారు ప్రభుత్వమున నూటాగును. చిత్తు నిబంధనలు మొత్తముమీద బాగుగ నేయున్నవనియు కాని వానిలో కొన్ని గొప్పముగ గలవనియు, ఆలోచనల సవరింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరలపెట్టుచున్నదనియు నుడిచిరి. ఒక అభ్యర్థియొక్క ఎన్నిక వాడేమియు ఎవరైన అభ్యర్థి పిటిషనును పట్టినయెడల విగిలిన అభ్యర్థులలో నెవరైనను తీరమరూడ ప్రతివాదిగా చేర్చుకొనవలసినదని కోర్టువారిని గోరవచ్చునని గలదు. ఇది చాల ఆక్షేపణీయము. ఇందులన వాటికి లిక్కులు అవలసరముగా అధికమగును. ఇతర అభ్యర్థులలో నెవరైనను తీరమరూడ వారుగా చేర్చుకొనవలసిన పిటిషను పెట్టుకొనట కధికారమునువో అవధికి ర్తముగలదు. కాని ప్రతివాదిగా చేర్చుకొనవలసినదని గోరటలో అర్హులేను. 7 వ నిబంధనను బాడగా కోర్టువారు పిటిషనును విరాకరించునెడల ఖర్చులను అంతగాని కొంతగాని ఇప్పించవలసిన విధించుచున్నట్లున్నది. ఇది సరిగా ఖర్చుల నిష్పించటయే లేదా యిను విషయమును నిర్ణయించుటకు కోర్టువారికి పూర్తిగా అధికారము వోగవలెను. ఎన్నికల వివాదములయందు తమకునూడ బాపూర్తిగా చేర్చుటకు కార్పొరేషనువారి కధికారము గలదని 10 వ నిబంధన చెబుచున్నది. కార్పొరేషను అను పద మంత స్పష్టముగలేదు. కనుక నాయధికారమున, కమిషనరుగో, అధ్యక్షునగో యుపగవలెను. ఎన్నికలలో నెవరైనను లంచమిచ్చిగాని, వాగ్దానమొనర్చిగాని వోటల ప్రోత్సహించి ఒక అభ్యర్థిని తీరపున వోటు చేయించి నయెడల నాతని ఎన్నిక రద్దుచేయబడునని 11 వ నిబంధనలో గలదు. ఇది న్యాయముగాదు. అట్టి లంచముగాని, వాగ్దానముగాని, అభ్యర్థియొక్క ఆచూకీతో, అతని తరపున గానింపబడినపుడే, అతని ఎన్నికను రద్దుచేయవలెనని, అతనికి సంబంధము లేకుండ జరిగిన ఆక్రమముల కారవి కిక్షించుట న్యాయముగాదు.

పిమ్మట అధ్యక్షుని నూచనమై పి.టి. మమారసామి చెట్టిగారు ఈనిబంధనలగురించి చర్చించి సభ్యులకి మంగళవారమునాగా నివేదించుటగా ఈక్రిందిసభ్యులు గల ఉపసంఘము నుప పాదించిరి.

డి. బి. జి. తణికాచలం చెట్టి, సామివేంకటాచలం చెట్టి, డా॥ సి. నరేశమొదలియారు, ఎన్. సత్యమూర్తి, అభ్యక్షుడు, రీడు, కె. భావ్యం అయ్యంగారు, వి. చక్కలై చెట్టిగార్లు. మమారసామి చెట్టిగారి ప్రతిపాదన అంగీకరింపబడెను. అంతటితో సభ ముగిసెను.

బాపట్ల తాలూకా, పొన్నూరు

కళావంతుల సంస్కరణసభ

1-7-28 తేదీన శ్రీయత పి. భావనారాయణగారి భవనములో మ. రా. శ్రీ. పి. నాగభూషణముగారి అధ్యక్షత క్రింద ప్రథమ జయప్రదముగా జరిగెను.

శ్రీయత గుంటూరు నాగభూషణం (రాష్ట్రీయ కార్యదర్శి) శ్రీ సిద్ధాబత్తుని చివరిరాజువులు రాష్ట్ర సంఘసభ్యులు గార్లను యెరుకపరచి వారు ముచ్చటించు విషయములను సావధానముగా వివరించుటపై పరిశీలనతో ప్ర సి డెం టు గా రు జరిపిరి.

కళావంతుల సంస్కరణ ప్రస్తుత పరిస్థితులను, వ్యభిచార వృత్తియు దేవాలయ యానామలను, నాకరా, ఎన్ని విధముల యా సంస్కరణకు యత్నింపగలముననియు, మొదలగు సనేక విషయములను ప్రై సంస్కరణ ముచ్చటించగా సదరు విషయము లన్నియు నోప్పలించి అనేక విషయములను ప్ర సి డెం టు గారు జెప్పి సభ్యుల నుత్సాహపరచిరి.

పి. పార్థసారథి, యా భావనారాయణ, యా రమా బానుమొగ్గుగారు నుపన్యసించిన కిమ్మట యాదిగల తీర్మానము లేక గ్రహముగా నామోదించిరి.

1. యా సంస్కరణ జయమునకై అన్ని విధములను ప్రయత్నింప జేయుచున్న శ్రీయత పి. రామచాగు పంతులు శ్రీమతి దాక్షర ముత్తులక్ష్మీరెడ్డిగార్ల కీసభివార కళావంతులను అర్పించుచున్నారు.

2. రాష్ట్రీయ తీర్మానము లన్నియు యాసభివార రామోదించుచున్నారు.

3. దేవదాసీల యానామలనుగూర్చి శ్రీమతి దాక్షర ముత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారు జెట్టిన బిల్లును విచారించుటకు యనజ్ఞ నొసరి అన్ని విధములను తోడ్పడి యాసాంఘిక కష్టములు దీరవలయునని యిందీయా మద్రాసు ప్రభుత్వములవారిని, సదరు బిల్లును యేక గ్రహముగా నామోదించవలయునని చట్టసభ్యులను యాసభివార ప్రార్థించుచున్నారు.

4. యా సంఘమునందు బాలికలను పడుపువృత్తి ప్రవేశ పెట్టుటకు కాపాడుటకై యిందీయా క్షిపణిలో యింకొక బడిన 372, 378 నెక్కులు నాచరణయోగ్యములు గానుండట చే చానిసి నులభముగా వర్తించజేయునటుల యా క్షిపణిని సవరింపవలసినదిగా యాసభివారు యిందీయా ప్రభుత్వములవారిని భారత సామ్రాజ్యసభ్యులను గోరుచున్నారు.

5. పెంపుడు కన్యకలను యేరిగిగానైన పడుపు వృత్తిలో నింపుట సేరమగునని ప్రెస్కెనులకు సవరించి 24 మద్రాసు లా ట్రెయ్యు 77 వ తీర్మానములోని వ్యాఖ్యానమున కీసావకాశము లేకుండ జేయవలెను.

6. ఈ సాంఘిక కన్యకలను బహిరంగముగా దేవాలయము లలో గాని వివాహాది సుభకార్యములలో గాని నాట్య మంధిరముల కుత్తయోగించినను, గజల పూజలు కాళికట్టుట అనగా గుడిముద్రలు వేయించినను అటలు నేర్పిన నేర్పించిన పడుపు వృత్తిలో నింపవచ్చుట ఎందవలయును. యా సాంఘిక శ్రీమతి మైనరనుపార్డుకు 18 వర్సరములకు బదులు 20-25 వర్సరములకు వృద్ధి జేయవలయును.

7. దేవదాసీలను గూర్చి శ్రీయత పి. రామచాగు పంతులుగారు ప్రేటుకొన్నింటిలో జెట్టిన బిల్లును నుపసహరించు కొనమనియు, యిందీయా ప్రభుత్వమువారి తగుబిల్లుజెట్టుదు

బట్టలను తక నేల?
సబ్బుల నువయోగించ నేల?
బట్టలను రాతికి కొట్టి పాడుచేయ నేల?

అనే పాడరును నీళ్లలో కలిపి మురికిబట్టలను స్వల్పకాలము ఊర చాలును. డిప్ మీ బట్టల నుతికి పెట్టును.

బట్టలను జాడించి ఎండవేయుట మాత్రం మీయొక్కపని.

వెల 10 అణాలు
డిప్ - ఆశ్చర్యకరమైనది.
QUALITY PRODUCTS COMPANY,
Vincent Road, Dadar, BOMBAY 14

నవిరా, సమరానము జెప్పి శ్రీపంతులుగారిచే నుపసహరింప జేసినట్లు వింటిమిగాని యింతవరకు యిందీయా ప్రభుత్వమువారు తగుచట్టముజేసి యాసాంఘిక కష్టపరంపరలను తొలగించనందు లకు చింతించుచు వెంటనే ప్రైవేటుల ప్రకారము తగుచట్టము జేసి సదరు కష్టములను దీర్చవలయునని యిందీయా ప్రభుత్వము వారిని యాసభివారు ప్రార్థించుచున్నారు.

పిన్ పాల నాగభూషణం.

* * *

కళావంతుల విద్యాసంఘము-గుంటూరు

1928 సంవత్సరం జూలై నెల 8 తేది ఈ సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు సమావేశమై కావించిన తీర్మానములు:-

1. 1928-1929 సంవత్సరములకు ఈ సంఘము తరపున ఈ దినవ నుదాహరించిన బాలురకు స్కూలులకేరములు సహాయ ము చేయునటుల తీర్మానించడమైనది.

1. సిద్ధాబత్తుని నాగభూషణం, 6 ఫారం, గుంటూరు, రు 28-10-0, 2. జవంగుల శేషగిరిరావు 5 ఫారం, గుంటూరు, రు 28-10-0, 3. దాసరి వెంకటేశ్వర్లు, గుంటూరు, 5. ఫారం రు 28-10-0, 4. పుత్తుల నాగయ్య, కాకినాడ, 5 ఫారం, రు 28-10-0, 5. పండా నూర్యనారాయణ, కాకినాడ, 5 ఫారం, రు 28-10-0, 6. మద్దెల వైదిరాజు, విజయనగరం, 5 ఫారం రు 28-10-0, 7. యండమూరు వెంకట్రావు, రాజమండ్రి 5 ఫారం రు 28-10-0, 8. జి. వెంకటరమణమూర్తి కాకినాడ, 5 ఫారం, 8. జి. చలవాడ అన్నపూర్ణమ్మగారి విరాళము రు 28-10-0, 9. బొడ్డికూర లక్ష్మీకాంతం, కావలి, 8. జి. చలవాడ అన్నపూర్ణమ్మగారి విరాళం, 5 ఫారం, రు 28-10-0 10. సరిజి భావననారాయణ ఏలూరు 4 ఫారం అంగలూరు పుత్తుల మనోమణమ్మగారి విరాళం రు 28-10-0, 11. మద్దెల నుబ్బారావు, తెనాలి, 4 ఫారం శ్రీయత దాసరి కమలాదా నుగారు, వారి తండ్రి 8. జి. పిరాస్వామిగారి భావకార్డుమై

జవంగుల విరాళము రు 30-0-0, 12. సిద్ధాబత్తుని నుబ్బయ్య గారి, గుంటూరు, 4 ఫారం, శ్రీయత కాలవ కాళిదాసుగారి విరాళం రు 28-10-0, 13. సి. వి. నుబ్బయ్య కందుకూరు, 4 ఫారము, నైలామ రాష్ట్రమునందలి ఉన్నతోద్యోగులగు స్వ. సంఘాభిమానుల విరాళము రు 25, 14. జి. నుబ్బయ్యగారి, కందుకూరు, 4 ఫారం, రు 28-10-0, 15. చాపరి లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు, 4 ఫారం శ్రీయత దాసరి శ్రీరాములుగారి విరాళము రు 28-10-0 పుస్తకములకుగాను సంఘము తరపున రు 10-0-0, 16. పమిడి ముక్కల అరుణాచలం బందరు 3 ఫారం ఈసంఘ కేరటరీగా రైన మద్దెల ముక్కంటిగారివిరాళం రు 12-6-0, 17. పుప్పాల నరసింహం చీరాల 3 ఫారం రు 12-6-0, 18. రామాయణ గంగయ్య జమ్మలమడుగు 3 ఫారం రు 12-6-0, 19. వద్దెల రాఘవరావు భీమవరం 2 ఫారం రు 12-6-0, 20. గుంటూరు లక్ష్మీ నరసింహం, శేషలై 2 ఫారం రు 12-6-0, 21. సి. చంద్ర శేఖరం కాకినాడ 2 ఫారం రు 12-6-0, 22. పుత్తులవీరయ్య గుడివాడ 2 ఫారం రు 12-6-0.

ఇంట్లో మీడియెట్ చదువు విద్యార్థులకు బందరుకా పురములయిన శ్రీయత పిన్ పాల వెంకటదాసుగారు ఈసంఘ ముతరపున విరాళముల నొసంగెదరు. అట్టిసహాయము బొందు విద్యార్థుల పట్టిక ముందు ప్రచరింపబడును.

గుంటూరు. మ. ముక్కంటి, సంఘకార్యదర్శి.

తూర్పు గోదావరిజిల్లా దివ్యజ్ఞానసమాజ సమావేశము-చిక్కవోలు

ఈ సమావేశము 8 వ. తేదీని చిక్కవోలు గ్రామమున శ్రీయత వావిలాల వెంకటేశ్వరస్వామిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. రాజమండ్రి, కాకినాడ, పెద్దాపురం, సామర్ల కోట, రామచంద్రపురం, కడియం మున్నగు స్థలములనుండి ను మారు 40 మంది సభ్యులు విచ్చేసియుండిరి. ఉదయమున భార తసమాజపూజయై, అంతరంగసభయై జరిగిన పిదప అగ్రాస నాధిపతివారు శివజ్ఞానసమాజముయొక్క పనిని గుఱించి యొక ప్రసంగమును గావించిరి. మధ్యాహ్నమున విడుదలసభ్యు లతో "కుమార దివ్యజ్ఞాన కాళాసమాజము" అను నామము తో నొక కాళాసమాజము చిక్కవోలులో స్థాపించబడెను. పిదప స్వ. మల్ దివ్యజ్ఞానకల్పర మ. రా. రా. వ్యంభోగప్ప య్య కాన్పుల్లుగారు "జీవాత్మకత్త"మును గురించి స్వారస్య మైన ప్రసంగమును గావించిరి. తరువాత దివ్యజ్ఞానసమాజ ప్ర చారకలగు మొక్కలూరు వెంకట్రావు పంతులుగారు "జగద్గు రుకువార్త"ను గురించి చక్కగ ప్రసంగించిరి. అగ్రాసనాధి పతిగారు కొంత ముచ్చటించినపిదప సమావేశమున తరిసమా ప్రము చేయబడెను. సమావేశమున శేతించిన సభ్యులందరను మ-రా-రా-శ్రీ తక్కిళ్ల పాటి పిర్రాజుగారి యాతిధ్యమున చాలసత్కారము పొందిరి. కాస్పరెన్సు తరపున వారికి ధన్య వాదము లర్పించబడెను.

అవసరాల కుమార వెంకటనరసయ్య, కార్యదర్శి, చిక్కవోలు శివజ్ఞానసమాజ కాళాసమాజము.

ఇండియాలో కెల్ల స్వల్పధరలకు పొందదగిన వ్యాపార స్థలము

సోడావాటరు మెషీనులు, బోల్ ప్లాస్టర్, క్రాస్ కార్కు సోడావాటరు నీసాలు, మంచి యెసెన్సులు, కెమికల్స్ సోడావాటరు ఫాక్టరీకి వలయు సామగ్రి వగైరాలు కలవు.

1845 సం॥ లో స్థాపితము

ఈ వ్యాపారములో ననాదినుండి పని చేయు చున్న దిదియే. గొప్పపేరు గాంచిన బష్ యస్ అండ్ హెచ్. డక్లర్ వగైరా వారివద్దనుండి నేరుగా తెప్పించి స్వల్పలాభములకే నష్టయిచేయువారలు, వివిధ వర్తమానములకు సరిపోవు సోడావాటరు మెషీనులు.

పూర్తివివరములకు వ్రాయుడు.

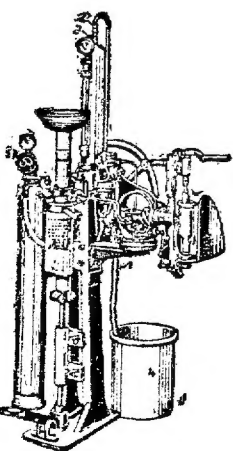
లిక్విడ్ రంగులు, పొడవు కోరినవారలకు పంపబడును.

ESOOFALY MAHOMEDALY & Co.,

102/104 Bhusari MOHOLLA, BOMBAY. 3.

తుమకులు, మందుగుండు సామానులు, వేటపరికరముల వ్యాపారస్తులు,

కేటలాకు ఉచితముగా పంపబడును. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

కలకత్తా, జూలయ 11:—అధికారతర కావన సమీక్ష
 ప్రభుత్వధికారి కొన్ని లాభముల నూచించియు భయపె
 యు నైనను కమిషను తీర్మానమున కనుకూలముగ (క్షిప్తకా
 నన నిధితో అన్నదానికి అగృహీతుడు ఆక్షేపించుటనుగూర్చి
 మృతబహారు క్రిక యిట్లు ప్రశ్నించుచున్నది: నైనును సం
 చర్యకు తొలిగాదు గవర్నరుగారు నిమిషానిండు మహారా
 రాజుప్రవృత్తి చేపు అబ్దులకరీము సర్ అబ్దులురహీము సత్వేంద్ర
 నందగోతు మల్లికుగార్లను తిప్పించుకొని వారిని వశపరచుట
 అడతదా? సర్ అబ్దురు రహీముగారిని వారు నోటీసు
 నిన సవరణ ఉపసంహరించుకొన విసంబంధిక గాకానలేదా,
 (సీ (తెను)

బాబోలి పన్నుల నిరాకరణము

“ఒకసారి పరాభవ మైనది - బుద్ధి వచ్చినది”

వల్లభభాయి పటేల్ గారి యువస్వాసము

ధర్మమును విచారణ యవసరము. బూటకపు విచారణ పనిలేదు.

బాబోలి పన్నును గురించి చర్చించుటకు పర్వతమీనాల్ మొదటిగాడు వల్లభభాయికి ఆహ్వానము నంపిరా? వల్లభభాయి ఈ యాహ్వానమును నిరాకరించెనా? ‘ఈవినింగ్ న్యూస్’ పత్రిక యిట్టి యాహ్వానము చేయబడెననియు, పటేల్ గారు వెళ్ల నిరాకరించిననియు వ్రాసిన లేఖనువ్రాతలను పటేల్ గారు మారకుతో నొసంగిన యువస్వాసముతో ఖండించెను. ‘నాకిట్టి యాహ్వాన మెన్నడును చున్నలాల్ గారింట్లకుండి రాలేదు’ అని యతడు చెప్పెను. తనకు గౌరవ నీయమును సంధి యివ్వమలేదని కొందరుకొను మాటలను యమె యతడిట్లు చెప్పెను.

‘సీస్టర్ వ్యక్తు గౌరవనీయుడును శుభికి సంసిద్ధుడనై యున్నాడు. ప్రభుత్వమువారు కనుక సైగ చేసినంత మాత్రమున సీసెంత యూరమైనను వెళ్ల సంసిద్ధుడనగువాడు. కాని యా యాహ్వానము సద్భావముతో చేసినదని నాకు నిశ్చయముకావలెను. నాకు ఒకసారి బుద్ధివచ్చినది. నేను రెండవసారి మోసపోవు నంతటి బుధుడునుకాను. బొంబాయి కాపనపథలో బాబోలి పన్ను చర్చించుటకు సమయమున నేనచటికిగిరిని. నేనప్పుడు బాబోలి తాలూకాలో మధ్యస్థ గ్రామములలో సంచారము చేయుచుంటిని. ఆ తనసమయములో బాబోలి పన్నును ప్రభుత్వోద్యోగియులతో చర్చించుటకై యత్యవసరముగా బయలుదేరి రావలసినదని నాకు తలచినట్టెను. నేనుండుట అంత అవసరమాయని నేను వారికి తలచి నిచ్చితిని. నేనుండుట తప్పని పరిచయి వారు నాకు బదులుతలచి నిచ్చిరి. అప్పుడు నేను యితర పనుల నిట్టి ని కట్టి వెట్టి బొంబాయి వెళ్లితిని. నా కచ్చట యెట్టి గౌరవము జరిగినది? ఎవరూబుద్ధిమీద ఈ స్నేహితులు నన్నురమ్మని వ్రాసికో నాకు తెలుపగలవారు లేకపోయిరి. ఎవరో కొందరు ప్రభుత్వసభ్యులు కోరినది తెలుపబడెను. కాని రెవరూ సభ్యులుగాని ఆరిక పథ్యులుగాని నాతో సంప్రదిం చదల చ లేదు. నాకేమియు తోచలేదు. నా స్నేహితులుగూడ నిట్టిగతియే తట్టినది. ఒకసారి యిట్టి గౌరవము జరిగినతరువాత రెండవసారి తగుబాగురూకక పహించుట యవసరముగా! మహాబలేత్తరునుండి యెవరైన నన్ను పిలువదలచినచో చర్చకు ప్రాతిపదిక యేదో లేలుటయవసరము. పర్వతమీనాల్ నాకు ఆహ్వానము పంపినమాట సత్యము కాదు. ఒకవేళ బొంబాయికి నన్ను రప్పించువిషయములో అతడు చేయుండునోమో నాకు తెలియదు. హరిలాల్ జోషి నన్ను ఆహ్వానము చేసెనని ప్రభుత్వమువారిలో చెప్పి బడంబడిక చేయించలేని వారిలో సంప్రదించి యేమిలాభము? కావున నేను వెళ్ల నిరాకరించితిని.

గౌరవనీయుడును సంధి నాకు యిట్టమే రహితులకు గౌరవప్రదమును బడంబడిక నాకు యిట్టమే, ప్రభుత్వమువారిని అగౌరవము చేయవలెనని నాకు ఉద్దేశ మేనూత్రము లేదు. ఎవరికి అగౌరవము జరుగరాదు. ధర్మమైన విచారణ జరుగవలెను. బూటకపు విచారణ లాభములేదు. బాబోలి ప్రజలు యిన్ని కష్టములు పడినది బూటకపు విచారణకారకై గాదు. ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్యమునకు దిగి ప్రజలను లొంగగొట్టువలెనని కొన్ని పత్రికలు వ్రాయు వ్రాతలు నన్నుగాని రహితులనుగాని లొంగగొట్టువలెనని వట్టిధ్రువ. ప్రభుత్వమువారు రవలంబించినపద్ధి తరువాత, నేను ప్రభుత్వోద్యోగియుని విచారణకు విముఖుడనైనచో ఎవ్వరు నేను అక్రమముగా ప్రవర్తించితినిని చెప్పజాలరు. ప్రభుత్వమువారు నా సమర్థులకేయి యిట్టి అధికారిని నియమింపవచ్చును. ఈవిచారణ యొక్క ఫలితములు ధర్మబద్ధములైనచో నేనును పోరాటమును విరమించుటకు సుసిద్ధుడనై యున్నాను. ఈ విచారణ యొక్క ఫలితములను ప్రజలూహ్యకొనవచ్చును. లేదా నిరాకరించవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు యింకను నాకు చేసినది ధర్మమున కలది, ప్రజలకును తమకును గలిగిన భేదాభిప్రాయమును సమైక్యమునచేసి రెండువర్తములవారికిని యిట్టమును స్వతంత్ర విచారణ సంఘమును నియమించుట యుక్తము. (ప్రీ. ప్రెస్.)

జప్తుచేయబడిన భూముల సాగుచేయరాదు

సూరత్ జిల్లామేజిస్ట్రేటు ప్రకటన
సూరత్, జూలై 10—సూరత్ జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఈక్రింది ప్రకటన గావించినాడు:—

ప్రభుత్వమువారి కన్ను లివ్వకపోవుటవలన జప్తుకావడిన భూముల వెవరైన సాగుచేసినచో శిక్షలు విధింపబడును. ఈ భూములును, వానిలోని పైరులును ప్రభుత్వమువారివో, లేక వారిచే నియంబడినవారివో యైయున్నవి. జప్తు చేయబడిన తరువాత మొదటి యేడనునీకి పాళ్లమియు లేదు.

మిమ్మును ఏల భర్తర్పణచేయరాదు
సూరత్ డిప్యూటీ కలెక్టరు రాజీనామానిచ్చిన కలెక్టరు కీక్రింది ప్రకటన గావించినాడు:—

ప్రభుత్వమువారు న్యాయశాస్త్రోక్త్యచేయుచున్న నియమములనుగూర్చి మిథ అక్రమమును సేరాశోధనలు మిరాజీ నామాప్రకటనలలో వ్రాసినారు. కనుక మీరుప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకమును ఉద్యమముతో చేరనాదు. మీరుయిట్లుచేసినందుకు జూలై 11 తారీఖున 12 గంటలకు నాకచ్చేరీలో హాజరై పరియగు సంబాధనీ చెప్పుకొనినగాని మీరున్యాయములు మీకుదక్కవు మీరు ఆపమయమన హాజరైనచో మీరమియు చెప్పుకొనవలసినదిలేదని తలచి మీమీద చర్యపుచ్చుకొనబడును.

(అ. ప్రెస్.)

రెవెన్యూసభ్యుడు అహమ్మదాబాద్ వెళ్లుట

బొంబాయి, జూలై 10:— పూనానుండివచ్చిన వర్తమానము రెవెన్యూసభ్యుడగు రూగాడు బాబోలిపన్నునుగురించి కవివనరుగారిలో చర్చించుటకు అహమ్మదాబాద్ కు నిన్ను పయనమైనది తెలియుచున్నది. బాబోలిపన్ను స్వయముగా విచారణపర్వదకో లేదో నిశ్చయముగా తెలిలేదనిగాని వెళ్ల వచ్చునని యనుకొనుచున్నాడు. గవర్నరుగారు కాపన పథము ప్రాకంభించుచాక ప్రభుత్వప్రకటన యేమియుచేయబడదు.

మంత్రుల రాజీనామా

మంత్రుల రాజీనామానివయమై హరిలాల్ జోషి గారు మా నికేతానిని నిశ్చయముగా తెలిసినది. ప్రధాన్ గారింక ఆలోచించుచున్నారనియు, అహమ్మదాబాదునందు తెలియుచున్నది.

(ప్రీ. ప్రెస్.)

బాబోలి స్తంభన—గోకులచంద్ నారంగ్ గారి సూచనలు

లాహోర్, జూలై 10:—బాబోలిపన్ను యావచ్ఛా రక దేశీయుల దృష్టి నాకర్పించినది. మహామేధావులు దీనిని పరిష్కరించు విధమును యోచించుచున్నార. ఈ విషయమై ప్రీ. ప్రెస్ జితేఖరి డాక్టర్ గోకుల చంద్ నారంగ్ గారి యభిప్రాయములను గురించి యడుగగా, గుర్కాబాగ్ సత్యాగ్రహము పరిష్కరించిన విధమున దీనిని పరిష్కరించవచ్చునని యతడు చెప్పెను. పొంచాలములో గుర్కాబాగ్ అనుతోట విషయమై తగవుల వచ్చినప్పుడు మహా తీర్ణ శిలుడగు సర్ గంగారామ్ గారు తోటను కొని ఆకారీలకు అన్న హక్కులతో నొసంగెను. అట్లే నీ విషయములో చేయవలెను. ఎవరైన కోటిత్తరు డొకడు రు 125000 ను ప్రభుత్వమువారి వశమున నుంచవలెను. ప్రజలు కోరు స్వతంత్ర విచారణసంఘమేర్పడి విచారణ ముగిసినతరువాత నిధనముతోని యెవ్వరికివ్వవలెనో వారికి యివ్వవచ్చును. విచారణ ప్రభుత్వమువారి కనుకూలముగానున్నచో బాబోలి ప్రజలకు కన్నులవిప్పుటకు అభ్యంతరములుండవు. తమకు వ్యతిరేకమైనను ప్రజలు నిశ్చలస్థితి నిరాకరించినచో ప్రభుత్వ

For High Class Diamonds and up to-date Jewellery
GO TO
Bapalal & Co.,
Dimond Merchants,
Gold & Silver Smiths,
216, China Bazaar Road,
Madras.

మావారు రు 125000 వేలను తీసికొనవచ్చును. ప్రభుత్వము వారికి వ్యతిరేకముగా తీర్పుచెప్పబడినచో పూర్వపు నిశ్చలము అనుబంధోపేట్టి ప్రజలకు జరిగిన నష్టములకు పరిహారము యివ్వవలెను. పెద్ద అధికారులను పంతోష పెట్టుటకు చిన్న అధికారులచేసిన న్యాయవృత్తికరములను బాగుగా శిక్షించవలెను. ప్రభుత్వమువారు యిట్లుచేయుటకు నిరాకరించినచో ప్రజలు పోరాటమును తీవ్రముగా కొనసాగించుటలో అధర్మమేమియునుండదు. (ప్రీ. ప్రెస్.)

నరోజినీదేవి ప్రశంస

బొంబాయి, జూలై 11:—ప్రముఖ నరోజినీదేవి ఆరోగ్యకరముగనుండి బాబోలి రయితులను, తన్నా యతులను వల్లభభాయిని ప్రశంసించుచు మునీ గారికి లేఖ పంపినది. దానిలో నామె యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—బాబోలిపన్నుగ్రహము శేవల మాదర్పప్రాయ మగునదికాక ప్రజల దైనికజీవనములో దెను వారికష్టములులతోను సంబంధించిన విషయములుగాన ధర్మమును ఆకర్షణీయుమునై యున్నది. ఇది ధర్మమా అధర్మమాయని నిర్ధారణకావలసినవారి యా ముఖ్యవిషయములో బాబోలి ప్రజలకన్ని విధముల సాయముచేసిరి ధర్మమును నిలబడెట్లు ప్రతి భారతీయుని విధియైయున్నది. గుజరాత్ దేశములు ప్రపంచనీయముగా క్రొత్తించినందులకు వారి నెంతయు శక్తివంశించుచున్నాను. (ప్రీ. ప్రెస్.)

ఏలం నోటీసు
పార్వతీపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో
O. S. 592/1924 E. P. 72/1928.
వాది:—సుంకరపల్లి గోపాలరావు,
యోధి
ప్రతివాదు:—మండవచిన సూరయ్య వగయిరాలు.

యందుమూలముగా తెలియచేయవలయునగా యీ నెంబరు ప్రతివాదు తాలూక బొద్దిలి పలు డిల యలకాల చ్చియ్యపేట గ్రామంలో పవతి యానాం అయినటువంటున్న నుమారు య 3 లు విస్తీర్ణం గల బావి వానివరకట్టు యిస్తు వాభూషిలో 1/8 వంతున్నా డిల్ గ్రామంలోయున్న ను మారు య 10 లు విస్తీర్ణం గల తిమ్మప్ప పోలం యిస్తునా బాపతు మొరకవల్లం భూములలో 1/8 వంతున్నా 27-8-1928 తేదీని పార్వతీపురం డిల మన్నలు కోర్టువద్ద 10 గంటలు లగా యితూ ఏలంకాబడునని యందుమూలముగా తెలియపర్చడము యైనది.

9-7-28 } ఎ. జగన్నాథం
పార్వతీపురం. } వాకరెఫ్ డ్విడరు

వేలం నోటీసు
పార్వతీపురం డి॥ ము॥ కోర్టువారి
ఫయలు S. C. 34/1922 E. P. 98/28.

వాదిగారు:—శ్రీ గంగుపూరు రాజీనామాబావారు.

ప్రతివాదు:—కోర్టాం చాళిశి వగయిరారు.

యీ నెంబరు ప్రతివాదు తాలూకా గ్రామంలో యున్నటువంటిన్ని యిప్పలకోర యిస్తునా అనే పేరు గల్గిన టువంటిన్ని సాలు 1 కి రు 89-4-2 లు కట్టుబడి వగైరాప న్నులు చెల్లుతూయున్నటువంటిన్ని య 7 లు విస్తీర్ణం గల్గిన టువంటిన్ని 7-8 ప్రతివాదులకు తనఖాలోయున్నటువంటిన్ని పదరు తనఖాకు లోబడి యిసిహారు మరతులు ప్రకారం 27-8-28 తేదీని ఈ కోర్టుయదుట వేలం కాబడునని యందు మూలముగా ప్రకటనచేయడమయినది.

సర్కారు పాట:—మిమ్మురు రు 1000.
పార్వతీపురం } వి. జగన్నాథం
9-7-28. } డ్విడరు

తొడ దేవలప్రమేందు కమటి సభ్యులు నివేదికను తిరుగు
 రు చేసిరిని కొన్ని పత్రికల ప్రకటించినవి. అంతేకాక వారిని
 చనుల సారాంశము కొన్ని పత్రికలయందు ప్రకటించబడినవి.
 ఈ వార్తలన్నియు అసత్యములు. ఈకమటి సభ్యులు కాక
 లేనంతి వ్రాసాలో నివేదికమును తిరుగుచేయుపనియందు
 గూఢ, ఇంగ్లం నివేదిక సంతృప్తము కాకలేదు. (1970)

బెంగాలు శాసనసభ : సెలెక్టు కమిటీ నియామకము

—*—

అధికారుల ఎత్తులు ఎట్టకేలకు విజయము గాంచి నవి. సాంఘికపక్షములు దేశక్షేమము నాలోచింపక, తాత్కాలిక ప్రయోజనములను మాత్రమే అలోచించుచున్నవి. అధికారులు పన్నిన వలలో జిక్కుకొనుచున్నవి. నర్ అబ్దుల్ రహీం గారు సైమను కమిషను బహిష్కారము నిదివరకా మోదించియుండిరి. కలకత్తా బహిరంగసభ కధ్యక్షతవహించిరి. అట్టివారే కారణముచేతనో సైమను కమిషనుకు సహకారము నలుప సంసిద్ధులయిరి. తమ విశ్వాసములను వదలుకొని, దేశక్షేమము నకు భంగకరముగ ప్రవర్తించిరి. ఇక గజపతి గారు, భారతభూమి స్వరచాలమున కర్తవ్య గాంచలేదని చెప్పుచున్నారు. మహమ్మదీయసభ్యులలో నన్నితరగతులవారును సహకారమునకై చేతులగలిపిరి. రహీం గారు మహమ్మదీయసభ్యులను సహకారమువలనకు మరల్చుటకు చాల కష్టపడిరని తెలియుచున్నది. బెంగాలు గవర్నరుగారు వెనుకనుండి త్రాడు లాగుచుండిరి. శాసనసభ్యులను ప్రేరేపించుచుండిరి. సైమనుగారికి తంతివార్ల సంఘి, ప్రత్యక్షతరములను దెప్పించుచుండిరి. జమీందారులును మరికొందరు సభ్యులును ఇట్టి ప్రేరేపణలకు లొంగిరి. కమిషనులో భారతీయులను సభ్యులుగ జేర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు సిఫార్సు జేయునడల, తాము సెలెక్టు కమిటీ కనుకూలముగ వోటుజేసెదమని, యూనియను పార్టీకి నాయకులగు మైమోసింగు మహారాజగారు పలికిరి. కాని, ప్రభుత్వము వారా విషయమై ఎట్టివాదానము జేయకున్నను, వీరు సెలెక్టు కమిటీకి అనుకూలముగ వోటుజేసిరి. మొదట బహిష్కారము నామోదించినను, ఏదియో సాకుచెప్పి సహకారమునలుప నెంచినవారు, విచిత్రసమాధానముల జెప్పసాగిరి. గవర్నరుగారి విషయమై తమకు లేఖ వ్రాసిరని, మైమోసింగు మహారాజగారు ఒప్పుకొనిరి గాని, వోట్లకొరకు ప్రచారమునేయవలయునని గవర్నరు గారడుగ లేదని మాత్రము నుడివిరి. గవర్నరుగారు వీరి వోటును వ్రాతములమున గోరిన చాలదా? ఒక్కసైగతో నెన్ని పనులయినను జరుగగలవు.

శాసనసభ సెలెక్టు కమిటీని ఎన్నుకొనవలసినపుడు శాసనసభ్యులలో నొక రిట్టి తీర్మానమును ప్రతిపాదించి యుండవలసినది. ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకసభ్యులీ తీర్మానమును ప్రతిపాదించ వలసిన యవసర మేమి గలిగెను? ప్రభుత్వతీర్మానమున కెక్కుడు గౌరవము గలుగుననియేకద. ఇట్టి తీర్మా

నమునకు అధికారులును వారి యనుచరులును తప్పక అనుకూలముగ వోటుజేయక మానరు. నేనుగుప్తగా రీ విషయమై గవర్నరుగారి చర్యను నిరసించిరి. సభాధ్యక్షుని మండలింపులకు వారు వెరవలేదు. మరీయొకవిచిత్ర మేమన, అనధికార సభ్యులు దెచ్చిన సవరణ లుపసంహరించుకొన బడెను. ఇందుకు గవర్నరుగారి ప్రోద్బలమే కారణమని నేక గుప్తగారు జంతులేకజెప్పిరి. సభాధ్యక్షులు నేక గుప్తగారి ఆలోచనలట్లు కోపోద్దీపితులయిరి గాని నర్ అబ్దుల్ రహీం, మైమోసింగు మహారాజగార్లు కీసంగతి తెలియునని గుప్తగారు జవాబిచ్చిరి. రాష్ట్రీయశాసనసభలు ప్రస్తుత మున్న రీతిబట్టి ప్రజాక్షేమమును కాపాడజాలవు. యూరపి యను సభ్యులును అధికారసభ్యులును నామికేటెడు సభ్యులును ప్రభుత్వపక్షమున వోటు జేయకతీరదు. మిలినివాలో సాంఘికపక్షములు సామాన్యముగ దేశక్షేమమునకు తోడ్పడుటలేదు ఎప్పుడయినను తోడ్పడినను వీని నిశ్చయము త్వరలో నడలిపోవుచుండును. ఇతర ఆక్షర్ణణములకు వీరు లోబడుతుందురు. వీరి నిశ్చయమును అధికారులు సులభముగ మరలించగలుగుదురు. బెంగాలులో సందిగ్ధసమయమున మహమ్మదీయు లెటుల వెనుదగ్గిరో, మద్రాసు రాజధానియందును జస్టిసు పక్షమువారటుల వెనుదగ్గదరని, పరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి. సైమను కమిషను కార్యక్రమమునందు జస్టిసుపక్షమువారు కోరినమార్పు గలుగకముందే, సెలెక్టు కమిటీ నియామకమునకు తోడ్పడవలయు నని, రామస్వామి మొదలిగాడు, నర్ పానగల్ రాజగారు, పి.టి. రాజన్ గారు మున్నగు నాయకులు కోరుటయగాక, జస్టిసుపక్ష మిందుకు సమ్మతించునని గూడ జోస్యము బలికిరి. ఇట్టి సాంఘికపక్షములను సమ్మకొని, దేశక్షేయమునకై కృషి నలుపుటకు సాధ్యపడకున్నది. బెంగాలు లోను, మద్రాసు రాజధానిలోను, ఒక్కరితినంద ర్భములే వ్యాపించుచున్నవి. బెంగాలు మహమ్మదీయులను, మద్రాసు జస్టిసుపక్షమువారి కముందు మరింత యుత్సాహముతో ననుసరించెదరని యూహింపవచ్చును. అటు లగుచో, మద్రాసు శాసన సభయు సెలెక్టు కమిటీ నియామకము నామోదించవచ్చును. ఓటర్లు వెంటనే సభల జరిపి తమనిశ్చయాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచి, తమప్రతినిధులు తప్పదారుల ద్రోక్కకుండ జూడవలయును. ఓటరుల ఆజ్ఞలను ప్రతినిధు లతిక్రమించుచో, వారు రాజీనామా నిచ్చునటుల గోరవలయును.

అటుల జరుగనియెడల, న్యూయిడియాపత్రిక గోరినరీతిని, శాసనసభ్యు లెల్లరు రాజీనామా నిచ్చి బహిష్కార సమన్వయార్పి దేశాభిప్రాయము వెలువడునటుల జేయవలయును. బార్డోలీ విషయమున బొంబాయి శాసనసభ్యులవలంబించిన మార్గమునే, సైమనుకమిషను విషయమున వివిధరాష్ట్రములవారును అవలంబింపవచ్చును. ఎవ్వరేమిజెప్పినను, దేశము సైమనుకమిషను బహిష్కారము నామోదించుచున్నదనుటకు సం ది యములేదు. నామికేటెడు సభ్యుల సహాయముతోను, మంత్రుల పక్షపు సహాయముతోను, రాష్ట్రీయశాసనసభలందు ప్రభుత్వమువారు తమవంతమును నెరవేర్చు

కొనగలుగుదురు. కాని, ప్రజాప్రతినిధుల వోట్లను మాత్రమే లెక్కించుచో, అధికసంఖ్యాకులు బహిష్కారమున కనుకూలురని విదితమగును. నైతిక బలము బహిష్కారవాదులకే కలదు. బహిష్కారవాదుల సవరణలు అధికారుల ఎత్తుచే నేడు ఓడిపోయినను, ఇంతకన్నను విలువయగు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునే మీరు కోల్పోయెదరని, ఇంగ్లీషు ప్రజలను, జితేంద్రలాల్ బెనర్జీగారు మండలించిరి. సంపూర్ణస్వరచాలనమును గూర్చి సవరణను పంపిన నర్ అబ్దుల్ రహీం గారు దాని నుపసంహరించుకొనుటకు కారణమెద్దియో సులభముగ నూహింపవచ్చును.

ఏదియో యొకవిధమున బహిష్కారమును విడనాడుటకు సంసిద్ధులుగ నున్న మహమ్మదీయ సభ్యులు వ్యర్థకారణములను వెదకుట వింతగాదు. హిందూ నాయకులపట్ల సమ్మకము దొలగుటచే సెలెక్టు కమిటీకి మహమ్మదీయులు తోడ్పడుచున్నారని ఫజలుల్ హక్కుగారు పలుకుటకన్నను నిరాధారముగ సంకతి వేరుండదు. హిందూ నాయకులపై సమ్మకము లేనిచో మహమ్మదీయ నాయకులు వారిని వదలివైచి దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికై ఏల పాటుపడగూడద? ఏరేల దేశద్రోహ మొనర్చి సైమను కమిషనుకు తోడ్పడవలయును? హిందూ మహమ్మదీయసభ్యులునకై పాటుపడవలసిన యవసరము మహమ్మదీయులకే తెలిగలదని యిటీవల జరిగిన సింధు మహమ్మదీయ సభవారు ఎచ్చరించుచు తీర్మానించిరి. ఈ సమయమున వివిధజాతులును సంఘములును వేరై దేశక్షేమమున కడ్డుపడుచో తీరనినష్టము గలిగించిన వారగుదురు. భారతీయ కార్మికులకు బ్రిటీషువారెంతవరకు తోడ్పడెదరో యిటీవల వెల్లడియయ్యెను. అటులయినను కార్మిక పక్షమునకు జెందిన మహమ్మదీయసభ్యు లొకరు సైమను కమిషనుపట్ల విశ్వాసము జూపిరి. శాసన సభలలో ప్రవేశించినపిమ్మట కమిషనుకు తోడ్పడక తప్పదని ఆ బ్లుల్ కాశీంగారు పలికిరి తాము యూరపి యనులకు విధిలేక తోడ్పడవలసినవచ్చెనని, ఫజలుల్ హక్కుగారు విచారముతో బలికిరట. ఇట్టిసాకులతో దేశపు శాశ్వత లాభమున కుపద్రవము గలిగించిన వారి చర్య లెంతగర్వములో దెలుప నక్కరలేదు. సెలెక్టు కమిటీలలో ముఖ్యమయినది, భారత శాసన సభవారి సెలెక్టు కమిటీ. భారత శాసనసభవారు సెలెక్టు కమిటీ నియామకమును నిరాకరించుచో, రాష్ట్రము లెటుల మెలగినను ఇబ్బందిలేదు. ఏది ఎటులున్నను, స్వరాజ్యసిద్ధి భారతీయులస్వతంత్రతైనాధారపడియుండుననుట లోకవిదితము. శాసనసభలలో జరుగు ఎత్తులలో భారతీయప్రముఖులు గెలిచినను, ఓడినను అంతగ విచారింప బనిలేదు. శాసన సభలకు వెలుపల స్వరాజ్యమును స్థాపించుట యవసరము. ఇక్కార్యము గావించుటకు ప్రజలే సమర్థులు. ఇతరులు స్వరాజ్యము నిచ్చుటగాని తీసివేయుటగాని జరుగజాలదు. ప్రజలు కృతనిశ్చయులగుచో, వారి సంకల్పము నేరును విఫలపరుపబోరు.

విజయము

బద్ధోల్లి యుద్ధమును గూర్చి కామన్న సభలో నుడువుచు, వల్లభాయి పతేలుగారు విజయము గాంచినది, ఇండియాసహాయమంత్రి యగు వికటరుటనుగారు సూచించిరి. టైపు ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక గూడ పతేలుగారివిజయము సంగీకరించెను. ఇట్టి విజయమునకు కారణ మేమి? బద్ధోల్లి రయితుల ఉద్యమపు శ్రేష్ఠతయే. ఉద్యమము ధర్మబద్ధమగుటచేతనే, రయితు లెట్టికష్టముల నయినను భరించుటకు సంసిద్ధత జూపిరి. సిస్ట్రు చెల్లింపని రయితులపట్ల న్యాయచట్టము ప్రయోగింపబడుచున్నటుట్టి వికటరుటనుగారు దెలుపసాగిరి. కాని, చట్టమొంత విచిత్రముగ ప్రయోగింపబడుచున్నదో, తెలిసిన విషయమే. తీవ్రనిర్బంధము కీతీరున ప్రయోగింపబడుచున్నన, ఐనూలయిన ఐన్నులు అత్యల్పము. భూములు స్వల్పధరలకు విక్రయింపబడుచున్నవి. చట్టము లేతీరున దుర్వినియోగ మగుచున్నవో కనుగొనుటకు అసాధికారవిచారణసంఘమేర్పడి విచారించుచున్నది. పరిస్థితుల నెటుల నెదుర్కొనవలయునను విషయమై బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారితో యోచించుచున్నారని, వికటరుటనుగారు పలికిరి. ఎవరితో యోచించినను, ప్రతిష్ఠ నెటుల నిలుపుకొనవలయునను యోచనయే కష్టమవుచున్నది. ప్రజలయిబ్బందులను కంటనే తీర్చుట కాతురము గనుపించదు.

వివిధపక్ష నాయకులును బద్ధోల్లి రయితుల పట్ల సానుభూతి జూపుచు, స్వతంత్రవిచారణ జరుగుట యత్యవసరమనియు, ఈ విషయమై ఆలస్యముగావించుట పాడిగాదనియు, బోధించుచున్నారు. సప్రూ, ఆలీ ఇమాం, చింతామణిగార్ల బోలు మితవాదనాయకులు, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి వలంబించిన పద్ధతులను నిరసించుచున్నారు. భారతీయాభిప్రాయమంతయు ఒక్కవిధముగనున్నది. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారికి నను సరియగుమార్గము సవలంబింపనియెడల, అందుకు వారే బాధ్యులగుదురు. ప్రభుత్వవైఖరిలో కొంచెము చలనము గలిగినటుల, నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. బొంబాయి ప్రభుత్వపు రివిన్యూమొబరుగు జె. యల్. ర్యూగారు బద్ధోల్లి పరిస్థితులనుగూర్చి కమిషనరుతో చర్చించుటకు, అహమ్మదాబాదుకు వెడలి నటుల తెలియుచున్నది. రివిన్యూ మొబరు గారు తిరిగివచ్చునరకు, ప్రభుత్వమువారి రెట్టిచర్యదీసికొనరట. 23 తేదిన బొంబాయి శాసనసభను గవర్నరుగారు తెరచువరకు, ప్రభుత్వప్రకటనము వెలువడదని తెలియుచున్నది. రివిన్యూ మొబరుగారి కయనము, బద్ధోల్లి సమస్యపరిష్కారమునకు తోడ్పడనో, లేక అధిక నిర్బంధ ప్రయోగమునకు తోడ్పడనో ముందుగాని తెలియదు. కాని, బద్ధోల్లి రయితుల నిశ్చయము నిర్బంధముల మూలమున తొలగదని మాత్రము విశ్వసించవచ్చును.

అధిక నిర్బంధములను విధించుచో బొంబాయి ప్రభుత్వమువారే ఎక్కువగ నష్టపడెదరు. పన్నుల చెల్లింపక బోవుటచే ప్రభుత్వ స్వాధీనమయిన భూములను రయితులు దున్నగూడ దనియు రయి

తులహక్కులు తొలగిపోయె ననియు సూరతు కలెక్టరుగారు ప్రకటించిరి. తమపదవులకు రాజీనామానిచ్చిన గ్రామోద్యోగులు ప్రభుత్వమువారు అవలంబించిన జప్తు పద్ధతులను నిరసించుటవలన ప్రభుత్వపు కొలువులో నుండి తొలగింపబడుదు రని సూరతు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు నోటీసుల బంపిరి. గ్రామోద్యోగులు రాజీనామా నిచ్చినపుడు ఇట్టి ఫలితమునకు సంసిద్ధులైరనుట నిశ్చయము. పతేలుగారు రాజీ జరుగకుండ అడ్డుపడిరని ఆంగ్లో-హైందవపత్రికలు నిందించుచున్నవి. సర్ చునిలాల్ మెహతాగారి ఆహ్వానమును పతేలుగారు నిరాకరించినటుల యీ పత్రికలు ప్రచురించుచున్నవి. పతేలుగా రిట్టివిమర్శనములకు తగినజవాబిచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారు సమాధానమునకు వచ్చుచో ఏప్రదేశమున కయినను వెడలుటకు తాము సిద్ధముగ నున్నటుల పతేలుగారు పలికిరి. ప్రభుత్వము వారినిగాని మరి యెవరినిగాని అవమానించు తలంపు వీరికిలేదు. కాని లేనిపోనియాశలకు లోనై మోసపోవుటకు వీరంగీకరింపరు. సర్ చునిలాల్ గారు తమను పిలువలేదని పతేలుగారు స్పష్టముగ తెలిపిరి. గౌరవప్రదమగు రాజీనంగీకరించుటకు పతేలుగా రెల్లపుడును సిద్ధముగ నున్నారు. కాని శుష్కప్రయములకు వారు సంతసింపబోరు. పతేలుగారు ప్రదేవీనటుల, బద్ధోల్లి రయితులు వినోదముకొరకు బాధల ననుభవించుటలేదు. కేవల అధికారవిచారణయందు వారి కెట్లనమ్మకము గలుగదు. స్వతః ATIL నారణనే వారు గోరుచున్నారు. ఈకోర్కె, రాకరించి, రయితులను నిర్బంధములపాల్గేయుచో, రయితులు తమ యుద్ధమును విడనాడబోరు. వీరు తమ అపూర్వత్యాగములవలన, స్వరాజ్యసాధమునకు బునాదుల వైవగలరు. భావిపరిణామ మెటు లుండునో చూడవలయును.

నెహ్రూగారి నాయకత్వము
కాంగ్రెసుసభకు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారధ్యక్షు లగుదురని, వివిధ కాంగ్రెసుసంఘముల సూచనలనుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. దేశమును నడిపించు బాధ్యతను నెహ్రూగా రిదివరకే నిర్వహింపవలసివచ్చెను. సర్వపక్ష సమావేశమువారు నిరూపించిన స్వరాజ్యవిధానముగూర్చి నెహ్రూగారు నివేదికను తయారుజేయుచున్నారు. వీరు తయారుజేసెడి నివేదికము ఎంత సాఫల్యముగ నుండునో వివరింప నక్కరలేదు. నెహ్రూగారు అన్ని పక్షములవారి విశ్వాసమునకును పాత్రులగుచున్నారు. సెలెక్టు కమిటీ నియామకతీర్మానము భారత శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడనున్నది. అట్టి సమయమున బహిష్కారావశ్యకతను బోధించి, శాసనసభ్యులను నడుపగల సమర్థులు నెహ్రూగారికన్నను మరియొకరు గనుపింపరు. వీరు కెనడాకు సామ్రాజ్య పార్లమెంటరీ ప్రతినిధిగ వెడలవలసియుండెను. దేశస్థితి గమనించి, వీరిసభ్యత్వమును మానుకొని, దేశములోనే నిలిచియుండదలచిరి. ఒకవంక బద్ధోల్లి, వేరొకవంక సైమనుకమిషనుసమన్వయ దేశమును ఆందోళన పరచుచుండ, నెహ్రూబోలు నాయకులు, విదేశములకు వెడలుటవలన నేమిప్రయోజన ముండును? నెహ్రూగారి నిశ్చయము, దేశమునకు విడుదల లాభ మొనర్పగలదు.

కాలయాపన
అమెరికా కార్యదర్శి యగు కెల్లాగుగారి శాంతి సూచనలకు ఇంగ్లండు జవాబుసంపుటలో విశేషాలస్యము జరిగెనని, పార్లమెంటుసభలో సూచించగ, క్రొత్త ఒడంబడికలకు దిగుచున్నపుడు, ప్రాత ఒడంబడికలకు భంగము కలుగకుండ జూడవలయునని, ఛేంబర్లెన్సుగారు సమాధానము చెప్పిరి. యుద్ధమును బహిష్కరింపదలచినపుడు ప్రాత ఒడంబడికలను గూడ వదలుకొనినగాని ప్రయోజనముండదు. ఏలన, ప్రాత ఒడంబడికలను గావించినపుడు యుద్ధ బహిష్కార సూత్రము నవి ఆధారపరచికొనలేదు. అందుచే క్రొత్త ఒడంబడికలు క్రొత్త సూత్రముల నాధారపరచికొనవలసియుండును. ప్రాత వానిని క్రొత్త వానిని గలిపి కలగవులగము చేయుటవలన యుద్ధబహిష్కారముగాని ప్రపంచశాంతిగాని చేకూరనేరవు.

ప్రైవేటుసభలు: పోలీసురీపార్టరులు
ప్రైవేటుసభలకు పోలీసు రిపార్టరు లేల వెడలవలయునో తెలియదు. కమిటీ సభలకు పోలీసు వారు వెడల బనియుండదు. బొంబాయి కార్మికుల సభలోనికి పత్రికల రిపార్టరులనుగాని పోలీసు రిపార్టరులనుగాని రాసీయలేదు. అంతట పోలీసురీపార్టరులు పోలీసు సిబ్బందిసహాయముతో లోపలకుబోవ ప్రయత్నించిరి గాని సభానిర్వహకులపట్టుదలవలన అటుల గావించ వీలులేక బోయెను. ఇకముందు నుండియు పోలీసువారు ఆంతరంగికసభలకు హాజరుట విషయమై తమపట్టుదలను విడనాడుట యుక్తము.

నాభా స్మరణదినోత్సవములు
లాహోరు

లాహోరు, జూలై 10:—నాభాస్మరణ దినోత్సవము నిర్వహింపమ నీక్కులచే జరపబడెను. సాయంత్రము ఒక గొప్ప సభ జరిగెను. సుదూరపంపు అధ్యక్షులగు సర్దార్ అవరసింగుగారి సభకు అధ్యక్షతవహించిరి. నాభామహారాజు పట్ల ప్రభుత్వమువారు పుచ్చుకొనుచున్న చర్యను ఖండించుచు తీర్మానములుగావించబడెను. ప్రభుత్వమువారు తమ విధానము మార్చుకొనునంతవరకు ఆందోళనము కొనసాగుమండవలయు ని మరియొక తీర్మానము గావించబడెను. (అ. ప్రె.)

ఢిల్లీ
ఢిల్లీ, జూలై 10:—నిర్వహింపమ నాభాస్మరణదినము కనుక గొప్ప ఊరేగింపుజరిగెను. నీక్కులకాక మహమ్మదీయులు కూడపులు ఈ ఉత్సవమునందు పాల్గొనిరి. (అ. ప్రె.)

లాహోరు, జూలై 10:—లాహోరునగరమునందలి దిగ్భూములు ఆశాశాస్త్రమును వృద్ధిచేయువిధమున నిర్మింపబయుండుటచే క్షయశోగము వృద్ధిచెందుచున్నదనియు ఈ సంవత్సరము 717 మంది ఈ శోగమునల్ల మరణించిననియు లాహోరు మునిసిపాలిటీ హెల్త్ అఫీసరు ప్రకటించెను. (ప్రెస్)

పండిత నెహ్రూగారు పార్లమెంటరీ డెలిగేషను సభ్యత్వమునకు రాజీనామాఇచ్చుట

అలహాబాదు, జూలై 10:—దేశమునందలి రాజకీయ పరిస్థితులనుపరించి సామ్రాజ్యపు పార్లమెంటరీ డెలిగేషను సభ్యత్వమునకు పండిత నెహ్రూగారు రాజీనామా ఇచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

కామన్వెల్త్ బార్లొలికథ

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి దురవస్థ

పట్టుటగారి విజయము

లండన్, జూలై 9:—కామన్వెల్త్ బార్లొలికథ ప్రభుత్వముల నియమ బార్లొలికథగ్రహమును గూర్చి విమర్శించి పట్టుటగారు కొంతవిజయమును బహిరంగి వింటర్ ప్రభుత్వ నుడివెను. కాని పన్నులను నిరాకరించినవారినుండి సొమ్మును వసూలు చేయుటకు కామన్వెల్త్ బార్లొలికథ ప్రయోగించుచున్నారని. బార్లొలికథనితలనుగూర్చి ఏమిచేయవలెనో యని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ఇండియా ప్రభుత్వముతో ఆలోచించుచున్నారు. బొంబాయి ప్రభుత్వముపై ఎన్నియో నేరములను అన్యాయముగ ఆరోపించుచున్నారనియు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు చెలిపి వారితో సలహాజేయుచున్నారని.

లోపటు ప్రభుత్వ

కనడా సంచారము

ప్రత్యేక కారణము లేదు

లండన్, జూలై 9:—దొంగిలించిన పహారముగ కనడా, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలండుదేశములకు ప్రత్యేకముగ పోవుటలేదు. క్రమశుభ్రమును అధినివేశ పెట్టికొంటు విధానమునే సాగించుటకు దొంగిలించిన లండన్ సంఘములు దేశ్య కొను విన్నపములను ఆలోచించునని పర్ ఆరెన్సీగోడుగా రని.

రాజోపు జాతినమితి

అసంబంధమానేకము ప్రతినిధులు

దెల్లీ, జూలై 9:—రాజోపు జాతినమితి అసంబంధము కాంబర్లేను, కుమందన్ ప్రభుత్వ, పర్ సినియోప్రెస్, పర్ సిల్వర్ ఎండ్ ఈడిట్ లిటిల్ టా, డిట్రూవరుగాడ్ ప్రతినిధులగ జోయెదరు.

చీనా సేనలు

రైలు ఇంజనులను, రైలుపెట్టెలను గొంపోవుట

దెల్లీ, జూలై 9:—కల్యాణము గాంచిన ఉత్తర చీనా సేనలు 6000 సరకులను గొంపోవు రైలుపెట్టెలను, 800 రైలు ఇంజనులను గొంపోయి రష్య సంకతి తమకు తెలియదని కాంబర్లేనుగాడ్ ప్రభుత్వము నిచ్చిరి. కాని బ్రిటిషు ఫరములకు చీనావా రెంతయో సొమ్ము ఇవ్వవలసినమాట నిజమేయని యు అనియమె రాయబారములను పల్కుచున్నారనియు రైల్వే బాకీనియమై ఏక ప్రభుత్వ మేర్పడినవరకు పిలువదనియు ఆసొమ్మును వసూలుచేయుటలో క్లిష్టతచనలేక ప్రయత్నించె దనియు కాంబర్లేనుగాడ్ తెలిపిరి.

మసూలు చమురు హక్కుదారులు

కన్స్టాంటినోపిలు, జూలై 9:—బ్రిటిషు ప్రముఖులు వచ్చినదేరు తాహెను అనువాని వారములు మసూలు చమురుతో కొంతభాగమునకు హక్కుదారులమనియు స్టేటు కవున్సిలు ఎదుట దావాచేసెదరు.

పూర్వము యుద్ధములో పనిచేసినవారి పించులు

దెల్లీ, జూలై 9:—పూర్వము యుద్ధములో పనిచేసి పించు బొంబిన వారికి యుద్ధములో చనిపోయినవారి షరతు వుటకును, వారిపై ఆధారమునువారికిని అపుడపుడు మొదలైనట్లు లేకట్టి పించులను ఒకేమోస్తరుగ కాల్వముగ నిర్ణయించెదని పర్ డియన్సు హక్కుగాడ్ తెలిపిరి.

శ్రీనివాసయ్యంగారు

శ్రీనివాసయ్యంగారు (బీము నర్సిసు)

“కార్మికపక్షమువారినహాయమున కెదురుజూడకును”

లండన్, జూలై 10:—శ్రీనివాసయ్యంగారు బ్రిటన్ లోని బయలుదేరుచున్నారు. అచటనుండి బెర్లిన్ కేగి బెర్లిన్ విశ్వవిద్యాలయమువారి ఆదరణమున భారతీయుల గమ్యస్థానమును గూర్చి యుత్సాహించెదరు. ఇంగ్లండులో అయ్యంగారు రాజకీయకర్తలతోను, పార్లమెంటు సభ్యులతోను చర్చించుచున్నాడు. దేశీయ మహాజనసభాశాఖను నెలకొల్పుచున్నాడు. భారతీయుల ఆశయములకు దెలుపుచున్నాడు.

“మన గమ్యస్థానమును జేరుటకు ఒరులపై ఆధారపడక మనమీదనే ఆధారపడవలెనని తేలివదని ఇంగ్లండులో సంగతులన్నిటిని జూచి తోచిన భావమును అయ్యంగారు ప్రీప్రెస్ విలేఖరితో చెలిపిరి. స్వరాజ్య సంరంభమునకు కార్మికపక్ష సహాయము నెదురుజూచుట నిష్ప్రయోజనమని.”

ఇంగ్లండులో ఇండియా పట్ల ఎక్కువ సానుభూతి చూపిరట. నిజమైన ఆదర్శభావములుగలది ప్రతికూల సామ్రాజ్యతత్వపవిత్ర ఒక్కటేయని.

“మహాత్మాగాంధీగారే నిజము బల్కిరి.”

“ఇతరులపై ఆధారపడక ఇతరుల సహాయమును పేక్షించక మన అభ్యుదయమునకు మనమే ఆత్మవిశ్వాసముతో పనిచేయవలె నని మహాత్మా గాంధీగారు చెప్పినన్నియు శి గాతరము లని నేడు ఇచట అన్నిటినిచూడ స్పష్టముగ దెలియుచున్నది. ఆత్మవిశ్వాసము వివేకముతో గూడుకొన్న దే గాక మహాత్తరమైన రాజకీయ జాగృతి స్వరము మహా ములత్రమనిరి.

భారత దేశీయమహాజనసభ

భారత దేశీయమహాజనసభ ఇంగ్లండులో లండన్లో కాంగ్రెసుభాగ వీర్యుడుకు చేయవలసినపనిన్నిటిని జేయుచున్నాడు. పార్లమెంటులో ఇంతమంది భారతీయు లున్నపుడు దేశీయమహాజనసభాశాఖ ప్రధానకార్యాలయము లండన్లో నుండట ముంచిది. యూరపులో ఇట్టిసంస్థ యవవరముని అంగీకరించుచున్నాడనది. పూర్వ మేర్పడిన బ్రిటిషు కాంగ్రెసుకమిటీ పార్లమెంటు వీర్యుడు. క్రమశుభ్ర మేర్పడిన కాంగ్రెసుభాగ పూర్తిగా దేశీయసంస్థగ వీర్యుడనది. బ్రిటిషు కాంగ్రెసు సంస్థలనున్న తోపములు కన్పించవు. ఇంగ్లాండులో రాజకీయ ప్రతినిధిగింతులు భారతీయు లుపేక్ష జేయురు. బ్రిటిషు ప్రజలలో భారతీయులనుగూర్చి పంచనము గలగతే నెదరు. భారతవ్యవహారములను ఆత్మసహాయము జూపుచున్న పార్లమెంటుసభ్యులకు మరింత ఎక్కువగా భారతదేశవ్యవహారములు తెలియును. ఇండియా కార్యాలయమునకుగూడ భారతదేశమునగూర్చి విస్తారముగ తెలియుట కవకాశముండును.

కార్మికపక్ష రైఖినిగూర్చి అయ్యంగారు తెలిపిరి: కార్మికపక్షముతో మాట్లాడి చూచిరి. ఒకటి స్థిరముగ తేలివది. భారతదేశవ్యవహారములను తమ పక్షమున జేందినవని వారు తలచిరి. మూడు రాజకీయపక్షములవారను అటులే యున్నాడు. కార్మికపక్షమువారు మొత్తముమీద అందరను అవలోకనమున, విధానమున, కార్యక్రమమున, తక్కిన రెండు పక్షములపైనే ఇంపీరియలిస్టిక్ విధానముతో గూడుకొన్న వారు. క్రమశుభ్రమున్న కార్మికపక్షమును భారతీయులు సమ్మతారు. ఇండియన్ డెంటు కార్మికపక్షమునుగూడ సమ్మతారు. ఆయితే పార్లమెంటులోను, పార్లమెంటులో గాకుండ దెలుపకు భారతీయులను గ్రహించి మన క్రయత్నములను వర్ధించువారును భారతజాతీయతయములను పూర్తిగా ఏకభావించుచున్నవారును లేకపోలేదని. ఆయితే వారి సంఖ్య ఎంత? వారి పలుకుబడి ఎంతయని శ్రీనివాసయ్యంగారు నడిపిరి. ప్రతికూలసామ్రాజ్య తత్వసభ ఒక్కటే నిజమైనదని. నై మను క మి వ ను బ హి మ గ్గ ర ణ ము ను ఇండియాకు సంపూర్ణ జాతీయ స్వాతంత్ర్యము కావలెనని శ్రీనివాసయ్యంగారు తుదకుచెప్పిరి. తీర్మానమును ఈసభ వారు తీర్మానించిరి.

కిందివిధి. ఈసభ దిగ్విజయముగ జరిగెనని. ఈ ఒక్కసమయముననే పేరు తెచ్చిన దంతయు నిజమని తోచెనని. దాక్టరు అన్నాగారి బహుపున భారత ప్రతినిధిగ ఈసభ కేగినని. ఈసభ బాల్యాభ్యుదయించుచున్న, జాతీయ పీఠిలో గూడుకొనుటచేతను నిజముగ వనిచేయు తలంపుండుట చేతను ఇది శిక్ష విజయము గాంచునని.

దెల్లీ నుండి వచ్చుచున్నామగు తనను ఆహ్వానించి తక్షణము భారతీయుల ఆశయములను గుర్తించి సహజప్రేమను సాక్షాదూరిని బల్లివిగూడవటుల జూపిరని. భారతీయుల గమ్యస్థానము జాతీయ స్వాతంత్ర్యమేయని తెలిపినపుడు ఇంగ్లండులోను గల్గిన భావములే ప్రతికూల సామ్రాజ్య తత్వ సభకంటే ముఖ్యమైనవి. అందులో విద్యుండులో సహజ ప్రేమను గప్పరచిరి.

అంగ్లేయరాచకీయవేత్తలకు భారతదేశ పరిస్థితులు బాగుగ తెలియకపోవుటచే వారు సానుభూతిని జూపలేకున్నారని మారంగీకరించెదరా యని ప్రీప్రెస్ విలేఖరి అయ్యంగారు నడుగ కోదని. నేనంగీకరించనని అయ్యంగారు బదులిడిరి. బ్రిటిషు రాచకీయ వేత్తలకును, వ్యతికలకును మరితరులకును భారత పరిస్థితులు తెలియవన్న తానంగీకరింపనని. వారిపరిస్థితులను సక్రమముగ నిజముగ తెలిసికొనిరని భారతీయులకు స్వరాజ్యము నిచ్చుట కంగీకరించెదరని. ఆయభిప్రాయము తప్ప. భారతదేశపరిస్థితులు తెలియవనుట ఉత్తమమైన తమకు సానుభూతిలేనిసంగతిని దాచుటకు పన్నెడి పన్నాగములివి యనిరి. వారు కావలెనని అట్లాజేయుచున్నారని.

భారతీయులకు స్వరాజ్యము నీయకూడదని ఆక్షేపించినపు భారత పరిస్థితులు లేకలేకములు తెలిసియే వాదించుచున్నారని.

గ్రీకు ప్రభుత్వమున మెకారిటీవిధానమును క్రమశుభ్రముగా అనగా ప్రాబోధనము రిడ్రెంట్ చేయవలె అన్నమాట.

చీనాపరిస్థితులు

జపాను ప్రభుత్వము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

టోక్యో, జూలై 11:—హ్యోటంగులో నున్న 7000 జపాను రిజర్వ సేనను మరలించుటకు జపాను ప్రభుత్వము అంగీకరించెననియు పరిస్థితులు పిలుగ వీర్యుడైనపు మంచూరి యూనున్న సేనకు తగ్గించెదమనియు టోక్యో వార్తలు దెలుపుచున్నవి. సిఫో వ్యవహారమును తరిమార్చుచున్నట్లు లో విదేశాంగకార్యాలయ విధానము నంగీకరించెదరు. చీనా జాతీయ ప్రభుత్వమునుండి కుమారము గోరెదరట. నవ్వరిహారములను గోరెదరనియు ఈ దురంతముల కుత్తరవాదులైన వారిని శిక్షించవలెననియు ముంబట్టి దౌర్జన్యమునదని ఆధయము నీ నువలెననియు గోరెదరట.

ప్రీవీకవున్సిలు జుడిషిలు కమిటీ

ఇండియను న్యాయమూర్తులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 11:—న్యాయపరిపాలన చట్టములో ప్రీవీకవున్సిలు జుడిషిలు కమిటీలో భాగతన్యాయమూర్తులను నియమించు అనుబంధమును, అధినివేశ రిజన్యూటులముల వసూలుకు పరిబంధించిన అనుబంధమును తీసివేసిరి. న్యాయపరిపాలన చట్టమును గాపాడుటకు ప్రీవీకవున్సిలుకు సంబంధించిన యనుబంధము నెత్తివేయవలసినవైనని ఆట్టార్నీ జనరలు తెలిపెను.

ఒక సీటి మోటారుపడవలో బోవుచుండ ఆపడవ అంటుకొనెను. అందున్న ఒకవ్యక్తి ఆమెకు ఇంకొక పడవలోనికి త్రోసివేసి వేయెను. ఆపడవ మోటారుపడవ అంటుకొని బ్రద్దలై నది.

జి. బి. మెగారు సినిమాఫిల్ములో ముస్సోలినినేను మను ధరించెను. సినిమాలో ఆరనిగొంతుక, చూటలు ఈవారము లండన్లో నిర్వించును. ముస్సోలినినేనల నటించుచున్నాడు.

బట్టరు కమిటీ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

అండ్, జూలై 11:—బట్టరు కమిటీ ఎదుట నరేంద్ర మండలి విషయములను దేలుపుట ఏర్పాటులన్నియు పూర్తి అయినవి. మాడ విధములుగ ఏర్పాడెదరు. మొదట వ్యాపకాస్త్రా కారము వాడించెదరు. పంపాకాధీశ్వరుల యభిప్రాయ ప్రకారము తమసొలననునగుల చిక్కులను దేలుపుకొందురు. మూడవది, నిర్మాణసూచనలను దేలిపెదరు. 18 లేదని బట్టరు కమిటీ ఎదుట వరే వెళ్లిపాటు గారు ప్రయత్నముగ మాట్లాడ నచ్చు ననుచున్నారు. వెనుదిన్నెలలో వారి కచేరిలోనే మాట్లాడి సార్వభౌమనితో సంబంధించిన సంచారముగూర్చి పూర్తిగ దేలిపెదరు.

మాస్కో బొంబుదురంతము

మాస్కో, జూలై 10:—ఇద్దరు శ్వేతకాలివాండు ఇంటా తయారుచేసిన బొంబును రాజకీయకాపుకు సంబంధించిన పార్టీస్వర్గసంఘమున కావలసినది. ఒక రెడ్ నైట్ కుడు చనిపోయెను. ఇంకొకనికి తీవ్రముగ బాంబుతగిలెను. ఇంకొక బోస్ యిన్నివారిలో నొకరు పూర్వము నేకానిగనున్న వారంగల సైన్యములో తనిచేసెను. ఆతడుగూడ చనిపోయెను. ఇంకొక శ్వేతకాలివానిని బట్టుకొనిరి.

వాతావరణస్థితి

1928 సం॥ జూలై నెల 11-వ తేది బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	తే 24 గంటలలో ఉష్ణోగ్రతలు	తే 24 గంటలలో అవర్షము	తే 24 గంటలలో గాలులు	తే 24 గంటలలో తేలిక	తే 24 గంటలలో తేలిక
గోపాల్ పూర్	87	80	...	8.1	+ 0.4
విశాఖపట్టణం	88	80	...	5.5	- 0.8
కాకినాడ	98	78	...	2.7	- 4.4
మచిలీపట్టణము	99	78	...	2.0	- 4.7
కర్నూలు	96	75	...	7.1	+ 2.5
బళ్లారి	85	75	...	4.5	+ 2.1
అనంతపురం	...	...	...	5.9	+ 2.8
కడప	89	78	...	2.6	- 1.9
నెల్లూరు	90	81	...	1.4	- 1.1
మద్రాసు	92	80	...	0.8	- 2.9
కడపూరు	93	80	...	2.4	+ 0.
నెలము	88	78	0.8	5.1	+ 0.9
కోయంబుత్తూరు	86	71	...	0.9	- 1.8
తిరుచనాపల్లి	91	78	...	8.1	+ 1.1
నాగపట్టణము	92	80	...	8.1	+ 1.1
మధుర	94	75	...	2.4	0.1
పాంబన్	89	81	...	1.6	+ 1.8
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	- 0.7
తిరువేండ్రము	80	78	0.8	15.7	- 0.7
కొచ్చిన్	81	74	0.6	27.6	- 10.8
కాలికట్టు	81	78	0.9	85.6	- 10.0
మంగళూరు	81	72	1.8	41.9	- 10.2
బెంగళూరు	79	64	...	8.0	+ 8.5
మెర్కార	64	61	1.1	25.7	- 15.4
కొడైకనాల్	62	52	0.1	4.4	- 1.8
కూనూర్	71	60	...	2.8	...

పర్వతములు:—కాకినాడలో చినుకులుబడెను. ముల్కా దట్టముగ నున్నది. విశాఖపట్టణములో అర్ధాంత ఎక్కన. మచిలీపట్టణములో పగటివేదిమి 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్:—కర్నూలులో చినుకులుబడెను. ముల్కా విస్తారముగ నున్నది. పగటివేదిమి 6 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపూరులో తుంపరబడెను. ముల్కా విస్తారముగ నున్నది. పగటివేదిమి 8 మొదలు 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్,
సహాయ వాతావరణకాస్త్రజ్ఞుడు.

In the Honourable Court of the Agency Sub-ordinate Judge, Vizagapatam.

O. S. 8/23 on the file of the Agency Additional District Judge.
E. P. 1 of 2.7

BETWEEN

The Maharajah of Jeypore and another.

Plaintiffs.
Decree-holders.

AND

Sri Rajah Satrucherla Gangaraju Bahadur garu and others.

Defendants,
Judgment-debtors.

NOTICE.

In pursuance of the decree obtained by the plaintiffs in the above suit the properties of the defendants, described below have been ordered to be sold by the Agency Sub-Court, Vizagapatam in two lots viz. Dakshanapuram Hunda one lot and Pedabuddidi Hunda one lot. The said sale will be commenced on 30-7-28 at 10 a. m. at Parvatipur at the Tahsildar's Office. Persons intending to purchase the said properties may bid at the sale. Any other particulars that may be required can be known sufficiently from the records at the Court which can be seen free of cost with the Court's permission.

PROPERTIES TO BE SOLD.

The Agency portion of the Lakhanapuram and Peda Buddidi Zamindaries together with all forests, inam lands, the rights to recover kattubadies on certain Agraharams, mokhasas, inams, etc., together with all rights of resumption reversion etc., as also all other rights appurtenant to the said estates. The villages therein are roughly mentioned hereunder.

Names of Villages.

(a) LAKHANAPURAM ESTATE AGENCY.

I. ZEROYATI.

1. Bayyada.
2. Dommangirijola
3. Gotivada
4. Lanja.
5. Nidagallu
6. Pedabaramani
7. Pudesu
8. Pusabadi
9. Sivada

Of the 9 zeroyati villages Nos. 6 and 9 are under ryotwari and the rest under mustajari. 6. Pedabaramani, 9. Sivada.

II. MOKHASAS.

1. Nagara

III. AGRAHARAMS.

1. Lakshmipeta
2. Bartangi
3. Pusakonda
4. Panasabhadra

(b) PEDA BUDDIDI ESTATE AGENCY.

I. ZEROYATI.

1. Abiri
2. Anangi
3. Antijola
4. Rabbidi
5. Baddidi (with hamlets)
6. Balleru
7. Chidiguda
8. Chinavankadhara
9. Dharmalakshmipuram
10. Dokulaguda
11. Dommidi
12. Yeguvaballeru
13. Gujjuvai
14. Gesada
15. Jarada
16. Kona
17. Megada
18. Pedaraikonda
19. Puliputti
20. Pusanandi
21. Ramuduguda
22. Sadunuguda
23. Sobba or Sobbidi
24. Tharchidi
25. Vuriti

of the 25 jeroyoti villages No. 13 Gujjuvai is under ryotwari the rest under mustajari 25 Jeroyati villages 1. Mokhasa 2. Agraharams.

II. MOKHASAS.

1. Jumbiri

III. AGRAHARAMS.

1. Binaiidi and its hamlet Gonada
2. Gorjapadu

D. SRIRAMA SASTRI,
Civil Muktayar.

4943

సీమ కమలములకు

(బ్ల్యాజాగరు రకము)

బోగితాల్ మంగల్జి

కంవెని,

89, సాలవీది, మదరాసు.

జయపురం, కల్యాణసింగపురం

తగాదా

పరిష్కారసూచనలు కనబడుచున్నవి.

జయపురం సాధారణమునకు, దేవుసోదరులకును మధ్య జరుగుచున్న కల్యాణసింగపురం ఎట్టేటును గురించి తగాదా పరిష్కారముల సూచనలు కనబడుచున్నవి. జయపురంలో చేరిన కల్యాణసింగపురం ఎట్టేటును తమసొలన ప్రకటించిరి. వీరివత్తునున నచ్చుట చాలముందిరయికుంచో వత్తులనిరాకరమును ప్రకటించిరి. దేవుసోదరులు ఆపంస్తాననునది నెలల గొట్టబడి బళ్లారిలో నిర్వహణపాపముననుండి, ఈనెల 8 తేదీని విశాఖపట్టణముజిల్లా పోలీసునూపరింటెండ్ లు, జయపురం ది వా ను రా ను కృష్ణ య్య గార్లు, దేవు సోదరులు బళ్లారిలో సమావేశమై యీ విషయము యోచించిరి. దేవుసోదరులకు నెలల రూ800 లున్నప్పున వీరివీరికాలములకును నిమ్మటకును, వీరివీరిగారికి నెలల రూ50 లున్నప్పున నిమ్మను ఇప్పుడొకసారి గూర్చి, 500 నిమ్మలకు పరిష్కార మయ్యెను తెలియుచున్నది ఈవద్దనికి దేవుసోదరులు లంగీకరించి కల్యాణసింగపురము ను తమసొలనములకు వివరములను కన్పించింది. ఈవిధమున విశ్వవిద్యాలయమున ఎం. ఎల్. ఏ. గానకూడ వాడరై 1. యామువంబడి ప్రభుత్వమువారి యంగీకారము కనబడుచున్నది.

(ఆ.ప్రె.)

రాజీనామానీయుడు

'రాజీనామానీయుడు' అను కీర్తి కల్గింద న్యూఢిండియా పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—ప్రస్తుత కానసభ కాలమును నిర్వీరకాలమునకుంటే మదరాసు ప్రభుత్వమువారు సైనును సంఘమువారి కార్యము సమాప్తమును జెంగువరకు పాడిగించి నవో కానసభకులు వెంటనే తమ పదవీస్వమునకు రాజీనామానీయిరి 10కి ఎన్నికలలో సైనును సంఘ బహిష్కార ప్రశ్నయిన ఆభ్యర్థులుగ నిలవబడవలెను. ప్రస్తుత్యర్థులు వీరికుండి నను అనేకులచే వీరే ఎన్నుకొనబడెదరనుటకు సందేహములేదు. జనాభా: బొంబాయిలో బాల్కలీ నివాయకున రాజీనామాల నిచ్చిన కానసభకులవలె వీరికిని ఇచ్చుట పోటీ యుండదు. అప్పుడు ఎన్నికవారులు ఆజ్ఞ నిమ్మటలేదని మన యెదుటివత్తుమువాడు అనుటకు సాధ్యపడదు.

(న్యూఢిండియా)

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే

3వ క్లాసు రైల్వే తగ్గింపబడుట

ఎం. ఆంధ్ర. ఎస్. ఎం. రైల్వేవారు తమరైల్వేలో 3 వ క్లాసు రైల్వే తగ్గింపుల సంకల్ప ప్రికరముగా చేయున్నది. తదితర రైల్వేలలో పోల్చిచూచినయెడల యీ రైల్వేవారికి బొగ్గు గనులు, రైల్వేవద్దకులు మున్నగునవి సౌకర్యముగా లేవు. రైల్వేయొక్క ఖర్చులను తగ్గింపులకు బొగ్గుయొక్కవద్ద తగ్గినగాని పిలువడదు. కాని రైల్వే తగ్గించవలసిన దని యాందోళనము గానించెడువారు యీ విషయములను చక్కగ చూచించింపురు.

(ఆ.ప్రె.)

హ్యూవన్నలో పంచవార పంటను తగ్గించెదరట.

కస్తూర్ బాయిగారు చనిపోయిన ఆ తరువాత భావమరిది కలుపుచున్నారు. ఆతని ఆస్తిని వ్యవహరించుటకు కస్తూర్ బాయినియమించిరి.

బాల్లిసార్వభౌమని పినతండ్రి కన్నాటు ప్రభునకు ముక్కులో దుర్బాంసము పెడుటచే శస్త్రచికిత్సకు గానించిరి. ఆరోగ్యము గాంచుచున్నాడు.

కార్తికస్తంభనము

జమ్మడుపూరు సమై

ఇంకను తీవ్రముగానున్నది

బొంబాయి, జూలై 10—జమ్మడుపూరులోని తాతా కంపెనీ ఇనుము తని ఫ్యాక్టరీలవలనవాండ్ల పమ్మెలీవముగానున్నది. ఇతరులను కనిపించి పోనియకుండు పమ్మెలీవములు సాత్విక నిశోధిము నింకను చేయుచున్నాడు. పనిలోకి పోయెడివారిని దూషణవాక్యములాది తెదరించుచున్నారని కూడ తెలియుచున్నది.

డైరెక్టర్ల సభ

బొంబాయి, జూలై 10—ఈ ఫ్యాక్టరీల మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ల బొంబాయిలో సభచేసిరి.

కొన్ని కార్యకారములు తెదవబడిననువనివాండ్లు తృప్తి కరముగా తగినంతమంది కనిపించి రాలేదు.

జమ్మడుపూరు ఫ్యాక్టరీల జనరలు మేనేజరువద్దనుండి వివరములు కొన్ని తెలిసిన తోడనే డైరెక్టర్ల ఇంకొక సభచేసి తిరిగి సంతరించెదరు. యీ డైరెక్టర్ల జమ్మడుపూరు వెళ్లుట ను గూర్చి కూడ ఆ సభలో నిర్ణయించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

లిలోవాసమై

కాంతి తాత్కాలికమే

కలకత్తా, జూలై 10:—ఈస్తు యిండియన్ రైల్వే క నివాండ్ల సంఘకార్యదర్శియగు కే. సి. మిత్రుగారు లిలోవాస పమ్మె కాంతియట తాత్కాలిక సమాధానమేమని చెప్పిరి.

లిలోవా సమ్మెదారులు గత 4 మాసములనుండియు నిశ్చలవంతులై ఎట్టి యిక్కట్లులేనను భరించి గవర్న మెంటు వారి యాశ్రయముల నెదిర్చి పోరాడి ఇప్పుడలసిపోయి యున్నారు. గవర్న మెంటువారు సామంతులు బలపంపములు. అందుకల్ల విధిలేక యిప్పుడు లొంగిపోవలసి వచ్చినది. కనివాండ్లకు న్యాయము జరిగితీరవలయును. అందుకొరకై యంత కన్న క్వినుటీక్యూడిట్ యింకొకమారు యీ సమ్మెసాగించుటకై యిప్పుడు తాత్కాలికముగా కనివాండ్లు కాంతిచి పనిలో చేరిరి. (ప్రె. ప్రె.)

కే. సి. మిత్రగారిపై కేసు

ఈస్తు యిండియన్ రైల్వేకనివాండ్ల సంఘ కార్యదర్శి గారగు కే. సి. మిత్రగారు యీ లిలోవా రైల్వేకనివాండ్ల సమ్మె సందర్భములో నొసంగిన యొక యువన్యాయము నిం దార్జమై యున్నదనియు వారు నిర్దోషులను ఆపస్సోలు మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట నిరూపించు కొనవలయుననియు కోరి బడిరి. పిన్ బోర్డు 117 నకు సుప్రకారము పీరిపై కేసు నిర్ణయించబడినది.

బొంబాయి మిల్లులసమై

బొంబాయి, జూలై 10:—బొంబాయి బట్టలమిల్లుల కనివాండ్ల సమ్మె సాగుచున్నది. సమ్మెదారుల నాయకుడగు నింబకరుగారు పోలీసు రిపోర్టును సభలోనికి రానియక ఆటంకపడి రను నేరాలోపిటులైరి. పీకేసువిచారణ నేను మేజిస్ట్రేటుయెదుట జరుగ వలసి యుండెను. నింబకరుగారు అస్వస్థుడైనందుచే వాయిదా యిప్పించవలసినదిగా వారి తరపు ప్టీడరు కోరెను.

కాని మేజిస్ట్రేటు మొదట నిరాకరించెను.

అంతట నింబకరుగారి ప్టీడరు లేచి యీ కేసువిచారణ ఈ మేజిస్ట్రేటు యెదుటనే జరుగరాదనియు ఇంకొకకోర్టునకు బదిలీచేయవలయుననియు కోరుచు హైకోర్టులో పిటిషను కాఖలు చేసెదనని చెప్పెను.

అంతట మేజిస్ట్రేటుగారు మరునాటివరకు వాయిదా నిచ్చిరి.

సమ్మెదారులు నేలకునేలు మేజిస్ట్రేటు కచ్చేరీ వెలుల గుమికూడియుండిరి. కేసువిచారణ వాయిదాచేయబడిన తోడనే సమ్మెదారు లొక గుంపుగా రాజు పిథినిపోవుచు త్రోవలో ఎదురువడిన పోలీసువారిపై రాడ్డుకొట్టిరి. పోలీసువారు లాఠీకర్రలను ప్రయోగించగా దుండగిడులు చెల్లాచెదలైరి.

(ప్రె. ప్రె.)

ఆశ్చర్యము!

ప్రశ్న

పరిష్కారము!!

ఇది యోగసంబంధమున ఒక ఆశ్చర్య వశినవిద్య ఒకసారి తరీక్షించి అనందించుడు. విభవవిద్యుత్తును గురించి విద్యత్రక్షులను వ్రాసి కవరులో పెట్టి అంటించి నీలుచేసి మాకు కంపుడు. విద్యత్రక్షులకు పరిచయ భావిఫలము తెల్పు జవాబులను వ్రాసి గు 1-4-0 (పోస్టేజిపహా) వి. పి. గా పంపెదము.

సమ్మోహనము.

గరువులేకనే ఆధ్వనించుటకు అనువనట్లు తెలుతెలుగున వ్రాయబడినది. వెల (తరి 1 కి గు 1-4-0 కొద్దిత్రక్షులు మాత్రమే కలవు).

ప్రొఫెసర్ నేఖర్, మెన్మోరిస్టు, ఏలూరు (పి. గోదావరి)

మత్స్యశాఖావిచారణసంఘము

సి. గోపాలమూసనుగారి సాత్వము

ఇతరసాక్షులు

నేటిఉదయము చెన్నపురి మత్స్యవిచారణసంఘమువారు పర కే. వి. రెడ్డివాయుడుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద సమావేశమై మరీకొందరుసాక్షులను విచారించిరి.

సి. గోపాలమూసన్ గారు

కాపనభాసభ్యులగు సి. గోపాలమూసన్ గారు నేటిఉదయము చెన్నపురి మత్స్యశాఖా విచారణసంఘమువారి యెదుట సాత్వమొసంగుచు మత్స్యశాఖోద్దేశములను వివరించి యంతవరకు యీశాఖవారు గావించిన కృషిఫలితముగ మత్స్యశాఖము విరివిగ వృద్ధిపందలేదనియు, ముదరాను, తిరుచినాపల్లి, మధుర మొదలగు మూత్రదేశములకు క్రొత్తసరకును సరఫరాచేయుటకు సౌకర్యములు గావించబడలేదనియు పల్కిరి. భూమిపైదొరకు చేపలవిషయములో ప్రభుత్వమువారు చేపలపట్టుకొని శివించు దైవవారివృత్తినిమాత్రము తీసివేయాలి. సమాద్రపు చేపలవిషయమై మత్స్యశాఖమును అభివృద్ధి చేయుటకేమాత్రమును పీరిక్యూడి తొడ్చడియుండలేదు. ఈ విషయములో శాఖవారు గావించిన ప్రయత్నములన్నియు విఫలమయ్యెను. వ్యాపారదృష్టితో కావిన నింతవరకు యీ శాఖవారి ప్రయత్నములు జన్మప్రదములు కాలేదు.

దక్షిణాఫ్రికా, అమెరికా, జపాను, పోర్చుగల్ మొదలగు దేశములవారు మత్స్యశాఖయందెట్టియభివృద్ధిని గావించుకొనుచున్నార. ఎట్టిసంరక్షణలను గలిగియున్నారో ఆవిధమున నభివృద్ధి చెన్నరాష్ట్రముందు సైకములేకుండలేదుట కట్టిపాతువుగానినంతము.

ఇతరపాశ్చాత్య దేశములందు అవలంబించబడుచున్న నూతనవిధానము లీదేశములకు తెలియనందున చేపదొడ్డును, స్థాపించియు, తదితరవిధములగు పరిశోధనలందు శిక్షణగరవుటకై విద్యాలయముల స్థాపించియు ప్రభుత్వమువారి పీరిక్రమాభివృద్ధి తొడ్చడవలెను.

“చాలియంఫాక్టరీ” ప్రధమమున ఎంతకృషి చేయవాలి నో ప్రస్తుతాధునిక అభివృద్ధిగాంచుటలేదు సరకును ఉత్పత్తి చేయుటయందును, అమ్మకముందును సరియగు క్రమవిధానము లులంబించుటకై పోవుటలను యిటీవల కొలదిసంవత్సరములనుండి యభివృద్ధి చెనుకలదెను. ఈఫ్యాక్టరీ కనిచేయుచున్నంతకాలమును ప్రజలెవ్వరుగూని వ్యంతస్థావృక్షరీలను ప్రారంభించని కారణముగ ఈశాఖవారు ప్రదర్శన ప్రబోధశాఖలందు ఎక్కుడు కృషివలన లేదనవిషయము స్పష్టముకాగలదు. వ్యాపారముల కమగు జయము ఖండికముగ లభించువరకు యీఫ్యాక్టరీ పనిచేయుటలను నెట్టియంతయోగ ముండకాలదు.

కాశావిధములగు చేపలను కనుగొనుట, చేపలను పశంకుండ సంరక్షించు ఆహారమునుకను గొనుట, చేపలపట్టుకొని నూతనవిధానములను కనిపెట్టుట, చేపలయాహారమును దీర్చకాలము చెడకుండ చేయుట, చేపలనుండి నూనెయొలుటను నూతన విధానములనుకనిపెట్టుట మున్నగువానియందు యీశాఖవారు పరిశోధనాకృషినిగావించవచ్చును. నేత్యుభూములపై, నేత్యులకుంటలకు చేపయెరువును కనిపెట్టి సరఫరాచేయుటయందు యీ శాఖవారు గావించవచ్చును. క్రొత్తచేపలను దేశములోనినేత్యులకు పట్టుములకు త్వరతో సరఫరాచేయుటలోను, తదవలను నూతన రీతుల నిర్మించుటయందును, కనడా, స్కాండినేవియా, సంయుక్త రాష్ట్రములు మొదలగుదేశములనుండి నిపుణులను రావించి పరిశోధనావిధానములగావించుటచేతను ఈమత్స్యశాఖ ఉపయోగకరముగ పనిని గావించవచ్చును.

ప్రస్తుతము చేపల పట్టుకొనిదైవవారు దారిద్ర్యముచే పీడింపబడుచుండుటలను నూతన విధానముల నవలంబించుటకు తగిన యార్థిక సహాయము లేకుండ నున్నది. అందుచే సమాద్రముందు దూరముల బోవుట కనువనకుడవలను నిర్మించుకొనుటకును, సరియగువలెను తయారుచేసికొనుటకును

ప్రభుత్వమువారు వరకలి సంఘములవ్యారాగాని, తదితర సాధనములను వారికి ఆర్థికసహాయము గావించవలెననియు పల్కిరి.

శ్రీ టి. ఆర్. రాజారావుగారి సాత్వము

విశ్వస్థ క్షేత్రకులను, యీశాఖయందు విదేశముల కరిగి క్రత్యే విద్యాశిక్షణలను బడిన టి. ఆర్. రాజారావు గారు సాత్వ మొసంగుచు చేపల నేయేవిధముగ సంరక్షించ తగునో, చేపల యాహారమును కాస్త్రీయపదార్థులవ్యారా నెల్లు సంరక్షించగలగవలెందుట, చేపలను సమాద్రతీరమునుంచి రయిలుపై నేవిధముగ పట్టుములకు గొనిరాగలగునదియు మొదలగుపదార్థులగున్న తమ ఆభిప్రాయముల చెల్లిరి. చెన్నపురి కల్లికాట, కొకనాడ, పశ్చిమతీరమందలి సమాద్రతీరపట్టణము లందు బ్రాలరీల నువయోగించి చేపలనుపట్టువిధానము నభివృద్ధి చేయదగునని నూచించిరి. యిందులను ఉత్పత్తి అధికముగులు యు, సరికు చాల చాకగ లభించుటయుగూడ కలగును.

క్రీమాణీకృత నాయకర్ గారి ప్రశ్నకు సమాధాన మొసంగుచు మత్స్యశాఖయొక్క ప్రధానకృషి విచారణ పరిశోధనసంబంధ మైయుండుటయేగాక, యితరవిధములగు ఆహారసరఫరా చేపల దొడ్ల నిర్మాణము మొదలగు కార్యములకుగూడ బూనుకొనవలెనని పల్కిరి.

శ్రీకృష్ణమూర్తిగారి సాత్వము

కాకినాడ పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ కృష్ణమూర్తి గారు సాత్వ మొసంగుచు సమాద్రతీరమున ఏటిముగ, దుమ్ముల పేట, ముల్లాలెం మొదలగు గ్రామములందు చేపలపట్టువృత్తికై జీవించువారు వంశలొలది దైవవారుగలరనియు, ఆసముద్రతీర మందు వివిగదొరకు చేపలతో కండుగవృత్తి వంశరం, గండుమీ ను, పాలన మొదలగువరకు అధికముగ వికలంపబడుననియు, సమాద్రతీరమందలి చేపలపట్టువారికి పరకలిసంఘములవ్యారా ఆశ్వలాసంగుటకం పెను, కొన్నిసంవత్సరములలో తిరిగి చెల్లించ జనువరకుపై ప్రభుత్వమువారి రుణముల నొసంగవచ్చునని నూచించిరి. ఏటిముగ, మెట్టపాలములందు, రెండుపాతశాలలు గలవనియు, వాని యందు వడ్డంగము మొదలగు చేతిపరికరములు నేర్పబడుటకు విద్యాశాఖవారుగోగించిన తమ కట్టియాక్షేపణయలదని పల్కిరి. సార, లేక మున్నగుచేపల రకములగూడ సమాద్రమందు దొరకును. గోదావరి నదిలోను, చెరువులు, కాలువలు మొదలగువానియందు, జలం, వాలుగ మొదలగు చిన్న చిన్న చేపలదొరకును. గోదావరిజిల్లాయం దెచ్చటను చేపలదొడ్లు లేవు. కాకినాడయందుగాని, తూర్పుసమాద్రముం దెచ్చట నైన పరిశోధనలగావించు సంస్థయొకటి స్థాపించబడ వలెను. మత్స్యశాఖవారు చేపలనుపట్టువిషయమై పరిశోధన లగావించి నూతనవిధానముల తెలియజేసి, సరియగువలెను నిర్మించుట కార్థికసహాయముగావించవలెను. దైవవారికి పాతకాలల నెలకొల్పి విద్యాసౌకర్యముల సధికముజేయవలెను. యీపాతకాలలు, పురపాలక సంఘములగాని, లేక సానిక సంస్థల యధీనము నందుంపబడరాదు. మత్స్యశాఖవారి ియగ పినిని నిర్వహించ వలెను. ఉత్తరప్రక్కరులందు సమాద్రతీరమున ఒకకేంద్రశిక్షణాలయమును స్థాపించుటత్వవసరము. పం||సాడుగుననున్న త్యాహారము దొరకిన కొనెడి ప్రజ లధికముగలరనియు, మాంసాహారము కంటెను చాకయగు మత్స్యశాఖమునే ప్రజ లధికముగ నుపయోగించురనియు, చేపలనుండి నూనెతీయు ఫ్యాక్టరీగాని, చేపల ఎరువు తయారుచేయు ఫ్యాక్టరీగాని ఉత్తరజిల్లాలయం దెచ్చటలేవనియు, రేవులనుండి వివిధ గ్రామముల కి సరకును చెడకుండ గొంపోవుటకు తగినసౌకర్యముల గావించవలెననియు పల్కిరి.

మరికొన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానము లొసంగిన పిదప విచారణ ఉదయమునకు ముగిసెను.

కొత్తగవర్నరులు

లాహోరు, జూలై 11:—పాకిస్తాన్ బుల్లరుగారు సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరుగను, పర అమిర్ ఘట్రిగారు ముఘల్తరగబాలగవర్నరుగను నియమింపబడినదను వదంతులున్న పని నివిలు మిలిటరీ గెటెలు లభింపన విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. (ప్రె. ప్రె.)

శ్రీ శివసప్తహమహాత్మ్యము, పాన్నూరు

బ్రహ్మశ్రీ కుర్మపాటి లక్ష్మీకారాయణగారు 19-6-28 వ తేదీన మంగళవారమున భజన సమాహమతోను మఱియు సమస్త వేదాగమయితోపపురాణవిధులైన విప్రులు వేదపారాయణతోను సభ్యుల తేజోధ్వనములు చెలరేగ నత్వంత మహాత్మ్యముతో బట్టణమంతయు నూరేగి శివసప్తహమహాత్మ్యమును ప్రారంభించిరి. ఈ సప్తహ ప్రారంభదినమున మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు చంద్రమాళీ నూర్యకారాయణ దీక్షకులువారు అధ్యక్షులై కంకణమును ధరించి వేదపాఠములైన ఆంబులారు నుబ్బానధానలుగాగనూ, యీ కామేశ్వర గురుకృణ్ణగారు, యీ చంద్రమాళీ నుబ్బానధానలుగా, సర్వ వేంకటలివానధానలుగా, ఆంబులారు రామకృష్ణులు గారు, మువ్వ వేంకటాచార్యులు, పాలపర్తి సీతారామ దీక్షకులుగారు, పాన్నూరు రామయ్యగారు, చామ శామేశ్వర యశస్విణ్ణగారు, పాన్నూరు సీతారామ శర్మగారు, మేడూరి వెంకటేశ్వరముగారు, వాగలింగం బాపయ్యగారు, యీ రాఘవ శర్మగారు, వాగేశ్వరం వందరశర్మగారు, వాగలింగం వెంకేశ్వరగారును మొదలైనవారు ఈ అంతురాధ్యదీక్ష యందు బాల్గొనిరి.

ఆకాదు ఆషాఢశుద్ధ విదియ మంగళవారమునకు పంక ల్పదినము. తత్కారణమున పంకల్యముకూడ మంగళప్రదమై నది. ఈసప్తహమహాత్మ్యమునకు కార్యకర్తాళిక నీక్రిందివిధ మున బ్రవీణించిరి.

- 19 జానమల 28 మంగళవారము పంకల్యము
20 తేది బుధవారము - ఆంగ్రరాష్ట్రీయాది శైవమహాజన సభ
21 తేది గురువారము-ఆంగ్రరాష్ట్రీ యార్చకమహాజనసభ
22 తేది కుక్రవారము-పారికథ
23 తేది శనివారము-గుంటూరు మండలాది శైవసభ
24 తేది ఆదివారము-కార్యనిర్వాహకసభ
25 తేది సోమవారము-పూర్ణాహుతి.

మఱియు ప్రతిదినము వేదపారాయణము, పురాణశ్రవణము, భజన, పారికధాకాలక్షేపములు జరిగెను. ఈ సప్తహమహాత్మ్యమునందు స్వాగతిసమితివారు నియమించిన ప్రణాళిక నతిక్రమించి యధిక ప్రాత్యహ్నమున వెలిగించు కార్యక్రమ ము సభ్యుల కానందప్రదమై ప్రేక్షకులకు మత్సరాపూరితము నయ్యెను.

ఈమహాత్మ్యమునందు బ్రవీణమైన కాలనిర్ణయప్రకారము సభ్యులుందుబాల్గొని తమమరవిషయముల సత్సంకల్పితో చిత్తించి సంఘ మొకదానిని శత్రువుగాని కొంత నిధి స్వీకరించి తీర్మానముల గానించుకొన ను చలన బూర్తిచేసిరి. స్వాధీనముల తేయు కాలనిర్ణయపు ప్రణాళిక యొకటి మోగటయు తస్మి నయము. శైవస్వామిలందరు అధిక నివృత్తులై భోజనకాల క్షణి యంతోట వేదాధ్యయనమునకేయును శివతత్వ జ్ఞానపరులై శుభభోజనమొనర్చి తమతమ నివాసముల కేగివారు. భోజనానంతరమున పురాణకాలక్షేపమో లేక వారిఃకాలక్షేపమో గానవికారదుల గాకాలాపములనో వినుచుండేది వారు. మఱియు భక్తులైన భజనపరులు భజనయేయును స్వత్రాయుచేత మానందసాగరమున నోలలాడుచు ప్రేక్షకుల కానందతరంగముల ముంచుచుండిరి. సాయంత్రమునందు సంధ్యావందనాది క్రియల నెరవేర్చి భోజనముల తేసి రాత్రంతయు పారికధల విడుచు బాగరణ తే నడివారు. ఇట్లు ప్రతిదినము జరిగెను. ప్రతిదినము అన్నప్రదానము మిక్కిలుముగా జరుగుచుండెడిది. పూర్ణాహుతిదినమున రమరమి 2000 మంది శివబాహ్మణులు భోజన మొనర్చిరి. సామాన్యముగా శైవస్వామిలు గ్రామమున కొకరుచొప్పున నివసించుచుందురు. అందువలన నీకాళు మిక్కిలి నూత్నరూపమున దాల్చియున్నది. అట్టి యీ కాళీయులు నొక్కచో నింతమంది కలసి భోజనాదులకేయుట యెంత యాశ్చర్యకరమో మీకే తెలియగలదు. మఱియు నట్టి యీ శైవస్వామిలు ఇంతగొప్ప కార్యముకేయి. బూతుకొనుట వీరలయందలి శక్తిసామర్థ్యములు చెల్లడి యగుచున్నవి. మఱియు వీరికి గొప్ప యొక్క టాకటి రానున్నది. ఇప్పటిను తన్ని వారణాశ్రమీ క్రతువును మొదలిదిరి క్రతువుమాత్ర మత్యంత శోభాయమానముగా బూర్తిచేయబడినది. ప్రేక్షకులు కొందరు మేమునేక చొట్ట ననేక సప్తహముల జూచియుంటిమి గాని యింతటి శోభాయమానముగా నెచ్చటను జరిగియుండలేదని చెప్పుచుండిరి.

(సంఘాభిమాని)

మెక్సికోలో 50 క్యాథలికులు మరణాస్త్రములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించిరిని పోలీసువారు అచిన్తులేసిరి.

లండనులో లండన్ బ్రిడ్జి ప్రేక్షకులందరై లండన్ డీకొని రెండుబండ్లు ఇంజను పట్టాలనండి తొలగిపోయినవి. ఒకప్రయాణికుడు చనిపోయెను. ఆరుగురికి బలమును గాయములు తగిలెను. వాలుగుదారులమీద చాలవరకు రైల్వే పోవుటకు నీలులేకుండెను.

నొప్పుల నన్నిటిని తొలగించుకొనుదు

జీవితమును శక్తివంతముగాను, ఆరోగ్యముగా నుంచవలె ననిన శరీరము మంచి ఆరోగ్యస్థితియందుండునట్లు చూడవలెను. తరచుగా అనారోగ్యులైన బాలిక శ్రీ శ్రీవాణికి స్వాభావికమగు బాదలకు లోనగుదురు.

శరీరావయములు సరిగా వర్తించిన ఆరోగ్యము, సంతోషము కేకూరును. నొప్పులు, రక్తహీనత, తలనొప్పులు, మలబద్ధకం, మత్తుగానుండుట, విస్తృతమయిదలగు వాటిని సరియైన మందు నేమిదిన తొలగిపోవును. ఇతరులకు తెలియనియక లో

లోపల బాధ ననుభవించెడివారలు మిగుల నికృష్టపదశకు పాల్పడెదరు.

ఫెలూనా మాత్రలు (స్త్రీలకు మాత్రమే)

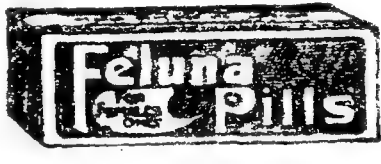
శ్రీ వ్యాధుల కమూల్యమైనది. ఇది శరీరావయములలో భాగములలోనికి ప్రవేశించి, శమనము గలిగించును. బాధలద్వితముగా మాయమగును. అవయములకు పుష్టినిగలిగించి, వాటివనినవి సరిగా నిర్వర్తించునట్లునర్చును. బాధ నివారణమగును. నొకప్పుడు ముఖబాధితులగు వారలు నిష్పమ నిండారోగ్యముతో కూడుకొనిన సౌఖ్యదాయకమైన జీవిత మనుభవింపగలరు.

తమయందు నూతనమార్పు గలిగించుటకు ఆరోగ్యము చేకూరిన స్త్రీలనేకులు కృతజ్ఞతలను తెలుపుకొనుచున్నారు. ఫెలూనామాత్రలు నహజరీతిని వర్తించి, స్త్రీలనారోగ్యమునకు మూలకారణమునే త్వంచివేయగలదు.

నెడే ఫెలూనాను నేమింపుడు. బాధరహితమైన సుఖజీవితమే మీకరతలామలక మగును.

వల సీసా 1 కి ద 2/4.

Sole Agents: PATEL & DHONDY P. O. Box 838, Bombay

ఇండియా బర్మా, సిలోనునందంతటను కేమిస్టు లందరివద్దనుదొరకును

పాస్తూబాక్సు నెం 620 కలకత్తా

సినలైన ఫెలూనామాత్రలు ఎల్లవికనకలలో అమ్ముబడును గ్రహమ్ రెమిడిస్ లిమిటెడ్, కేన్ కాను, యస్. ఎ. వారి ఉత్పత్తి. (78)

నాటకసభలు—కంబ్రాప్తుపదతులు

కొంతకాలమునుండి, చాలవలకు, ప్రతికాలిక పద వారు, కంబ్రాప్తుపదతులు మొదలుపెట్టడం ప్రారంభించారు. నాటకం కంబ్రాప్తు కిచ్చివేయడం, నాటకారంభం కా సామ్య పుచ్చుకొనడం, ఏదో ఒకలూ ఏకస్పంద్యులులతో నాటకం పూర్తిచేయడం, వెంటనే, రయిలు యొక్కడం సౌఖ్యమని కవిచెప్పారు. కంబ్రాప్తుకు బాగుదల్యునస్తే, కంబ్రాప్తు కిచ్చడం, నవ్వునుకొనుట, నవ్వునువచ్చినట్లుయితే, కంబ్రాప్తు పదధరియే లాభమకొనుట, కూడ వుంటా వుంటుంది. కాని, యీకంబ్రాప్తు లవలన, వుండేనవ్వు మాత్రం సామాజిక సౌందర్యం, గమనించకండా వున్నార.

1. కంబ్రాప్తుకు తమలాభముకొరకు నటకులనుకొన్ని ఎంతయో గొప్పగా ప్రయత్నించు. పేజీ ఆనాటక పదధరియ న్నప్పుడు, క్లిరి యవకీర్తులు నాటకసభకే చెందున.

2 ఎక్కడయితే, కంబ్రాప్తునచ్చెదరో వీరిస్వాంతం త్రయ అప్పుడు, ఆమగంటును. వారు ఎన్నిమంటలకు సేక ఎత్తముంటే అప్పుడే ఎత్తవలెను. లేకపోతే కంబ్రాప్తుభింపదు. ఇది మిగుల దురాచారము.

3. కొంతమంది, కంబ్రాప్తుకు, ప్రతి నటకునకు, ఆ నేకమైన బిగడులు ప్రాస్తాడు. అది ఒక్కొక్కప్పుడు విరుద్ధమకు, కారణమగును. రానివారినికూడాచేర్చి నటకులతో ప్రయత్నిస్తారు. తుదకది విరుద్ధమగునకు కారణమగును. కంపెనికి చెడుచేరు జరుగును. గాన, నాటక సమాజ సౌందర్యం, యీ కంబ్రాప్తు పదతులు తొలగించుకొని, నాటకమునందలి, ముఖ్య భాగములను స్పష్టపరచక, పరియగు కాలమునకు, ప్రారంభ అంత్యములుగావించుచు, నాటకశక్తి, మరింత శోధనతెచ్చెదరుగాక! యని కోరుచున్నాడను.

తల్లాప్రగడ వెంకటేశ్వరరావు, బెంటూరు.

గుంటూరు: వైశ్య వ్యాయామకళా శాలవారికి హెచ్చరిక మద్రాసులో ప్రభుమవైశ్య యావజన మహాసభా సమక్షమునజరిగిన కుస్తీపోటీలలో విజయము బడసినందులకు కోరింగు సిల్వరకప్పును వైకళాకాలవారికి యిమ్ముటకుగాను

నాకు యిచ్చియుండిరి. తదుపరి కొంతకాలమువరకు నావద్దనే యుండివున్నది. కొన్ని కేదాభిప్రాయములచే వైకళాకాలముండి తొలగిపోవలెను కళాకాల మేనేజరుగారు శ్రీయంత్రుడు మాడికెట్టి వెంకటప్పయ్యగారికి నివ్వగించి వారివలన విభిన్నపూర్వకమగు నొక పుత్రమును తీసుకొనియుంటిరి. అపుత్రము నకలు:

శ్రీయంత్ర గృహ విరాఘవయ్యగారికి మాడికెట్టి వెంకటప్పయ్య ప్రాయించి యిచ్చిన చేపుత్రము. మద్రాసునందు ఆర్యవైశ్య యావజన మహాసభవారిచే మహాశ్వ వ్యాయామ కళాకాలకు నొసంగబడిన వెండికప్పును మీరు నాకు యిచ్చి వారు. గమక ముట్టినది. ఈకప్పుకు తిగి యావజన మహాసభ పోటీలకు హాజరుపరచగలవాడను: (పయిండ్) మాడికెట్టి వెంకయ్య, వైశ్య వ్యాయామ కళాకాల మేనేజరు, గుంటూరు, 9-10-26 ఇటుల పుత్రము ప్రాసించి యిచ్చియు నేలం వైశ్య యావజన మహాసభవారు కుస్తీపోటీలు, బలత్రదర్శనము మున్నగునాటికి ఆహ్వానపత్రముల వైకళాకాలవారికి పంపియుండగా వారే గుంటూరునందు మాకు పంచివెట్టియు, వైకళాకాల వారు నేలంనగకు కన్నును పంపకయూ, గాన రాకయూ యు. దుట వ్యాయామోద్యమమునకు ప్రోవా మునర్చినవారయిరి. విచారించగా మాకు ప్రత్యేకాహ్వానము రాలేదనిన మరేమేమి యీ బ్రసంగములతో కాలముగడిచిరి. గాన యిప్పుడయినను వాయల్ పాడులో జరుగగన్న వైశ్య యావజన మహాసభకు సజ్జానపంపూధ్యతులు యీనెం రి వ తేదీన ఆంగ్రప్రతికలో కుస్తీ పోటీలకు పస్తాదులను రమ్మరి ఆహ్వానము చేసియుండిరి. ప్రత్యేకాహ్వానము రాలేదని గతవత్సరము మాడిరిగా చెప్పక తప్పక యావజన మహాసభక కప్పుతో సహా హాజరై పోటీలలో పాల్గొనుచు గుంటూరు గౌరముకు ప్రకాశింపజేయ గోరుచున్నాడు.

గృహ విరాఘవయ్య.

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రు. 0.60-0.80 ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇవడిన వెలకే నిను. పురుగుల జంప ప్రారంభించి వారిశేధుల తర్జించి మాత్రములవెదలించి నాడికి పుష్టికలుగజేయును. తగిన గంటలకు మందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యొక్కచొట్ట నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము. అమ్మతాంబనం డిపో, బొంబాయి - మద్రాసు

వివాహములు

చంద్రాభట్ట రామమూర్తి, రాజమండ్రి

శ్రుతిస్మృతిపురాణములు కాంతిని తెల్పుటకు బయలుదేరినవా? లేక కలహములను బెంచుటకు బయలుదేరినవా?

కలహములను బెంచుటకే బయలుదేరినవనెడను యభిప్రాయము వారలు వాని ప్రామాణ్యము దీనికొన నక్కఱలేదు.

కాంతిని గానాడుటకే బయలుదేరినవనెడను యభిప్రాయ మగలవార వానియందఁ దెల్పుచున్న కలహకారణములను వివరించుటయును.

కావున యుర్రాణములందఁ దెల్పుచున్న స్వయంవరములు కలహకారణములలో లేక కాంతిని తెల్పగలవనియో సాటివులా కన్యాముగాఁ బ్రస్తుతము చేయుచుకొందము.

పురాణములందు స్వయంవరములు రెండు విధములుగాఁ గానించుచున్నవి. అవి శేషభ సంచంద్ర మైనవనియుఁ గన్య తనం తెలు తాను వదలి వరించునవనియుఁ దేలుచున్నవి.

నీతా ద్రౌపది వివాహములు మొదటి తరగతిలోనివి. దమయంతి వివాహము రెండవతరగతిలోనిది.

ఈ వివాహముల కలహకారణములలో కాంతి కారణములలో వివరించుము.

నీతా వివాహము శ్రుతివిల్లు నెక్కు పెట్టుటయే శపథ ముగాఁగలది. కాఁడా రాముఁడొక్కఁడే యావిల్లునెక్కు పెట్టుటయే వివాదమున కెడమియలేదుగాని మఱియొకడువాడ నా యొద్దమునున్నంతవఱకుఁ దెచ్చుచు దురువ నకుఁ గాలుఁద్రవ్యములను జూపి కాంతింబడుచున్న వివాహము కాఁటికుండుటంబట్టి యప్పటి రాజుల కమంతగా బ్రయత్నించుచుండలేదు. నీత వ య న్ను ను గూర్చి యుత్తరరామచరితలో వివాహము వాటికామె పర్వాది క్రొత్తపద్యముల వర్ణించుచున్నదని నర్థింపఁబడియున్నది.

అయినను వాటికి యిట్టి ప్రతిజ్ఞ పరిణయములవలన కలహముకలదనియే కనఁబడినది. గృహప్రవేశమున కయోగ్యుల మున్ను రాఘవునకు సారథిరాసమునను విడిచినది కొక ములోనున్న పరకురాముని దారికొనడందలిచెను. సాక్షాద్విష్ణుకేసంధూతుఁ డగుటవలన దాశరథి తనభార్యకుమును జూపి జామదగ్ని చే మురింపఁబడిన. రాఘవుఁడు సామాన్యమానవుఁడై యొక జామదగ్ని చే జమునికడ కంపఁబడుటయో లేక యా పరకురామునియొద్దకు లోబడుటయో తలచింది యుండెడిది. కాఁబట్టి ప్రతిజ్ఞారూప స్వయంవరములగూడ గలహకారణములైనవేగాని కాంతిని గాపాడునవికావు. కావున భారతకావ్యముల నీతవలె వివాహమాడుదురేని మహాపతివ్రత లగుదురని రజస్వలా వివాహమాడుదులు వాదులాడుట తమవాదమునకు విరుద్ధము. ఏమందురా? కర్మకరాస మెక్కు పెట్టినవానికి నీతవలె జనకుఁడే సమయముచేసెను. వింటిని విడిచినవెంటనే శేషభభంగము వాటిలకుండ నామెధిలఁడు నీత ను దాశరథినికొచ్చి వివాహమొనర్చెను. కాన నీవివాహము శేషభ కార్యపరాక్రమ సామేతంబగుటకేని యపాయకరమైనది. ఇట్టివివాహములను వాటికినిరనించెనని వచించుట మంచిదిగాని మనవందర నీదృశ్యములను పరిణయములనే చేసికొనుమనిచెప్పె ననుట విమర్శజ్ఞులనులేదు యనవలెను.

ఇక ద్రౌపదిస్వయంవరమున నో యదికూడ మత్స్యయం త్రమునేయుటయే శేషభముగాఁ గలది. ఈ వివాహమున శేషభ గందరగోళమైనదో తుద కదెల్లుపరిణమించె నో పాతకు లెలుంగనిదిగాదు. అయినను సంగ్రహముగా వందలి సంకల్పములను చూపుచున్నాను.

విప్రవేదధారియైన యుద్ధనుడు నాదా మత్స్యయంత్ర మను గొట్టుటలో జయమొందెను. ద్రుపదుడా పాండవపద్య ముని మొదలు బ్రాహ్మణునిగానే యెంచి పరిపరివిధముల పన్ను త్రాపము నొందెను. అప్పుడు బ్రాహ్మణులను క్షత్రియులను యుద్ధము సంఘటిల్లెను. అందు బ్రాహ్మణ జయము చేకూడెను. ఈ వివాహము నీతా వివాహములలోనే శేషభ కార్యపరాక్రమ సామేతమగుటచే యపాయకరమని తేలుటమేగాక వర్ణాంతర మును బరస్పరకలహకారణమును గలదని దృష్టపడుచున్నది. దౌ ర్జన్యమును బురికొల్పు నట్టివివాహము మనకుసాదేయమని రజ స్వలావివాహమాదు లుదాహరించుట వారి దౌర్బల్యమును సూచించుచున్నది.

మఱియు నికదమయంతి స్వయంవరమున సలవేదధారు లై కిక్వాలుఁ ప్రవేశించిరి. దమయంతి విష్ణుస్వామియై యా దేవతలను బ్రార్థించినది. వేల్పులుగాన కరుణించి నిజరూపముల నుద్ధరించి నటని జూపించిరి. తుదకు ముసలికలిరాజుకూడ నా యయంతిని పరించెను. ఆకలిత్రుతమును భీముజు నైవధుని వరించెను.

చెనని యాగ్రహావేశపరవశుడై యా దంపతులను ముప్పులిప్పు లను బెట్టి నూడు చెలువుల నీకు ద్రావించి విడిచెన. ఈ కథ నుబట్టిమాడ నిట్టి వివాహములు దేవతలకు కూడ గిట్టవని తేలు చున్నది అంతియేగాక కష్టపరంపరల కాలవాలములనిగూడ విశేషముగచున్నది.

ఇంతను మఱి యంబు, యంబిక యంతానికా వివాహ ములు మఱింత దారుణమైనవి భీష్ముడు రాజా లతోఁ బోరునల్పి యంతానుల మువ్వకఁ దెచ్చెను యంబిక యంతానికయూ విచిత్రవీర్యుని వివాహమాడి. యంబ యది నఱకే సాశ్వతాజను వరించుచుండుటచే నిదిక్రవీర్యుని వివా హమాడుట నిరాకరించెను. అందువలన నంబను భీష్ముఁడు విడి చివెట్టెను. అప్పుడంబ సాశ్వరాజు కడకేగి జరిగిన వృత్తాంత మంతయుఁ దెప్పెను. సాశ్వరుడు పరపుత్రునిచేతఁ గొనిపొడి న దను శేషమున యంబకు వివాహమాడుట కంగీకరింపడయ్యె ను. దాన నామె తిరిగివచ్చి భీష్మునితమ్ముని వివాహమాడునునె ను. వాడు నిరాకరించెను. తుట్టుతుడకు భీష్మునే వివాహమాడు మనెను. భీష్ముఁడంగీకరింపక భీష్మించెను. ఈవిషయమై గురు శిష్యులయ్యు పరకురాముడును భీష్ముడును గ్రుద్దులాడుకొనిరి. కాని యంబకు గార్యము లేకపోయెను. చివరకంబవని యుద్ధను భ్రష్టత్వము యువరి సన్యాసములోనికి దిగెను. అంబ తపస్సు చేసి శిఖండియై భీష్ముని చంపుటలో నా వివాహము పూర్తి యయ్యెను.

ఇట్టి వివాహములు కాంతిని కాపాడునవియూ లేక కల హముల మునికొట్టులగునవియూ, ఒకని వరించుచున్నయంబ నిం కొకడు భానుగాని మఱియొకనికి అనగా దమ్యంకి వివాహము చేయుటకై తెచ్చెను. తుద కేవలము వివాహమాడలేదు. పైగా యుద్ధములు కార్యణములు. ఇంతకన్న పూర్వములేమి కావలె ను. ఇట్టి వివాహములు నింద్యములు యపాదేయములు. మన రజస్వలా వివాహములు పురాణములందట్టి వివాహములనిం దింపబడియుండలేదని దెల్పు చాల వింతను బుట్టించుచున్నది. ఈ బోలికల వివాహములవలన వచ్చిన నష్టములను స్పష్టముగా బురాణములు దెల్పుచుండగా వానియందు వేతె నిషేధము చెప్పబడియుండలేదనుట యేటి న్యాయమో తెలియుటలేదు. కథలో వ్రాసిన చర్యలనుబట్టి విడి విషయములను గ్రహించుకొన వలెను. ధర్మజుడు జామదాదీ యొడి యడవులకేగి యప్పు కట్టుములు పడెనని దెలిస జాలను. ఎవరును జామదాడ కూడనని వేతె చెప్పనక్కఱలేదు. పై మొదటివాక్యమునందె జామదాదు నిషేధింపఁబడియున్నది. ధర్మజుడు జామదాడను గాన మనమును జామదాడవచ్చునని చెప్పరాదు. అట్లే పురా ణములలో స్వయంవరములవలన వచ్చిన హానులను దెల్పుచుండఁ గా వేతె నిషేధింప నక్కఱలేదు. అందు కన్యకుంపరములను వికదాచుని వానిని యపాదేయములనరాదు. వానివలన కష్ట పరంపరలు కలుగునని బోధించిన ప్రధానాంతములే నవి నిషేధ ములుగాని యపాదేయములు గావని యూహింపవలయును.

ఇంతయేల మన భారతదేశము పూర్తిగా విడిచియుల పాస్తకమై పోవుట కిహు స్వయంవరవివాహమే కారణము. రాణీసయంత్ర యెడను తనతండ్రియైన జయచంద్రునకు విశోధియో యిట్టి పృథివీరాజును వరించెను. దాన బయలు దేరిన కలహమును సందుచేసికొని మహమ్మదు గోరి ఢిల్లీని యాక్రమింపఁగలిగెను. చరిత్రజ్ఞానకూక్షులై మనవారు రజ స్వలా వివాహములు వ్యరాజ్యమును చెచ్చునని భ్రమించు చున్నార. మన భారత రాజ్య భద్రతకుఁ గారణమైన రజస్వ లా వివాహము రాజ్యసంపాదనకు సాధనమునా?

మఱియు బుువులు మొదలగువారు కొండలు క్షత్రి యాదికన్యలను వివాహమాడినట్లు పురాణములలోఁ గని పించెడు కథలు. కామవికారములను సూచించునవి గాని ధర్మ వివాహముల నిరూపించునవికావు.

కన్యలను రజస్వలగుదాఁక నుంచి వారియచ్చవచ్చిన ముచ్చన వివాహ మాడవచ్చుననివదలిన తుదకేసర్వాంతర్యం వివాహమాడిన నేమిచేయఁగలరు? తమకుఁకులు యేదిచేకియుల నో వివాహమాడిన విశేషము జహిషాగ్రము కానించు జాతీ యవాదుల జాతీయతకు భంగము వాటిలదా? కన్యలు వజ్రను మీతినగలంది మీరు నియమించిన వరుని వివాహమాడరు.

దాన కుటుంబకలహములు మొదలగును. క్రమముగా వివా హభాద్యత తల్లిదండ్రుల నుండిజాలును. తల్లిదండ్రులు తాము కన్యకులకు కెంతలంతని యొకమిమన నవనాగరకులు కల్పించు చున్నార. మాఁకులను గన్నతల్లి దండ్రులే వ్రాహ్మ మొనరురనిన నికవారిని కాపాడువార వైవారా? తల్లిదండ్రు లకంటెను వ్రేనుకలవా దుందురా.

కావున భారతీయులారా? మిహాఁకులకుఁ దల్లిదండ్రు లైనమీరే కాంతియంత కన్యావివాహములను యథాశాస్త్ర ముగా నొనర్చి వారిసౌఖ్యములకు గల్గలగుదురగాక.

కర్నూలు

హరివిలాస శారదాగారి బాల్యవివాహచట్టము

80.6-1928 తేదిన పై బిల్లునిషయమై చర్చించుటకు పురమండరమున ఒక పౌరమహాజనసభ జరుపబడినది. చతుర్వర్ణ ములకు చేరినజనులు అనేకమంది సభకువిచ్చేసిరి. సభలో మున్నా తికమంది బ్రాహ్మణవైఖ్యలైయుండిరి. మహాన సాయంత్రము 6 ఘంటలకు ప్రారంభింపబడిన సభ రాత్రి ఘనము రిక్తి గంట లకు ముగింపబడినది. బ్రహ్మశ్రీ ఎన్. ఆణ్ణాస్వామిఆయ్యంగారు బి. యె. గారు అగ్రాసవాధిపత్యమున నహించిరి. గుంటూరు పురవాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ శిన్నన లక్ష్మీవారాధానంతులు గారును మ-రా-రా-శ్రీ దుశి చెంచయ్యగారును యంకాకర్నూ లుపురవాస్తవ్యులగు యితర పెద్దమనుష్యులును శారదాగారి బిల్లు ను బలపరచుచు ఉపన్యాసము లిచ్చిరి. బ్రహ్మశ్రీ రత్నసభావ త్యు బి యె. బి.ఎల్.గారు బాల్యవివాహములు శ్రాహ్మణ్య ల్యమునకు కారణములు కావనియు ఈచట్టమువలన హిందూను తమే నశించుననియు శాస్త్రములు రజస్వలానంతరవివాహము ను ఆమోదింపవనియు చట్టము నిర్బంధపువరకులు గలిగినదిగా తగదనియువన్యసించిరి. వీరిమతమునే అనుసరించుచు బ్రహ్మ శ్రీలా నెంకటసుబ్బయ్యగారు ఉపన్యసించిరి. బిల్లును బలపరచు వారు బాల్యవివాహములు దేవామానసికదౌర్బల్యమునకు కార ములనియు భారతపాతి ఈ వివాహములవలన ప్రస్తుతహిందూనిక నచ్చినదనియు ఈ దురాచారమును మాననియెడల నశించిపోవుకే ననియు హిందూమతము ఈ చట్టమువలన యంతమాత్రమును హానిచెందదనియు బాల్యవివాహచారము శేషము సాంఘిక మగుకట్టుబాటనియు సాంఘిక కట్టుబాట్లును మతమును వేరవే రనియు సాంఘిక కట్టుబాట్లు మారినకూత్రమున మతమునకు హాని పొవదనియు శాస్త్రములు రజస్వలానంతర వివాహములను ఆమోదింపుచున్నవనియు పూర్వము పురాణప్రసిద్ధులగు వ్యక్తు లలో రజస్వలానంతరవివాహములు జరిగినట్లు అనేక నిర్వచనములు కలవనియు వేదములందుగూడను రజస్వలానంతరవివాహములే ఆచరణయందుండినట్లు కనబడుచున్నదనియు వివాహకాలము నందు చెక్క మంత్రములను జరుగు ఆచారములను రజస్వలా నంతర వివాహములనే సూచించుచున్నవనియు రజస్వలానంతర వివాహముచేయుటవలన పెద్దలు నరకమునకు పోరనియు పాపము రాదనియు చట్టమునందు నిర్బంధింపవరకులు (సాక్షి ౯) లేని యెడల చట్టమువలన శేమి యు ప్రయోజముండదనియు రజస్వలా నంతర వివాహములు నుంచిని యుపపూర్తిగా నమ్మి ఆచరించు వారిని సంఘము ఆంక్షుంబగై రాలవలన బాధించుచున్నదనియు అట్టి ఆంక్షులకు భయపడి యిష్టము ఉండువారు యెయియు దౌర్బల్యముగా ఆచరింపజాలరనియు చట్టనిర్బంధము అందరకును అన్వయించినప్పుడు ఆంక్షులు పెట్టబడునను భయముండదనియు సంఘము దురాచారములవలన శాశనమునున్నప్పుడు ఈ మా త్రమునిర్బంధము నుపయోగించి సంఘమును బాగుపరచుట తప్ప కాదనియు చట్టమునందు నిర్బంధపువరకులు లేనియెడల నెన్య గును రజస్వలానంతరవివాహములను చేయుటకు సాహసింప రనియు బాల్యవివాహములవలన శ్రీవిష్ణు కంతరాయములు కలుగుచున్నవనియు ఈ బిల్లు చట్ట ము గా మారిన యెడల వరదక్షిణల బాధ తగ్గుననియు నుపన్యసించిరి. ను మారు రెండున్నర గంటల వాదోపవాదములు బాహుళ్యముగా జరిగినతర్వాత సభ్యుల వట్లు తీసికొనగా నలు గురు తప్ప మిగతవారందరును బిల్లును బలపరచిరి. కర్నూలు వంటి వెనుకబడిన ప్రభుత్వ పూర్వార్థకారకరాయలు లగు బ్రాహ్మణ వైఖ్యలు అధికసంఖ్యాకులుగా చేరిన సభయందు యిట్టి తీర్మానము జరుగుట భారతమాతకు మునుములు రానున్న వని సూచించుచున్నది. అనేకమంది పురపంచములు సభకు విచ్చేసిరి. మ.రా.రా.శ్రీ మేడం వెంకన్న చెట్టిగారును మ రా రా శ్రీ జాటూరు రామయ్యకెట్టిగారును, మ.రా.రా.శ్రీ నూరి వెంకటసుబ్బయ్య కెట్టిగారును, మ.రా.రా.శ్రీ అనంత కొండయ్యగారును, మ.రా.రా.శ్రీ పోలిమేర శేషయ్య కెట్టిగారును, మ.రా.రా.శ్రీ రేవుదాల శేషయ్యకెట్టి గారును, మ.రా.రా.శ్రీ గజుల శేషయ్య కెట్టిగారును, మ.రా.రా.శ్రీ చిత్రాల రాచయ్య కెట్టిగారును, మ రా రా శ్రీ కొత్త అచ్చయ్యకెట్టిగారును, బి. విన్నస్వామి ఆయ్యర్, బి. యె. యం. శ్రీనివాసాచార్య బి. యె. యస్ గణపతిఆయ్యర్, బి. యె. బి.యల్., జి. కే. శ్రీగిరిరావు, బి. యె. బి.యల్., యల్. సి. రంగాచార్య బి. యె. బి.యల్. ఎ. రత్నసభావత్యు, బి. యె. బి.యల్. ఏ. రామకృష్ణారెడ్డి బి. యె. బి.యల్., లక్ష్మీరెడ్డి బి. ఎ. బి. ఎల్., జి. కళ్ళ స్వామి ఆయ్యర్ బి. యె. యల్., టి. కే. రామిరెడ్డి మర్చుం టు యంకను అనేకమంది ప్రముఖులు విచ్చేసియుండిరి. సభ వారు క్రిందివిధముగా తీర్మానించిరి.

భారతశాసనసభలో హరివిలాస శారదాగారిచే నుప పాదింపబడిన బాల్యవివాహచట్టము సవరణలో సహా ప్రస్తు తపు పరిసీతులను బట్టి అవసరమై యున్నదని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

లండనునగరములో భారతసంస్థానాధీశులు

శ్రీరామకృష్ణ

రాజకీయవిషయములు క్రిడలు

ఈ యెండకాలములో లండను నగరమున కేతెందు భారత సంస్థానాధీశుల సంఖ్యకంటె ఎక్కువైన వారి సార్యభాషల పట్టాభిషేక మహోత్సవముల సందర్భమున నిచ్చటికేతెంది యుండిన భారత సంస్థానాధీశుల సంఖ్య చాల తక్కువగానే యుండెను. భారతదేశములో వేసిన ఋతువునందు నేవచ్చుచు వార విశ్రాంతిల నిమిత్తముగానే లేక గొప్పగొప్ప రాజసర్వస్వములను ఉత్సవసందర్భములందుగాని భారత సంస్థానాధీశులలో కొందరు యూరోపుఖండమున కేతెందుచుండుట చాలకాలమునుండి ఆచారమై యున్నది. కాని యీ సంవత్సరమున వీరి దర్శనము సాంఘిక సంబంధమైనదే గాక రాజకీయ సంబంధముగూడ గలిగియున్నది.

భారతదేశములో చరిత్రకాల మంతయు గడిపియుండిన బట్టరుకమిటీ యిప్పుడు లండనునగరములో తన సమావేశములను వడుపవలసియున్నది.

సంస్థానాధీశులలో కొందరి కిదియే వ్యగ్యహుగాను న్నదని తెప్పరిచుచు. మరికొందరు యింత తిరుగుగా రాకున్నను, అతిథులుగా మాత్రము వచ్చుచునేయుండురు. కిథియవారలోని నవనగరు బాహ్యపాటు యిటీవలనే నేయిచ్చునట్లైన స్యగ్యహునకు చేరెను. ఇతడు క్రిడాపక్షులచే "బంజీ" యని బిరుదబడుచుండును. ఈతని క్రాంతి రేవులను నీటి బండరువల్ల నభివృద్ధియగుచున్న వ్యాకరము సందర్భమున కథియవార్ నుండి బ్రిటీషు యిండియాకు వస్తువుల సగుమరిచేయు ముఖ్యులనుగు వీరంగాండ్ల కిస్తములైన మరల విధియ విషయమున నీతికిని ఇండియా గవర్న మెంటుకును సమాధాన మొద్దియు నింకను తదరలేదు.

ప్రాన్సు దేశములో నొకగృహము

తెరుగుగా నివటికేతెందు మరియొక సంస్థానాధీశుని బాగయక్కారు మహారాజు పెద్దసంస్థానాధీశుల యిరుగుదికా నితడొకడు. మైదరాబాదు, వైజాపూ, మైసూరు మహారాజు, వీరిరువురినలెనే నితడుగూడ సంస్థానాధీశుల సభయొక్క స్థాయిసంఘముచే తయారుకాబడిన విధానములోగలియక భూరముగానే యున్నాడు. వీని కిప్పుడు రెండు యేడు వడుచుచున్నది. చిన్నతనములో నితడు సాంఘిక రాజకీయ సంస్కార ప్రయోగము యుండెను. వీని యభిప్రాయము లిప్పుడు మనుపటికంటె పెక్కువ ప్రార్థాచారిత్రమును సూచించుచున్నవి. పూర్వజీవములలో నితడింగ్లాండులో రెండునోట్లయందు గృహముల కేర్పరచుకొని యుండెను. ఈ రెండినిగూడ నిప్పుకు విడిచి ప్యారిస్ నగరములో నొకగృహ మేర్పరచుకొనియొన్నాడు. కాని లండనునందే తిరుగుగా నివసించుచుండును. వీనినలెనే కత్తుర్రలా మహారాజుగూడ ప్రాన్సుదేశమునందే తన గృహము కేర్పరచుకొని యున్నాడు. ప్రాంచి సాహిత్యమునకు కళయందును వీరికిగల యభిరుచి కత్తుర్రలావద్ద నెత్తిచే నిర్మింపబడిన భవనమందు గాన్పించుచున్నది. దీని చుట్టు నిర్మింపబడిన పాడుకాచెప్పయిలిన పొరుగును పోలియుండును.

బొంబాయి రాష్ట్రములో నొక సంస్థానమున రాజపిఠ మహారాజు యీ దేశములో బాహ్యపాటుకు పొరుగుననే యున్నాడు. ఇతడు ప్రతి వేసవికాలమందును ఓల్లు విండ్సరు ననుచుకానువద్ద ఆంగ్లేయుని ఎలెనే తీవనము సజ్జయిండ్ల ఇందూరు మహారాజు హోల్కార్ నకు ఆహ్వానము క్రిస్తు చర్చి నివాసస్థలము. ఇప్పుడీ దేశములోనున్న యితర సంస్థానాధీశులు కాంచీ (కత్తియ భారతదేశములోనున్నది) నవాబుగాడను, మాన్ బీహారు మహారాజుగాడను పదేదీ (ఒక చిన్న పంజాబు సంస్థానము) నవాబుగారు ఆహ్వానము బెలియిల్ కాలేజివద్ద నున్నాడు.

ఈదేశము నప్పుడప్పుడు దర్శించు సంస్థానాధీశులలో క్రిడాపక్షుడు పాటియాలా మహారాజు. ఇతడు సంస్థానాధీశ సభయొక్క భాస్వలగుగా నున్నాడు. మహారాజుగారు ప్యారిస్ నగరములో జబ్బుగానున్నందున, యితడు త్వరలోనే ప్రాన్సుదేశమునకు పోవుచున్నాడు. జూలై నెలలో మరల ఇంగ్లాండుదేశమున కేతెందును.

ఇతడు క్రిక్టెట్టు బంతి యటలో ప్రవీణుడు. భారతదేశ ఒలింపిక్ క్రీడల కధ్యక్షుడు. డాక్టర్ లీగ్ యొక్క స్థాపకుడు. ఇండి

రాజకుమారుల ఆహారము.

నీవిడ్డు రాజకుమారుడే!

నీ వాతడు పెద్దవాడైనతర్వాత, మానవులలో రాజకుమారునివలె నుండుటకు కోరుదువు.

రాజకుమారులు పోషింపబడు 'గ్లాక్సో' లోడనే ఈతడును పోషింపబడిన, చూచుట కందముగను, అవయవములు చక్కనుగ ఉండును.

5 రాజకుమారుల జాలయములలో నుపయోగింపబడు నాహార మిది ఒక్కటియే.

"గ్లాక్సో"

విటమిన్ పాల ఆహారము.

3

Glaxo

ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

తవాలపెట్టు నెం. 40 మదరాసు.

3706

యన్. కన్నట్ కల్బుయొక్క ఉపాధ్యక్షుడు. క్రిడలయందే గాక సాహిత్యమునందు సర్వకార్యములందును నూడ నితని కభిరుచి మెండు. వీని పొరుగునను జిండు మహారాజు జాలై మన మధ్యములో నివటికేతెందును.

కాశ్మీరమహారాజు

సంస్థానాధీశుల సభయొక్క స్థాయిసంఘముచే నామోదింపబడిన విషయముగూర్చి చర్చించుటకు పాటియాలా మహారాజు తన తోడిసభ్యుల సమావేశముల కర్మకుతంహించును. ఈ విషయమున నితనికి సాయమొనర్చునట్లు కాశ్మీర మహారాజును పరోపాధింతుగారు. ఇతడు నూడ పెద్ద సంస్థానాధీశుల యిరుగుదికా నొకడు. మైసూరు మహారాజు తన సంస్థానము నెన్నడును విడువక క్రిడాతో పరిపాలించుచుండును. కాని తన సోదరుడగు యువరాజు యీ దేశమును తనచుగా దర్శించుచుండును. ఇప్పుడీచ్చటనే యున్నాడు. బట్టరుకమిటీలో కాలోపనలపు సంస్థానాధీశులలో కచ్చిమహారాజొకడు. హిందూమహాసభ ప్రముఖుడ 7,000 చదరపు మైళ్లు విస్తీర్ణముగల సంస్థానమున కితడు అధిపతి. ఇతడు 45 యేండ్ల పరిపాలనయందు పవభవముగలవాడు భోజనము నవాబు వయసునందును, పరిపాలనానుభవ మందును చిన్నవాడు. ఇతడు పోలోబంతి యటయందు ప్రవీణుడు. రాబోవునెలలో నితడు లండను నగరమున కేతెందును. ఇతడు సంస్థానాధీశుల కళాశాలలో చేటియందును గాక ఆలిఫుఖ విశ్వవిద్యాలయమునందే విద్యను బొందును.

మరియొక మహమ్మదీయ సంస్థానాధీశుడు పలాన్సురు నవాబు. రాబోవు లీగ్ ఆసంబ్లియొక్క భారతీయ ప్రతినిధులలో నితడొకడు. సంస్థానాధీశుల సభకు సభ్యత్వపు హక్కు లేకుండ ప్రతినిధులుగా మాత్రము చిన్నచిన్న సంస్థానాధీశులుగూడ కొందరు యూరేపియన్లములో నివటికేతెంచెదరు.

"లండన్ టైము"

మద్రాసు అందు సదరక మరాటా

రైల్వేకంవెసి, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

1928 సం॥ జూలై 13వ తేదీన

తిరుత్తనిలో జరుగు కృత్తికా

ఉత్సవము

మద్రాసునుంచి సదరు ఉత్సవమునకుపోవు ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థము మద్రాసునుండి సాయంత్రం ౫.౦౦ నా 11 బయలుదేరి ఆర్కోగం 7-30 చేరు ఆర్కోగం ప్యాసెంజరు 1928 సం॥ జూలై 13వ తేదీన తిరుత్తనివరకు పోవుటకు ఏర్పాటు గావింపబడినది.

తైమింగు వివరములు యీక్రింద నుదహరింపబడినవి. ఆర్కోగంనుండి బయలుదేరుట 7-40 తిరుత్తనివరకు రాత్రి 8-40 1928 సం॥ జూలై 13వ తేదీ తిరుగు ప్రయాణమునకు 18 నెంబరు ప్యాసెంజరు తిరుత్తని నుండి మద్రాసునకు యీక్రింద నుదహరించిన వేళలకు పోవును.

ఉదయం

ఉదయం

తిరుత్తనినుండి బయలుదేరుట 7-20 ఆర్కోగం చేరుట 7-40 ఆర్కోగం బయలుదేరుట 7-50 మద్రాసు చేరుట 9-45

జనరల్ బ్రాఫిక } మోన్-డి-సింగ్లేర్
మేనేజర్స్ అఫీస్ } ఆర్కింగ్ జనరల్ బ్రాఫిక మేనేజర్

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్ట్

(11-7-28)

నీమజురీ దినుసులు

ఇరవది గజముల పీస్ ధరలు
కార్టన్ వల్లు—22 X 22 మంగినుడు (1) 8-14-0
కార్టన్ వల్లు—22 X 22 మంగినుడు (2) 7-14-0
కార్టన్ వల్లు—22 X 22 మంగినుడు (3) 8-8-0
తెలుపు వల్లు—1700 (75) 12-10-6
తెలుపు వల్లు—1700 (75) 12-10-6

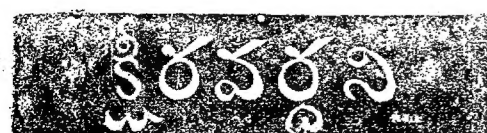
నూలు

40 జంబుల నీమ (రి హా కట్టు) జాక్రీ 6-7-0
జంబు (రి హా కట్టు) 7-1-0
జంబు (రి హా కట్టు) 6-11-0
40 జంబు (రి హా కట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
60 నీమ (రి హా కట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
చాట్టా (రి హా కట్టు) 12-0-0

సిమెంట్ పిపా వెల్:

100 గాజు (రి హా కట్టు) 11-4
చక్కెర మూటయొక్క ధర
వేరుసెనగ నూనె

అముదము
పదును చేసిన తోలు రతి 1-కి ధరలు
అవుతొలు (7 టు 7 1/2) "జెకంట్స్" 1-4-9
(9 టు 9 1/2) 1-4-0
(10 టు 10 1/2) 1-6-9

కిరవర్ణం లాబరేటరీ అందు
ఆయుర్వేద నిలయము, బెజవాడ.

పక్షాగిమిడితాలూకా రయితులనభ

శ్రీయుత వి. వి. జోగయ్యవంతులు (ఎం.ఎల్.ఎ.)
గారి అధ్యక్షత వహింపము

అధ్యక్షులు తమయొక్క ప్రాధికారమున కి|| శ్రీ||
ఆంధ్రప్రదేశ్ గోపాలకృష్ణయ్య, పండిత గోపభద్రాచారి గార్లు
నిరూపణ చేసినవలన గురజులులకు కొనిపూడిరి. పిమ్మట
సభయొక్క యాజమానులను దేవులు భారత సేవకు యొక్క వ్య

కాబట్టి దేశముయొక్క పరిపాలనయందు వ్యవసాయ
మునకు ప్రధానస్థానముండవలెను. వ్యవసాయ పరిశ్రమ వివరము
మున బ్రిటిషు ప్రభుత్వము పన దేశమున కొనర్చిన మే లెద్దియు
నులేదు. బ్రిటిషువారు మన దేశమును 1800 యేండ్లకుండు సెక్కువ
కాలమునండి పోలించుచున్న పన దేశముయొక్క రయితుల
సిరి నానాటికి క్షీణించుచునేయున్నది. వ్యవసాయము మన

అట్టి పరిస్థితి లేనపుడు మాత్రమే గానాగము లేనగా.
(1) విదేశీయ వర్తకాలనను: ప్రపంచమునకు పాడివంట
అను నిలకమును భరణిపండిము లీదేశీయవర్తకాలనము క్రింద
నేను ప్రపంచమునకు మిగుల దీక్షమయి యున్నది.
(2) అస్థిరముగా చెరుగుచున్న
భూమిని గులు ప్రస్తుత కార్టోలీ సమస్య యందుకు ప్రత్యక్ష
నిదర్శనము.

వ్యవసాయ పరిశోధనాలయములు 54 ఉండెను. వి
క్రింద ఖర్చుచేసిన మొత్తము 7 మిలియన్ డాలర్లు, అనగా,
మనకు 2 కోట్ల 20 లక్షల రూపాయలు, 10 వ్యవసాయ
కళాశాలలుండెను.
ఇందు నియమించబడిన యాపార్థాయల సంఖ్య 685
వీరిలో 300 మంది సాంకేతిక శిక్షణను పొందియుండిరి.
అమెరికన్ వ్యవసాయ బోర్డుచే ప్రకటింప బడుచుండిన వ్యవ
సాయ ప్రక్రియల సంవత్సరమునకు 60 లక్షలకుండు సెక్కువగా
నుండెను. ఈవివరములు అనేక సంవత్సరములు క్రిందటి కాల
మనకు సంబంధించినవి. ప్రస్తుత కాలమునకు సంబంధించిన
వై వివరములయొక్క సంఖ్యలు యిప్పటికి చాల యభివృద్ధి
గాంచి యుండవచ్చును. ఆసియా ఖండపు రషియాలో
నెచేరీయ దేశమునందును నోకయెదారిభూమియు యుండెను.
ఈయెదారియంతయు నీ పురుగు నూతన వ్యవసాయ
ప్రక్రియల మూలమున నింపుచు మింపుచు గా
నున్నాన వనముయొక్కది. వ్యవసాయమున గాక యిత
ర పక్షిక్షములమీదనే ముఖ్యముగా శాధారణము చేయులలో,
వ్యవసాయ పరిశ్రమ యంతటి యభివృద్ధి గాంచుచుండగా,
వ్యవసాయమునందే మాత్రముగా శాధారణము భారతదేశములం
దు, భారతీయులకు ప్రస్థించున బిలుముకొనుచున్న బ్రిటిషు
ప్రభుత్వమువారు గావించినయభివృద్ధి యెది? ఈ పరిస్థితుల
లో నూతన వ్యవసాయ పద్ధతులకు రయితుల ద్వారములకడకు
దెచ్చిపెట్టి, భూమివంట నభివృద్ధి చేయించుట ప్రభుత్వము
యొక్కయు, మహారాజులయొక్కయు, రాజులయొక్కయు,
భూస్వాములయొక్కయు, విధియై యున్నది. ఒక ఎకరము
భూమిపై పండుచున్న పంటకుండు నూతనపద్ధతుల మూలమున
యూడు నాలుగింతల పంటను పండించు విధమెట్లో రయితులకు
ప్రదర్శింప బడవలెను.
(4) రయితుల ప్రస్తుత ప్రావణ్య శాల్పకారము
కొంతవరకు విరకాల ముగ్రస్తత యందున్నది. దీనికి తో

దుగా రయితుల చేల్పించబడు అర్హతవర్జిత రయితును మరీ
క్షోణిదేశము దెచ్చుటకు గారవలయును. ప్రభుత్వ సహాయము
లేకుండ రయితు ముఖ్యముండి విడుదలగుటయెట్లు? గ్రామ
జీవితములో అప్పిచ్చు వానికొకడ నొక స్థానమునుట యవస
రముకాని వస్తులు నేయు ప్రభుత్వమునకు అప్పిచ్చువానికిని
మధ్య రయితు చిక్కిపోయియున్నది. ఈ పరిస్థితులలో, నిమ్మ
వనూళ్ల యందు ప్రభుత్వమువారు రయితులకు కొన్ని సౌకర్య
ముల నొసగుట భావ్యము. అప్పటికంటె మాత్రముగా, వ్యవ
సాయ బ్యాంకులు తెరువబడవలెను. 100 కి 8 1/2 శేక 4 1/2 నాకి
తెచ్చిన వడ్డీ రేట్లకు రయితులకు ముఖ్యము లభించునట్లును నుల
భమున వాయిదాల మూలమున నా ముఖ్యముల మరలరాబట్టుకో
బడునట్లును, ప్రభుత్వమునా రేట్లను చేయవలయును.
వ్యవసాయము లేనికాలములందు రయితులు మరి
యొక రెండవవృత్తి నవలంబించవలెను. ఈ రెండవవృత్తి మాత్రము
గా రాట్నపరిశ్రమ యయియుండవలెను. రయితులు
తమవృత్తులను తామే తయారుచేసికొన వేర్నియేడవలెను.
తమ పూర్వ లిట్టానర్పించుండిరి. ఈ పరిశ్రమకుండుట కనేక
కారణములున్నవి. ఈ పరిశ్రమను పునరుద్ధరింప వేయె శాధ్య.
రయితులపై నున్నది.

రయితులు నూతన వ్యవసాయపద్ధతుల సుపయోగ వర
మకొనలేననిన, అత్తర ప్లామును మాత్రముగా సంపాదించవలె
ను. వ్యవసాయ పరిశ్రమను సంబంధించిన కరపత్రములు, ప్రకట
నలు, మున్నగు వానిని చదువనేర్చియుండవలెను. కాబట్టి రయి
తులు తమ పిల్లలను పాఠశాలలకు లంపుయింపవలెను.
ఈ సందర్భమున ఆధ్యక్షులు తమ
యువ శాస్త్ర సములో గ్రామ పాఠశాలగూడ గ్రామలోక్కు
అడవులు, నీటిపారుదల, సహకారోద్యమము, కిస్తి బండ్లి,
గ్రామపంచాయతీలు మున్నగు విషయములకు ముచ్చటించుచు,
రయితులకును, ప్రభుత్వమునకును గూడ కొన్ని యువయోగ
కరములగు సలహాలను సూచించెరి.

Advertisement for 'VINS' (వినస్) featuring a logo with a crown and text in Telugu. The text includes 'విజయం కట్టనక్కరలేదు' and 'అహమ్మారస్య'.

నెల 1-కి 40 వేలము మీద ఏజెంట్లు కావలెను
ఆర్గనైజింగు సూపరెంటెన్ డెంట్లు
యస్. ఆర్. వి. గుప్తగారు, కావలి తేక
కావలి శేషయ్యగారు, కస్తూ, విజయంగరం.

Advertisement for 'HEAL & SONS' featuring an image of a large metal safe or cabinet. The text includes 'HEAL & SONS' and 'MADRAS'.

నెగ రోగము,
పక్షవాతం, చెముడు
చికిత్సకులు డాక్టరు అగస్త్యేశ్వరరావు
బాకట్ల (గుంటూరు జిల్లా.)

శ్రీ శ్రీ దేవీ దేవతా శాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి శ్రీ సీతారామ సమాజమువారు సమర్పించుకొన్న విజ్ఞాపనపత్రము

శతావధాని ప్రతాప వేంకటేశ్వరకవి, బెజవాడ

శ్రీమంతురారాజా యార్లగడ్డ అంకినీడు ప్రసాద్ జమిందారుగారు బి. ఎ. (చల్లపల్లి) శ్రీవారు క్రిందటి నెల 28 వ తేదీ రాత్రి హద్రానుగరముందు ఆకాలమురణమునందలి వారస విరుట్టు ఎంతయుచింతించుచున్నాడు. వీరు కమ్యునుజనసంఘమునకు కొంతకాలము అధ్యక్షులుగానుండి, ఎంతయో ముఖపరామితులంటి ఉపకారమును చేసిరి. 6 సంవత్సరముల సానికరాష్ట్రీయ శాసనసభలో సభ్యులుగానుండి ధైర్యముతో చర్చలలో పాల్గొనచుండెడివారు. విద్యార్థులయందు అపారమైన రాగమును, దయను, కఠిని యుండెడివారు. ఎన్నెటుపరిపాలనకు రాకపూర్వము స్వసంఘమునందలి యెక్కువభిలాషను జూపుచు స్వసంఘములకు ఎంతయో ఆశీర్వాదమునుండెడివారు. కాని వీరు ఎన్నెటుపరిపాలన వహించినచేదుగరి పరిపాలనాభారములననో మాసంఘముయొక్క దురదృష్టవశమునో చేయవలసిన సహాయమును చేయజాలకపోయినా కనిపాత్రము వ్రాయుటకు విచారపడుచున్నాడు.

విద్యాభివృద్ధియే దేశాభివృద్ధికి మూలాధారమని తలచెడి వాడైన శ్రీ ప్రాంతములగు ముఖ్యులలో వీరు ప్రథములని వ్రాయుటకు బాల్సంకతో వున్న ఆంధ్రసర్వకళాకాలము 25000 రూపాయలు నిరాశము నొసరియుండుటయే ప్రబలవిదగ్ధము. అనేక సభలయందు విద్యాభివృద్ధిని గురించి వుపన్యాసములు యిచ్చుచుండెడివారు.

జమిందారిపుటుంబమునకు చెందియున్న పట్టికి వీరికిగల నిరాడంబరత్వము నిగర్వము ఎంతయో కొనియాడదగినవలసిన విశేషములు.

వీరి ఆకాలమురణమునకు విచారసాగరమున మునిగియున్న శ్రీవారి కుటుంబమునకు కమ్యునుజనసంఘమునకు నానానుభూతిని తెలియజేయుచున్నాను. మరియు శ్రీవారి జ్యేష్ఠపుత్రులగు మహారాజరాజశ్రీ శివరామప్రసాద్ బహదరుగారు బి. ఎ. విశేషకాలము ఎన్నెటుపరిపాలన కుభదాయకముగా చేయుటలను స్వసంఘమునకు చేయగలిగిన సహాయము

జేయవలయును కలకామముడగు భగవానుడు అనుగ్రహించు గాక యని కోరుచున్నాను.

శ్రీ శేషులగు శ్రీవారి ఆశీర్వాద శాంతిసోపనగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

యలమంచిలి సూర్యనారాయణవర్మ, కమ్యునుజనసంఘకార్యదర్శి, మంజుళ.

అమితమైన సువాసన
విశుద్ధక ఈటాయిలెటో సబ్బును వాడుట
టచే మీరర్థమునందుగల వెటో వెటోవం
టి మృదుత్వము అట్లు సేయుండును.

Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237 3433
MADRAS

ఇంద్రజూలమ హేంద్రజూలమ

శ్రీ గంగమ్మలో జర్మనీవారికి, హిస్టరీయము, ఆంగ్ల ఇంజనీరులు, ఇంజనీరు శ్రీమంతురారాజు యార్లగడ్డ, యార్లగడ్డ, చీట్ల పేక తమిళనాట, విశ్వవిద్యము, ముఖ్యులైన వారముచేయుట చేయిచేయుట పుట్టిండుట, జీవముతో సహా యగల, శ్రీ కమలేశ్వరి లింగేశ్వర హట్టాడించుట, గాలిలో మునుపటి నిలుపుట యెందులకుచేయుటను బి.ఎస్. చేతులతో చేయగలరు. నెల 24. 2118 చతుర్థాంశ గణితము: (శ్రీమంతురారాజు యార్లగడ్డ వారిచే అమ్రాపు కాచివడినది) ఇందులో సర్దిచెప్పినది, మనో గణితములు, సమస్యలు, చిహ్నములు, మొదల, తమిళ, తెలుగు, ఇంగ్లీషు, గణితావధానము గలవు. మొదలు. 1.12 రూ. పి. ఆర్. జనార్దనం బాబుగారికి, ఇంజనీరు. (మొదలుచేయుట)

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణమ్.

ప్రతిపదాంధ్ర టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ సమన్వితము. పండిత పామర శ్రీజనంబుల కత్వంతోపముక్తముగా నున్నది. 45 వాల్మీకి పూర్తి కావ్యమునకు చేయబడి పెదవైపులు చేపరుచై చక్కని ప్రింటుచేయబడినది. యీ మహాగ్రంథము మా చందాదాదలకు వాల్మీకి 1-కి రు 1-2-0 ల. చొప్పున యిచ్చుచున్నాను.

తై.బ్రహ్మ (పుస్తక భాండాగారము) 12 వాల్మీకి రు 5 లు ఇచ్చుచున్నాను. యీ నెల 20 వ తేదీ లోగా రు 5 లు ఆయనకు రూపాయలు అడ్వాన్సు చేసిన భాండాగారములకు ఖర్చులు చేసేవరకు 1, 2, 3, 4 భాగములు యిచ్చుచు మిగిలినది రు 5 వాల్మీకి రు 5 లు ఇచ్చుచున్నాను.

ముఖ్యగమనింపు: 1 వ వాల్మీకి రు 5 లు రు 5 లు వసూలుచేసి 6 లు యిచ్చుచున్నాను. మిగిలినది, నిధేయుడు, గోపేటి కృష్ణమూర్తి శర్మ, కల్వల కన్నంకెట్టివరం, ఎగ్నూరు, తుదరాను.

చెన్న పురి బజారు ధరలు

1928 నంబి జూలై 11-వ తేదీ బుధవారము

1. ధాన్యములు			
నింజ్యముబస్తాలు			
మకుమ తెనాలి	క 42 కలది	రు 18 0 0	14 0 0
నెల్లూరి	డిబో	14 4 0	15 0 0
ధిల్లి	డిబో	15 0 0	17 0 0
రానులు	క. 164 బస్తా 1-3	11 0 0	12 0 0
నవ్వులు		18 0 0	22 0 0
2. ధాన్యమువస్తులు			
కందులు బస్తా 1-3 క 205		15 0 0	16 0 0
నెల్లూరి	డిబో	12 14 0	13 8 0
నెల్లూరి	డిబో	14 0 0	16 8 0
నింజ్యము	డిబో	14 0 0	17 0 0
ఉజ్జయి	ర 195	11 0 0	11 8 0
3. నూనెవస్తువులు			
నవ్వులనూనె కా 1-3		145 0 0	150 0 0
నెల్లూరి కా 1-3		14 0 0	21 0 0
నింజ్య నూనె కా 1-3		50 0 0	52 0 0
నెల్లూరి కా 1-3		48 0 0	46 0 0
నెల్లూరి నూనె కా 1-3 రు 110-0	నింజ్య నూనె	108	
అమలము కా 1-3		107 0 0	109 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు			
చిల్లరవస్తు కా 1-3		112 0 0	115
మారవస్తు		75 0 0	80
మారవస్తు (గుంటూరు)	కా 1-3	77 0 0	84 0 0
చిల్లరాలు	కా 1-3	91 0 0	105 0 0
గుంటూరుచిల్లరాలు నీలిమయ మును 1-3	రు 40,45		
కాళి నీలిమయము		50,55	
చిల్లర కా 1-3		28 0 0	50 0 0
అమ్మచిల్లర బస్తా 1-3		27 6 0	27 10 0
చిల్లరవస్తు కా 1-3		28 0 0	60 0 0
5. ఇసుము			
వట్టారకం కా 1-3		82 0 0	88 0 0
చదరం		29 0 0	31 0 0
రత్నం		27 0 0	33 0 0
6. నూలు			
నెం 20 తెన్న నీలం యిటి		7 14 0	
నెం 6	కట్టా	5 4 0	
నెం 24	లాక్	6 0 0	
నెం 30	రెట్టెట్టెలు	7 4 0	
నెం 40 జామరు 10 సా		11 10 0	
నెం 44 సాండా		5 14 0	
నెం 40 రాని		10 4 0	
నెం 4 తెన్నమునీడు		4 8 0	
7. దూది			
నోండావస్తు కా 1-3		420 0 0	
8. లోహములు			
నెం 100 కులం 1-3		68 4 0	68 8 0
బంగారు కులం 1-3		21 0 0	21 2 0
నవరక 1-3		13 7 9	
ఇల్లడి కా 1-3		280 0 0	284 0 0
కా 1-3		270 0 0	275 0 0
గురలు			
నెం 100 కులం అలిజులం సింహం			
నీహ 1-3 గుడి 20 క		58 0 0	
నీతిరవ 1 క		1 11 0	
14 రతులు		1 10 0	
28 రతులు		1 9 0	
43 రతులు		1 8 6	
అందర		1 8 0	
నీహ 1-3 గుడి 20 క		58 0 0	
కా 1-3		1 0 0	
చదర		1 2 0	

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor, Andhrapravak Power Press, 6 & 7, Thambin Chetty Street, Madras.